Lietuvos M... Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1776) 1984 KOVAS-MARCH 1 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Pagalbos diena

Dalykai taip jau yra susiklostę, kad Šiaurės Amerikoje įsikūrę ateiviai turi pagelbėti mažiau pasiturintiems savo kilmės kraštams. Taip buvo seniau, taip yra ir dabar. Iš "amerikono" likę savame krašte namiškiai laukė pagalbos seniau, jos laukia ir dabar. Išeiviai tai gerai žino ir stengiasi savo namiškių neapvilti. Taip daro beveik visų tautų išeiviai, įsitvirtinę Amerikoje: italai, portugalai, ispanai, lenkai, ukrainiečiai, vengrai, rumunai, pakistaniečiai, indiečiai ir t.t. Neatsilieka ir lietuviai. Gausi jų išeivija nuo seno remia savo gimtąjį kraštą ypač medžiaginėmis gėrybėmis. Deja, toji parama Lietuvai okupacinės sovietų valdžios yra labai suvaržyta, pajungta dabartinės valdžios naudai. Vis dėlto Lietuvai skirta išeivių parama įvairais pavidalais ją pasiekia, nors ir gerokai apiplėšdama siuntėjus. Pastarieji galėtų teikti daug daugiau medžiaginės paramos savo tautiečiams Lietuvoje, jeigu nebūtų maskvinių suvaržymų ir grubaus išeivių išnaudojimo. Tuo atveju plačiai užsimotų labdaros draugijos, įvairūs fondai, paskiri tautiečiai ir padarytų Lietuvą mažąja Amerika. Dabartinė medžiaginė pagalba Lietuvai teikiama labai siauru mastu tiktai kaip kalinei, kurios siuntas uoliai tikrina kalėjimo pareigūnai.

TRADICINĖ medžiaginė pagalba Lietuvai tėra viena medalio pusė. Kaliniui reikia ne tik maisto, drabužių, apavo, bet ir dvasinių siuntinių įvairiais pavidalais. Kalinys turi jausti, kad jis nėra užmirštas, paliktas vienut vienas budelių malonei. Del to svarbu palaikyti dvasinį ryšį su savo tautiečiais pavergtoje Lietuvoje, uždarytoje sovietiniame kalėjime. Asmeniniai laiškai, aplankymai padeda išlaikyti vilties dvasią įkalintos Lietuvos tautiečiuose. Bet to per maža. Reikia platesnio išeivijos užmojo, galinčio įkvėpti vilties dvasios visai pavergtai tautai. Tokio pobūdžio užmojis yra Tikinčiosios Lietuvos diena, kasmet rengiama Kanadoje. Jos tikslas — teikti visų pirma moralinę pagalbą pavergtiesiems tautiečiams, kad jie ištvertų dabarties priespaudoje, nepalūžtų. Visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse tą dieną, t.y. pirmąjį kovo sekmadienį, laikomos specialios Mišios, sakomi atitinkami pamokslai, skaitomos maldos, daromos rinkliavos religinei Lietuvos šalpai. Be to, kreipiamasi į Kanados vyskupus, prašant ir juos įsijungti su savo ganomaisiais į bendrą maldą bei moralinę pagalbą. Susidaro ištisas sąjūdis, kuris per Vatikano bei kitas radijo stotis pasiekia ir Lietuvos žmones. Tai daro jau eilę metų Kanados lietuvių katalikų centras, pralaužęs pirmuosius ledus ypač į Kanados tikinčiųjų visuomenę.

MINĖTASIS užmojis pabrėžia ypač moralinės pagalbos reikalingumą Lietuvai. Medžiaginė pagalba palyginti plaukia ir be ypatingų paraginimų, bet moralinė-religinė tebelaukia daugiau pasiryžėlių. Neužtenka vieno kito asmeninės iniciatyvos — reikia sąjūdžio visos išeivijos mastu. Tam tikslui gerą progą teikia šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis. Ja susidomėjo ne tik lietuviai išeiviai, bet ir kitataučiai. Jie pamatė, kad Lietuva kovoja gerą kovą, kuriai reikalinga moralinė pagalba, iškelianti pasaulio viešumon ypač tuos kovotojus, kurie kenčia kalėjimuose, lageriuose, psichiatrinėse, Sibiro tremtyje. Tegu pajunta visa Lietuva, kad ji savo kovoje už krikščioniškąjį tikėjimą nėra viena. Su ja eina visas tikinčiųjų pasaulis. Pastarasis negali sugriauti sovietinių kalėjimų, bet gali įkvėpti vilties bei ištvermės dvasią, kurios šiuo metu ypatingai reikia. Dažnai mes rūpinamės vien medžiagine pagalba savo tautiečiams, užmiršdami moralinę. Atminkime, tauta šiuo metu išgyvena didelį moralinį pavojų. Jos ištvermės nugarkaulį sudaro krikščioniškasis tikėjimas, įkvepiantis drąsos priešintis tautos naikinimui. Jei tas tikėjimas bus palaužtas jaunojoj kartoj, tauta neteks pagrindinės atsparos. Šis rūpestis labai ryškiai atsispindi ir pogrindžio spaudoje. Tai rodo, kad moralinė pagalba kalinamai tautai nėra maldingos kalbos, bet egzistencinis reikalas.

KANADOS ĮVYKIAI

Lėšos naujiems darbams

Triukšmą parlamente sukėlė 1982 m. Kanados biudžete paskelbtas $300 milijonų fondas darbams parūpinti. Tas fondas buvo pakartotas ir 1983 m. balandžio mėnesio biudžete, bet apie tų pinigų panaudojimą opozicija nebuvusi pakankamai informuota. Šiemet paaiškėjo, kad $207,4 milijono iš to fondo jau yra išleista įvairiems projektams. Esą liberalų parlamentarai buvo painformuoti, kad jie gali gauti iki $500.000 projektams savo rinkiminėse apylinkėse. Socialistai ir konservatoriai apie fondo paskirstymą nebuvę painformuoti. Darbo ir imigracijos ministeris J. Roberts teisinosi, kad lėšos buvo skirstomos visoje Kanadoje, nekreipiant dėmesio į rinkimines apylinkes bei jose išrinktus parlamento narius. Opozicinės partijos pareikalavo, kad jis pateiktų patvirtintų projektų dokumentus, nurodydamas rinkimines apylinkes.

Ta medžiaga pagaliau buvo parūpinta, bet dokumentų krūva apėmė net dvejų metų laikotarpį, duodanti tik projektų sumas ir vietoves, neatskleidžianti rinkiminių apylinkių. Iš tokių dokumentų sunku susigaudyti daug rinkiminių apylinkių turinčiuose miestuose. Su ta dokumentų krūva ilgokai dirbo keturi konservatoriai ir penki socialistai. Jiems pavyko išsiaiškinti $184,4 milijono paskirstymą, o $23 milijonų paskirstymas nebuvo pakankamai atskleistas. Tikrintojų pranešimas atskleidė tokius faktus: 187 patvirtinti projektai visoje Kanadoje teko liberalų atstovus turinčiom rinkiminėm apylinkėm, 22 — konservatorių, 2 — NDP socialistų. Daugiausia lėšų 41,5% iš minėtos $184,4 milijono su-

(Nukelta į 8-tą psl.)

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkė 1984 m. vasario 4-5 dienomis surengė politinę vakaronę, kurioje dalyvavo ir būrelis jaunimo. Iš kairės: Paulius Kuras, Virginija Kuraitė, Linas Kojelis, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, dr. Saulius Jankauskas

Nuotr. J. Urbono

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Buvęs sovietų saugumietis pasakoja

Spaudos konferencija Stockholme, kurioje kalbėjo Imantas Lešinskis

Š. m. sausio 23 d. Stockholme spaudos konferencijoje kalbėjo buvęs sovietinis diplomatas ir Saugumo darbuotojas Imantas Lešinskis. 1978 m. rugsėjo mėnesį, būdamas civilinių reikalų sekretorium Jungtinių Tautų organizacijoje Niujorke, jis pasiprašė politinės globos ir dabar jau turi Amerikos pilietybę. Tai buvo jo pirmoji kelionė į Europą su Amerikos pasu. Į jo spaudos konferenciją susirinko daug švedų ir užsieniečių žurnalistų, kurie stebi Stockholme vykstantį 35 valstybių pasitikėjimo stiprinimo ir nusiginklavimo pasitarimą. Lešinskis buvo pakviestas kalbėti ir išeivių jaunimo grupei, tačiau policija neleido. Stockholmo užsienio politikos institutui irgi nebuvo leista organizuoti viešą Lešinskio paskaitą. Policija draudimą pagrindė sunkumais užtikrinti jo saugumą.

Slaptojoje veikloje

Spaudos konferencijoje Lešinskis (gimęs 1931 m.) papasakojo, kad jis su žmona 1958-60 m. Maskvoje buvo ruošiami KGB tarnybai. Po to, gavę suklastotus dokumentus, buvo pasiųsti į Austriją ir V. Vokietiją telkti agentų.

Sugrįžęs į Latviją, Lešinskis tvarkė vadinamus kultūrinius ryšius su užsienio latviais. 1962-70 m. jis buvo vyriausias redaktorius savaitraščio "Dzimtenes Balss", kuris, pasak jo, siuntinėjamas į 34 pasaulio šalis. 1970 m. Lešinskis buvo paskirtas kultūrinių ryšių su užsienio latviais komiteto vadovu ir tose pareigose išbuvo iki 1976 m. kai buvo paskirtas civilinių reikalų sekretorium Jungtinių Tautų organizacijoje Niujorke. Drauge jis buvo sovietinių delegatų Jungtinėse Tautose partinės grupės sekretoriumi ir ryšininku. Pasak Lešinskio, tai buvo nelegalios grupės nelegali veikla, kurią draudžia Jungtinių Tautų organizacijos nuostatai.

Dar būdamas Latvijoje, Lešinskis atliko daug KGB pavestų kelionių į užsienį. Jis papasakojo, kaip vienos tokios kelionės metu mezgė "kultūrinius ryšius" su baltiečiais išeiviais Švedijoje. Tada jį lydėjo labai uolus kagebistas estas Lembitas Kummas, kuris veikė dieną ir naktį, tačiau apie savo darbą ir ryšius jie vienas kitam nieko nepasakojo.

"Kultūriniai ryšiai"

Pasak Lešinskio, vadinamas "kultūrinių ryšių" darbas daugiausia nukreiptas į jaunesnę išeivių kartą. Kas į šį tinklą pakliūva, sąmoningai ar nesąmoningai, pasitarnauja KGB, kuris tuos ryšius tvarko ir prižiūri. Tas pats yra ir su visokiais "taikos" šalininkų sąjūdžiais, kai juos įkvepia sovietiniai agentai. Tokiu būdu pavyksta net tikybinius sluoksnius suvedžioti.

Lešinskis pažymėjo, kad labiausiai sovietinės taikos propagandai išnaudojama Rusijos Ortodoksų Bendrija, tačiau ir kitos tikybinės bendrijos pasiduoda. Lešinskis teigė Rygoje pažįstąs kelis liuteronų pastorius, kurie bendradarbiauja su KGB, remdami "taikos gynimo sąjūdį".

Kalbėdamas apie sovietinių agentų darbą užsienyje, Lešinskis pasakojo pats matęs Andropovo pasirašytą instrukciją, nurodančią pirmoje eilėje stiprinti agentūrinį darbą JAV-se, Kanadoje ir Švedijoje. Kodėl sovietiniams agentams taip labai rūpi Švedija, Lešinskis taip aiškino. Švedija — strateginiai svarbi šalis visos Šiaurės Europos gynybai. Be to, juos vilioja aukšta šio krašto technologija. Juos taip pat erzina judri baltiečių išeivių veikla, kurią jie nori visokiais būdais suskaldyti ir sunaikinti.

Kaip ten bebūtų, buvusio kagebisto spaudos konferencija labai nepatiko rytiniam Švedijos kaimynui. TASS tuojau apkaltino Ameriką, kad ji sąmoningai kursto "nacionalistines nuotaikas" Baltijos respublikose ir siekia niekais paversti Stockholmo pasitarimą.

Latgaliečių ženklai

Latvių latgaliečių kultūros fondas V. Vokietijoje išleido ir platina paštinius ženklus su vyskupo Kazimiero Dulbinskio atvaizdu ir Rygos katedros siluetu dešimčia kalbų. Lietuviškame tekste rašoma: "Jau 35 metai latvių vyskupui Dulbinskiui neleidžiama Latvijoje eiti savo pareigų. Prašome padėti atitaisyti šią neteisybę". Ta proga tikybiniai vokiečių laikraščiai atkreipė tikinčiųjų dėmesį į skriaudžiamo senelio vyskupo atvejį.

Vyskupas K. Dulbinskis gimė 1906 m., 1932 m. gavo kunigo šventimus ir 1947 m. buvo įšventintas vyskupu. Po dvejų metų prasidėjo jo nesibaigiantis kančios kelias.

Saugumiečių "globoje"

1949 m. gegužės 12 d. vysk. Dulbinskis buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą. Po Stalino mirties 1955 m. lapkričio mėnesį jis grįžo į tėvynę, bet 1956 m. vasario mėnesį vėl buvo suimtas ir ištremtas. 1958 m. rugsėjo mėnesį vysk. Dulbinskis vėl grįžo į Latviją, bet užimti savo sosto Rygoje negalėjo. Apie metus kunigavo savo gimtinėje, iš kurios 1959 m. buvo ištremtas į Gudiją. Čia jis dirbo miško kirtėju ir stalium, visiškai negalėjo eiti kunigo pareigų. 1964 m. jam buvo leista grįžti į Latviją, kur jis ir toliau turėjo dirbti sunkų fizinį darbą, ligi sulaukė 60 metų amžiaus. Dabar jam leidžiama atnašauti Mišias ir klausyti išpažinčių, bet tebėra nušalintas nuo vyskupo pareigų.

Vysk. Dulbinskis jau daug kartų prašė valdžios organus jį reabilituoti ir nekliudyti jam eiti vyskupo pareigų, tačiau jo prašymai liko net neatsakyti. Kardinolas Julijonas Vaivods yra bejėgis padėti savo vyskupui, kuris jau 35-ri metai ateistinės valdžios skriaudžiamas.

Išeivių latgaliečių kultūros fondas išleido dešimčia kalbų paštinius ženklus su senelio vyskupo atvaizdu, kad pasaulis patirtų apie jam padarytą ir neatitaisytą skriaudą. Miuncheno ir Freizingo arkivyskupijos savaitraštis paragino savo skaitytojus rašyti Sovietų Sąjungos valdžiai ir reikalauti, kad vysk. Dulbinskis būtų reabilituotas. Kol kas persekiojamas ir niekinamas latvis vyskupas yra gyvas liudytojas, kad sovietinis režimas iš esmės nepasikeitė, kokie bebūtų Stalino, Chruščiovo, Brežnevo ar Andropovo metodų skirtumai.

Sausio 24 d. suėjo 23-ji metai, kai Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius buvo ištremtas į Žagarę ir negali eiti savo pareigų. **Lmb.**

Pasaulio įvykiai

PAGRINDINIŲ ANTRAŠČIŲ SPAUDOJE VĖL SUSILAUKĖ visų užmirštas karas tarp Irako ir Irano. Mat Irano diktatorius ajatola R. Chomeinis vėl pradėjo kalbėti apie Hormuzo sąsiaurio užblokavimą Persijos įlankoje, naftos tiekimo sustabdymą Vakarų pasauliui. JAV prez. R. Reaganas yra įsipareigojęs užtikrinti naftos tiekimą. Persijos įlankoje dabar yra lėktuvnešis "Midway" su 28 kitais JAV karo laivais. Savo laivyno vienetus įlankon pradėjo siųsti Britanija ir Prancūzija. Sovietų Sąjunga nebando ginti Irano, kaltę dėl įtampos suversdama ajatolai R. Chomeiniui. Atrodo, įtakos Maskvai turėjo praėjusią savaitę dešimties komunistų veikėjų sušaudymas Teherane. Jų eilėse buvo laivyno kpt. B. Afzalis ir trys pulkininkai. Karas tarp Irako ir Irano vyksta jau 42 mėnesiai, tačiau laimėtojo nesimato. Abi pusės turėjo milžiniškų aukų, karo veiksmams išleido apie $100 bilijonų. Iš Irano pasitraukęs karo gydytojas plk. A. Sanatis teigia, kad Iranas neteko 400.00 žuvusių karių, o 600.000 sužeista. Ajatola R. Chomeinis į fronto linijas siunčia net ištisas mokyklas be jokio karinio apmokymo. Tie neparuošti jaunuoliai ir susilaukia daugiausia aukų. Dabar vėl telkiama kariuomenė naujai ofenzyvai. Pasak ajatolos R. Chomeinio, mirtis fronte yra tikras kelias į dangų. Iš tikrųjų kovos ten labiau primena žiaurų pragarą su žuvusių karių nepalaidotais lavonais dykumose, sušaudytais karo belaisviais.

Atitraukė marinus

Praėjusią savaitę iš Beiruto į karo laivus pakrantėse buvo perkelti paskutinieji marinai. Beirute liko tik Prancūzijos kariai. Aštuoniolikos mėnesių laikotarpyje Libane žuvo 264 marinai. Tai didelė auka, nedavusi jokios politinės naudos. Prez. R. Reaganas teigia, kad marinų atitraukimas nereiškia ligšiolinės politikos atsisakymo. Karo laivai vis dar apšaudo taikinius prie Beiruto. Saudi Arabijos pastangomis buvo paskelbtos karo paliaubos, trukusios vos 8 valandas. Tada vėl prasidėjo kovos tarp krikščionių ir mahometonų milicininkų, Libano kariuomenės likučių. Izraelio žurnalistas U. Avneris, buvęs kairiojo sparno parlamentaras, leidžiantis vieną žurnalą, paskelbė pranešimą, kad J. Arafato vadovaujama palestiniečių PLO organizacija buvo pasiruošusi suteikti oficialų pripažinimą Izraeliui. Tas dokumentas turėjo būti paskelbtas Paryžiuje 1982 m. birželio 14 d., tačiau planus sukliudė birželio 6 d. Izraelio pradėta invazija, atnešusi dabartinę painiavą Libane.

Atidėjo streiką

Kardinolas J. Glempas iš Varšuvos Šv. Juozapo parapijos kiton provincijos parapijon perkėlė kun. M. Novaką, rėmusį "Solidarumo" uniją, kritikavusį komunistinį režimą. Atrodo, tai buvo padaryta kompartijos spaudimo dėka. Grupė parapijiečių Šv. Juozapo šventovės zakristijoje pradėjo bado streiką, reikalaudami kun. M. Novako sugrąžinimo. Vėliau jie nutarė tą streiką atidėti, nes kardinolas J. Glempas yra išvykęs P. Amerikon ir Lenkijon grįš tik kovo 12 d. Kompartija nutarė specialiam tribunolui atiduoti buvusį premjerą P. Jaroševičių ir vieną jo pavaduotoją. Jiems suverčiama kaltė dėl ekonominių negerovių.

Išleidžia vokiečius

Praėjusią savaitę daug vokiečių iš R. Vokietijos susilaukė jiems skirta stovykla Giessene. Kasdien atvykdavo apie 100 vokiečių, gavusių išvažiavimo leidimus. Anksčiau per visą mėnesį tebūdavo susilaukiama apie 300. Paskutinis didesnis vokiečių išvykimas iš R. Vokietijos į V. Vokietiją buvo 1972 m., paskelbus amnestiją politiniams kaliniams. Tada V. Vokietijon atvyko apie 3.000 vokiečių. Dabartinio antplūdžio priežastis nėra žinoma. Spėjama, kad komunistinis R. Vokietijos režimas planuoja naujus suvaržymus ir nori atsikratyti opozicijos.

Teis generolus

Civilinė Argentinos prez. R. Alfonsino vyriausybė ruošiasi teisti karą dėl Falklando salų pralaimėjusius generolus. Kaltinimų susilaukė prezidento pareigas turėjęs kariuomenės viršininkas gen. L. Galtieris, laivyno vadas admirolas J. Anaja ir karo aviacijos vadas brigados gen. B. Dozas. Juos tardė iš atsargos karininkų sudarytas komitetas. Dabar jie jau suimti ir bus perduoti kariniam teismui. Invazija buvo pradėta 1982 m. balandžio 2 d., o Britanijos kariuomenė salas atsiėmė birželio 14 d. Po II D. karo Niurnberge buvo teisiami jį pralaimėję nacių Vokietijos vadai, o dabar bylos už pralaimėtą karą susilaukė aukštieji Argentinos karininkai, vadovavę karinei diktatūrai. Į Falklando salas pasiųsta kariuomenė nebuvo reikiamai paruošta bei apginkluota. Ji neįstengė rimčiau pasipriešinti profesinei Britanijos kariuomenei.

Šiame numeryje:

Pagalbos diena
Tikinčiosios Lietuvos diena reikalingai pagalbai telkti

Buvęs sovietų saugumietis pasakoja
Tarnavęs maskviniame saugume atskleidžia jo kėslus

Bijo "ūsuoto" socializmo
Jugoslavai apie stalininį ir kitokio plauko socializmą

Konstitucijoje — laisvė, Lietuvoje — priespauda
Okupuotos Lietuvos tikinčiųjų skundas aukščiausiam pareigūnui

Lietuva kovoje už savo egzistenciją
Prof. Antanas Klimas apie dabartinę būklę pavergtoje Lietuvoje

Olimpiniai žaidimai komunistiniame krašte
Pranešimas iš Europos apie olimpines žaidynes Sarajeve

Grįžę iš bausmės lagerių
Tautiečiai, atlikę bausmes Sibire, vėl tardomi Lietuvoje

Lietuva Kanados parlamente
Kanadiečio atstovo pareiškimas Otavoje vasario 16 dieną

Amerika sveikina lietuvius
Valstybės departamento pareiškimas Vasario šešioliktosios proga

Vienuolija Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje
Kun. prof. P. Rabikauskas apie kun. V. Gidžiūno studiją

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $19, pusmetinė — $10, rėmėjo — $25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $19.00 per year, $10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Grįžę iš bausmės lagerių

Paleisti inž. Vytautas Vaičiūnas ir Anastazas Janulis gyvena Lietuvoje. Apie juos rašo "LKBK" 60 numeryje

1983 m. rugsėjo 24 d. iš Bakalo lagerio, atsėdėjęs bausmę, į laisvę buvo paleistas inž. Vytautas VAIČIŪNAS. Prie lagerio garbingą kalinį pasitiko jo brolis ir jaunimas, atvažiavę iš Lietuvos. Tėvynėje sugrįžusį šiltai pasveikino jaunimas ir bičiuliai.

Inž. V. VAIČIŪNAS grįžo pavargęs, bet stipria dvasia. Lageris buvo bendro režimo, dėl nešvaros ir gausybės parazitų nuolatos kildavo epidemijos dezinterijos, kurių metu inžinierius vos išliko gyvas.

Šiuo metu V. VAIČIŪNAS gyvena Kaune.

* * *

1983 m. liepos mėn. 27 d. Anastazas JANULIS Iš Baraševo lagerio etapu buvo išvežtas į Permės persiuntimo punktą, iš kur, apiforminus dokumentus, liepos 29 d. buvo leista jam grįžti į Lietuvą.

Grįžęs į Lietuvą, A. JANULIS apsistojo anksčiau gyventoje vietoje Kaišiadoryse. Rugpjūčio 2 d., nuėjus į Kaišiadorių raj. pasų skyrių registruotis, pasų skyriaus tarnautojas, matyt, iš anksto informuotas apie būsimą JANULIO apsilankymą, nusiuntė jį pas vedėją, o ši — į kriminalinės paieškos vyr. inspektoriaus kabinetą.

Sutvarkęs dokumentus, vyr. inspektorius atvirai pareiškė, kad A. JANULIS būsiąs stebimas, ir davė suprasti, kad nuo jo paties elgesio priklausys, ar jam bus uždėta administracinė priežiūra.

Pasibaigus pokalbiui su inspektoriumi, A. JANULĮ pas save pasikvietė saugumo viršininkas; kabinete su juo buvo dar vienas čekistas. Į primygtinai kartojamą klausimą, ar imsis ir toliau pogrindinio darbo, A. JANULIS paaiškino, kad tiek tardyme, tiek teisme į šį klausimą atsakęs, jog visada elgsis pagal savo sąžinę ir įsitikinimus, tą patį gali pakartoti ir šiandien, sugrįžęs iš lagerio. Saugumo viršininkas panoro įtikinti A. JANULĮ, kad dėl blogų valstybės ir Bažnyčios santykių esą kalti kunigai ekstremistai; kunigus — Alfonsą SVARINSKĄ ir Sigitą TAMKEVIČIŲ bandė apkaltinti antisovietinių pamokslų sakymu.

Į bandymą "LKBK" ir kitus pogrindžio leidinius apšaukti šmeižikiškais, A. JANULIS pateikė visą eilę konkrečių faktų, kurių liudininku pats buvęs. Pasakojo, kad pats dalyvavęs Kalvių klebono kun. Z. NECIUNSKO laidotuvėse ir savo akimis matęs, kaip karstas su velionies kunigo palaikais buvo vežamas iš Kalvių į velionies gimtinės parapijos kapines. Kaišiadorių raj. vykdomojo komiteto pareigūnų įsakymu vietiniai pareigūnai iš prieš šventorių esančios aikštės nuvarė net tris karstui vežti paruoštus — papuoštus sunkvežimius. (Vieną nuvarius, tikintieji, kol bažnyčioje vyko pamaldos, parūpindavo kitą . . .). Po pamaldų paaiškėjo, kad nėra su kuo vežti karstą. Nesant kitos išeities, karstę teko vežti kun. A. SVARINSKO lengvosios mašinos bagažinėje . . . Vaizdas buvo stulbinantis... Akivaizdžią diskriminaciją, piktinančią ne tik tikinčiuosius, matė žmonės net trijų rajonų, per kurių teritoriją teko važiuoti į numatytas kapines.

Saugumo viršininkas bandė pateisinti įvykį, pavadindamas jį smulkiu nesusipratimu, vietinių organų persistengimu, tvirtino, kad kažkas už tai buvo nubaustas . . . Pokalbiui einant į pabaigą, čekistas įrodinėjo, kad Lietuva sovietiniais laikais yra labai daug pasiekusi, kad tikintiesiems pakankamai išleidžiama religinės literatūros ir panašiai, ir žmonės džiaugiasi laisvu prisijungimu prie Sov. Sąjungos. A. JANULIS priminė, kad ir šioje srityje jis yra gyvas liudininkas ir yra patyręs, kaip tada buvo balsuojama, priminė deportacijas . . .

Matydamas, kad pokalbis nesiriša, saugumietis pasiteiravo, kaip A. JANULIS žiūri į spaudoje skelbiamus straipsnius apie nuteistuosius, pvz. apie kun. A. SVARINSKĄ. A. JANULIS atsakė, jog į straipsnius apie kitus žiūris taip, kaip ir į straipsnį apie save, paskelbtą jį nuteisus, t.y. kaip grubią falsifikaciją faktų, stengimąsi kuo labiau apšmeižti ir apjuodinti išgalvotais, nebūtais dalykais.

Atsisveikindami saugumiečiai išreiškė viltį, kad šis pokalbis nebūsiąs paskutinis. A. JANULIS savo ruožtu taip pat išreiškė viltį, kad jam neteks su jais pyktis dėl bereikalingų iškvietinėjimų.

Toronto lietuviai prie miesto rotušės Lietuvos vėliavos iškėlimo metu Vasario 16 proga. Vėliava buvo iškelta vasario 19 ir plevėsavo visą dieną, primindama milijoniniam miestui, kad okupuotoje Lietuvoje tai yra uždrausta sovietinės valdžios, okupavusios Lietuvą prieš 44 metus **Nuotr. St. Dabkaus**

Bijo "ūsuoto" socializmo

Vieni nori daugiapartinės sistemos, kiti siūlo nepartinę

Stalino ūsai padėjo Jugoslavijos politinių mokslų žinovams nukalti naują "ūsuoto socializmo" terminą, kuris reiškia tą patį, ką ir "Gulago komunizmas". Ypač jaunimas Jugoslavijoje nesutinka su stalininio marksizmo pažiūra, kad komunistų partijos valdomi žmonės neturi teisės laisvai reikšti savo nuomonės. Pernai gruodžio mėnesį apie 200 Novi Sado studentų boikotavo pasenusį marksizmo dėstymo būdą, reikalaujantį atmintinai iškalti vadovėliškus teiginius, mokėti pakartoti juos žodis žodin, nesigilinant ką jie reiškia. Pasak vieno studento, tokiomis sąlygomis net pats Marksas šiandien neišlaikytų marksizmo egzamino. Šiuo metu Jugoslavijos jaunime labai madinga sakyti — "nekenčiu jo, kaip marksizmo!"

Kroatų veikėjai

Neseniai vienas kroatų partijos veikėjas Stipe Oreškovičius irgi kėlė klausimą, ar Jugoslavijos sistema esanti tik "ūsuoto socializmo balkaniškoji atmaina"? Jo nuomone, ne. Tačiau nedaug kas tiki, kad ir su vadinamu "mokslininiu marksizmu" viskas tvarkoj. Novi Sado profesorius Žarkovičius rašė viename Belgrado dienraštyje, kad reikia leisti žmonėms pareikšti laisvai savo nuomones visais svarbesniais klausimais ir nepriimti nutarimų, kuriuos padaro nedidelis žmonių skaičius uždaruose posėdžiuose.

Kroatų žurnalistė Jelena Lovrič mano, kad svarbiausia Jugoslavijos problema šiuo metu glūdi kitur: kurie siūlo reformas, neturi galios jų įvykdyti, o jų priešininkai arba visiškai nenori reformų, arba nesutaria dėl jų vykdymo.

Minėtas profesorius Žarkovičius kita proga smarkiai puolė vadinamus "biurokratus", slopinančius privačią iniciatyvą. Dogmatiško socializmo poveikyje daugelį metų buvo varžoma privačios pramonės raida, nors tai gal būtų padėję išspręsti nedarbo problemą. Beširdžiai biurokratai manė, kad geriau laikyti žmones be darbo, negu leisti jiems dirbti privačiose įmonėse, kuriose jie net daugiau uždirbtų.

Šiuo metu didžiausia visuomeninė nelygybė Jugoslavijoje yra tarp tų, kurie turi darbą ir kurie jo neturi.

Profesoriaus pareiškimai

Buvęs Montenegro min. pirmininkas, dabar Belgrado universiteto profesorius Bulajičius atkreipė dėmesį į tai, kad buvę aukšti partijos ir vyriausybės pareigūnai šiandien kalba visai ką kita, negu praeityje. Tai mįslė, rašo Bulajičius. Kai kurie žmonės, kadaise užėmę aukščiausias vietas kariuomenėje, partijoje, valstybės aparate ir visuomenėje, dabar ragina įvesti daugiapartinę sistemą, nors mes norėtume įvesti nepartinę sistemą. Visi tie, kurie dabar nori daugiapartinės sistemos, būdami valdžioje, elgėsi kaip didžiausi diktatoriai. Jeigu jų laikais kas nors būtų tik prasitaręs apie daugiapartinę sistemą, jie būtų jį tuojau įkalinę. Kodėl jie dabar patys reikalauja daugiapartinės sistemos, kłausia Bulajičius ir taip atsako: jie veikiausiai mano, kad tokiomis sąlygomis jie vėl galėtų paimti valdžią. Tačiau tada jie panaikintų demokratiją, kad ji nesudarytų pavojaus jų valdžiai.

Stebint tokias diskusijas Jugoslavijoje, susidaro įspūdis, kad "ūsuoto socializmo" baimė dar ir čia nėra visiškai išnykusi. Ją palaiko nepalaužta saugumo organų galybė.

Ministerio paskaita

Dabartinis Jugoslavijos vidaus reikalų ministeris Dolančius yra ne tik policininkas, bet ir profesorius. Dėsto Skopjės universitete, kur neseniai skaitė savo inauguracinę paskaitą. Joje užgriebė gana opų klausimą, būtent koks turėtų būti saugumo organų vaidmuo komunistinėje valstybėje.

Jugoslavijos komunistų režimas ne nuo šiandien skiriasi daug kuo nuo kitų. Šiuo metu Jugoslavijoje gana garsiai kritikuojami slaptosios policijos veiksmai ir metodai. Net patys saugumo darbuotojai yra nepatenkinti, kad neturi aiškių nurodymų, kurie padėtų jiems atsispirti centrinės ir vietinės valdžios mėginimams panaudoti juos abejotiniems tikslams.

Iš Slovėnijos kilęs vidaus reikalų ministeris teigė, kad ypač blogi reikalai Kroatijos ir Bosnijos-Hercogovinos respublikose bei Vojvodinos autonominėje srityje. Kaip tik čia pastaruoju metu išaiškinti kai kurie nemalonūs atvejai, kurie rodo saugumo organų savivaliavimą ir žemesniųjų teismų pataikavimą jiems. Be to, prokurorų ir tardytojų susirinkimuose vis garsiau reikalaujama sugriežtinti baudžiamąją tvarką.

Perspėjo saugumiečius

Jugoslavijos vidaus reikalų ministeris prof. Dolančius perspėjo saugumo organus nevaidinti "politinės policijos" ir nesikišti į ne savo reikalus. Negalima grįžti į tuos laikus, kai saugumo reikalus tvarkė viceprezidentas Rankovičius, kurį 1966 m. reikėjo pašalinti iš pareigų. Jeigu saugumo organai vėl norėtų savo vaidmenį kaip anuomet suprasti, tai sutrukdytų socialistinės savivaldos demokratinę raidą, pabrėžė Dolančius. Saugumo organų paskirtis, pasak jo, visų pirma rūpintis visuomenės gynyba ir apsauga nuo išorinių priešų. Ne saugumo reikalas kištis į opozicinių pažiūrų reikalus. Tai visuomenės politinių organizacijų ir savivaldybių darbo laukas, ir jos tuo pasirūpins — kalbėjo vidaus reikalų ministeris.

Iš pirmo žvilgsnio tai skamba puikiai. Sunku įsivaizduoti, kad panašiai pakalbėtų kitos komunistinės valstybės vidaus reikalų ministeris. Tačiau žodžiai ne kartą būna gražesni, negu tikrovė. Taip ir Jugoslavijoje.

Vokiečių nuomonė

V. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung", komentuodamas Dolančiaus kalbą, siūlė iš to padaryti išvadą, kad vidaus reikalų ministeris nepajėgia susitvarkyti su savo ministerija. Juk kam jam reikėtų eiti į viešumą su perspėjimais saugumo organams. Korespondentas atkreipė dėmesį į tai, kad ministeris kritikavo per daug įsivyravusią teisingumo organų praktiką bausti piliečius už vadinamus "žodinius nusikaltimus", tai yra, taikyti baudžiamojo kodekso straipsnį dėl žodinių pareiškimų. Dolančius pasiūlė šią problemą "moksliškai" ištirti ir parengti atitinkamas rekomendacijas saugumo darbuotojams, kurie turėtų jomis vadovautis.

Saugumiečiai keršija

Dolančiaus kolega — to paties Skopjės universiteto baudžiamosios teisės profesorius Marijanovičius praėjusį rudenį viename teisininkų pasitarime taip pat kėlė šį klausimą, siūlydamas iš viso panaikinti "žodinius nusikaltimus". Už tai jį prokurorai ir tardytojai pradėjo koneveikti ir tik aukščiausiojo karo teismo pirmininko, generolo iš Belgrado, įsikišimas, sakoma, išgelbėjo profesorių Marijanovičių nuo jų pykčio. Tačiau ne viskas tuo pasibaigė. Saugumiečiai vis tiek atsikeršijo. Profesorius Marijanovičius paskaitoje buvo paminėjęs būdingą atvejį, kaip saugumo organai mėgino nutildyti vieną žurnalistę, iškėlusią viešumon atsakingų darbuotojų korupciją. Po paskaitos ji buvo iš naujo suimta ir šiandien tebelaikoma kalėjimo ligoninėje. Negana to, Skopjės mieste tebesklinda gandai, kad saugumas pamokys ir baudžiamosios teisės profesorių Marijanovičių, kuriam esą rengiama baudžiamoji byla. **Lmb.**

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Mylimai mamytei
a.a. ONAI JONAITIENEI-TUGAUDIENEI
iškeliavus amžinybėn,
nuoširdžią užuojautą reiškiame dukrai SIGITAI AUŠROTIENEI ir vyrui VYTAUTUI, dukraitėms ALDONAI ir BERNADETAI bei jų šeimoms –
Aldona ir Vytas Lenauskai

A†A
brangiam broliui
KĘSTUČIUI
Hartforde, JAV, mirus,
sesutę GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, jos šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
H. Kairienė *M. Vaitonienė*

Brangiam broliui
A†A
KĘSTUČIUI DUMČIUI
mirus, "Gyvataro" tautinių šokių vadovę ir mokytoją GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, jos vyrą PETRĄ bei visus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučia –
Birutė ir Alfonsas Juozapavičiai
Marija ir Steponas Šetkai

A†A
KĘSTUČIUI DUMČIUI
iškeliavus amžinybėn,
jo seseris — GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, BIRUTĘ STONKIENĘ ir jų šeimas, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
Diana, Edvardas, Joana, Stasys Bubuliai

A†A
JURGIUI ALEKNEVIČIUI
Britų Kolumbijoje mirus,
jo žmoną, sūnų, dukrą, jo tėvelius VERONIKĄ ir JURGĮ ALEKNEVIČIUS, sesutes – ALDONĄ ir BIRUTĘ su šeimomis ir kitus artimuosius giliai užjaučiu bei kartu liūdžiu –
B. Čirūnienė

A†A
JURGIUI (GEORGE) ALEKNEVIČIUI
Britų Kolumbijoje mirus,
gilaus liūdesio prislėgtą jo žmoną, sūnų ir dukrą, mielus jo tėvus VERONIKĄ ir JURGĮ ALEKNEVIČIUS, sesutes – BIRUTĘ ir ALDONĄ su šeimomis bei kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime –
M. K. Daukai *L. V. Morkūnai*
M. P. Petrušauskai

Mielam sūnui
A†A
JURGIUI ALEKNEVIČIUI
staiga iškeliavus amžinybėn
Vankuveryje, Britų Kolumbijoje,
jo žmoną DANĄ su šeima, mielus tėvelius VERONIKĄ ir JURGĮ, sesutes – ALDONĄ ir BIRUTĘ su šeimomis, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

B. S. Prakapai	*O. V. Marcinkevičiai*
O. J. Ažubaliai	*A. B. Rickevičiai*
J. K. Liutkai	*I. V. Pečiuliai*
B. Agurkis, Čikaga	*M. Daukšienė*
T. L. Bražukai	*ir Linas*

A†A
ARŪNUI SIDARAVIČIUI
mirus,
jo žmoną, seserį REGINĄ KLEMKIENĘ, ALGĮ GVAZDAITĮ, ALDONĄ O'DONOHUE ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –
Teklė Benotienė ir šeima
Birutė ir Mečys Abromaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

PADĖKA

Staigiai mirus brangiam vyrui

a.a. Antanui Kavoliūnui

nuoširdžiai dėkoju Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas koplyčioje prie karsto, gedulingas šv. Mišias, palydėjimą į amžinojo poilsio vietą, o sol. L. Marcinkutei už giedojimą per šv. Mišias.

Ačiū draugams ir pažįstamiems už lankymą velionies laidotuvių namuose, užprašytas šv. Mišias, gėles, pareikštas užuojautas žodžiu, laiškais, spaudoje ir palydėjimą į kapines.

Ačiū karsto nešėjams, o poniai Gataveckienei už paruoštus pusryčius, ponioms – už pyragus.

Nuliūdusi žmona Bronė

Lietuvos vėliava iškeliama prie Toronto miesto rotušės Vasario 16 proga. Kairėje — KLB Toronto apylinkės pirm. dr. E. BIRGIOLAS, dešinėje — miesto burmistras A. EGGLETON Nuotr. St. Dabkaus

Konstitucijoje - laisvė, Lietuvoje - priespauda

Lietuvos tikinčiųjų pareiškimas, paskelbtas "LKB Kronikos" 61 nr.

TSRS Aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininkui
Lietuvos tikinčiųjų

PAREIŠKIMAS

Gerbiamas Pirmininke, mes kreipiamės į jus gyvybiškai svarbiais klausimais ir tikimės, kad juos protingai išspręsite.

Sutinkamai su tarybinės konstitucijos 52 str. mes turime religijos ir sąžinės laisvę, bet Lietuvoje šis straipsnis pastoviai pažeidinėjamas.

1. Jau 40 metų neturime **jokio religinio laikraščio ir žurnalo**, o keletą religinių knygų gavo tik kunigai, iš 10.000 tikinčiųjų tik vienas gavo maldaknygę. Mes pavydime savo prabočiams, gyvenusiems caro laikais, ir Afrikos negrams, kurie turi pakankamai religinės literatūros. Kitose demokratinėse šalyse visai kitas vaizdas. Tik mes nuskriausti.

2. Mokyklose mokytojai verčia tikinčius mokinius stoti į bedieviškas organizacijas. Dažnai prievarta surašo visą klasę; kas priešinasi, tą pastoviai baudžia ir persekioja, visiems draudžia lankyti bažnyčią. Tikintieji mokytojai neturi teisės lankyti bažnyčios — už tai juos pašalina iš darbo. Taip elgiamasi ir su kitais tarnautojais.

3. Tikintieji neturi **jokių radijo ar televizijos programų.**

4. Ateistinė valdžia **kišasi į kunigų seminarijos vidaus reikalus** — trukdo įstoti visiems, norintiems siekti kunigystės kandidatams. Savo valią primeta vyskupų ir kunigų paskyrimuose bei skirstymuose. Kodėl mes taip pažeminti, kad neturime jokių teisių, kurias suteikia šalies konstitucija? Akivaizdus faktas: vyskupas Julijonas STEPONAVIČIUS jau daugiau nei 20 m. ištremtas iš Vilniaus už sąžiningą savo pareigų atlikimą.

5. Kai kitose demokratinėse šalyse tikintieji laisvai atlieka **religines eisenas** į kapus ar kitas bažnyčias, pas mus už tai baudžia ir teisia, nors tarybinė konstitucija 50 straipsniu tai leidžia. Kodėl taip? Jau 600 metų, kai mūsų krašte vyksta tokios eisenos.

6. Kodėl mes turime **mokėti už elektrą** bažnyčiose 6 kartus brangiau kaip kiti? Sakoma, kad mums **nemokamai duodamos bažnyčios, o iš tikrųjų mes privalome mokėti milžiniškas sumas**, nors patys jas pastatėme. Kur rasti dar tokią valstybę?

7. Neteisingai **atėmė Klaipėdos bažnyčią**, pastatytą mūsų pačių rankomis ir lėšomis, ir iki šiol negražina, tik vis žada pastatyti kitą. Kur teisingumas?

8. Ateistinė administracija daugelyje vietų, **laidojant tikintį**, tikintiesiems **draudžia jį lydėti su kryžiumi ir gedulingomis vėliavomis**, kaip mūsų apeigos to reikalauja. Taip pat **neleidžia statyti kryžių ant tikinčiųjų kapų ir prie nuosavų namų**, kaip pas mus nuo seno įprasta. Taigi ir mirusieji neturi religinės laisvės.

9. Naujuose miestuose, kaip Akmenė, Elektrėnai, Sniečkus, **neleidžiama atidaryti maldos namų**, nors dauguma gyventojų to nori.

10. Lietuvos TSR Aukščiausios tarybos prezidiumas 1976 m. liepos 28 d. nutarė: "Religinės bendruomenės turi teisę įsigyti **transporto priemones**", o praktikoje tikintiesiems neleidžiama net išsinuomoti autobusą arba nusipirkti seną.

11. Pagal lenininį principą "bažnyčia atskirta nuo mokyklos" reiškia, kad negalima mokyti religijos. Bet pas mus ateistai **draudžia mokyti vaikus religijos net bažnyčiose.** Demokratinėse šalyse tai daroma laisvai.

12. Ateistinė vadovybė **verčia tikinčiuosius dirbti sekmadieniais ir šventadieniais,** nors jų dauguma. Lenkijoje katalikai gali laisvai švęsti, o darbą visgi atlieka.

13. Bedieviškos priespaudos pasekmė aiškiai pasireiškė kunigų A. SVARINSKO ir S. TAMKEVIČIAUS areštu, kurie stengėsi apginti tikinčiųjų teises.

Tie ir kiti skaudūs dalykai labai spaudžia ir erzina visą tikinčiąją liaudį; be religijos laisvės mes negalime gyventi, kaip ir be duonos. Prašome jus išgyvendinti tokią prieškonstitucinę bedievių priespaudą.

Mūsų adresas: Lietuva, Kaunas, Mažoji g-vė 1-10, Juozas Kazalupskas
1983.VII.26.

A†A
JUOZUI BARYSUI
mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukterį ALDONĄ, sūnų VIKTORĄ ir visus gimines bei artimuosius giliai užjaučiame –

J. O. Ražauskai *B. K. Žutautai*
E. Jaškevičienė

Lietuva kovoje už savo egzistenciją

PROF. ANTANAS KLIMAS

Šiais metais minime 66 metus nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bei 733 metus nuo Lietuvos valstybės (karalijos) oficialaus įsteigimo, kai pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas buvo karūnuotas Lietuvos karaliumi. Graudi yra ši sukaktis, liūdna yra ši didelė šventė, nes jau beveik 44 metai, kai Lietuva yra okupuota, trypiama, persekiojama, niekinama, kalama prie nesibaigiančių kančių kryžiaus.

Su dideliu rūpesčiu mes prisimename šias garbingas sukaktis, nes šiuo metu Lietuvoje ypač atkakliai, planingai ir negailestingai yra naikinamos tos vertybės, kuriomis laisvės dienomis gyveno lietuvių tauta ir kurios jai laidavo pilnai lietuvišką ir pilnai žmogišką gyvenimą. Tai, ką laisva Lietuva per 22 metus pasiekė, jau 44 metai okupantas stengiasi snaikinti, bet ligi šiol jam tai nepavyko!

Rusijos užmojai

Jau caristinė Rusija buvo suplanavusi sunaikinti lietuvių tautą ir pačią Lietuvą ištrinti iš pasaulio žemėlapio, išguiti Lietuvą iš pasaulio istorijos. Caristiniai rusai tai darė gana grubiai, bet beveik atvirai, beveik nesislėpdami: jie valdžios įsakymu panaikino net Lietuvos vardą, pavadindami ją "Šiaurės Vakarų kraštu", uždrausdami lietuvių spaudą lotyniškomis-lietuviškomis raidėmis, persekiodami tikinčiuosius lietuvius.

Komunistinė Rusija yra daug gudresnė. Oficialiai raudonoji Maskva ir jos gauleiteriai niekur neskelbia, kad jų tikslas tas pats: sunaikinti lietuvių tautą su visomis jos religinėmis, kultūrinėmis bei etinėmis tradicijomis, ir Lietuvą paversti tik paprasta Rusijos arba sovietų imperijos apnaikinta, nuobodžia bei menkaverte provincija.

Tam reikalui, šalia visų kitų jų vartojamų metodų, sovietiniai rusai susikūrė bei išvystė savo "naujakalbę", kurioje normalaus vartojimo žodžiams bei posakiams duodama, įplakama, įspraudžiama visiškai kitokia reikšmė bei mintis. Paimkime tik vieną labai paprastą pavyzdį.

Kaip gi oficialiai vadinama pati Lietuva? Tai esąs "Nemuno kraštas", "Nemuno ir Neries kraštas", "respublika", "rausva gėlė", "gimtinė", "gimtinė šalelė", "tėviškė", "tėviškėlė", "gimtoji šalelė" ir pan.

O pati Rusija arba Sovietų Sąjunga — tai jau "šalis", tai "Tėvynė", tai "plačioji šalis", tai "plačioji tarybų šalis", tai "didžioji šalis", tai "plačioji galingoji Tėvynė", kurioje, kaip ir reikėtų laukti, rusų-sovietų naujakalbės terminais, gyvena "šaunioji, didžioji" rusų tauta, kuri, savaime aišku, kalba "didžiąja" rusų kalba!!! Ir taip be galo ir be krašto...

Ši dichotomija, šis dviveidiškumas eina per visas gyvenimo sritis. Jis visiems įgrisęs ligi gyvo kaulo, bet vis vien visą laiką visomis priemonėmis peršamas, prievarta grūdamas.

Visur ir visuomet sovietų agentai bei jų pasekėjai rėkia, šaukia, kala, kad dabar jau Lietuvoje viešpataujanti didžiausia laisvė!!! Bet mes gerai žinome, kad mūsų broliai ir seserys Lietuvoje tetur vieną vienintelę laisvę, būtent be paliovos ir visomis išgalėmis liaupsinti, garbinti, ir girti visa, ką skelbia maskvinė rusų komunistų partija bei jos gauleiteriai Lietuvoje ir kitur. Čia tai jau vėl daina be galo: kuo gražiau, kuo daugiau girsi Maskvą, Rusiją, rusus, Sovietų Sąjungą, partiją, kuo labiau burnosi prieš visa, kas partijai nepriimtina, tuo būsi laikomas geresniu šios paskutinės pasaulyje raudonosios imperijos piliečiu.

Jokios kitos laisvės, jokio kito pasirinkimo, kaip mes juos suprantame Vakaruose, tenai, Lietuvoje, nėra.

Lietuvių laikysena

Kartais mes čia net pagalvojame: kaip ši didžiojo melo imperija išsilaiko? Atsakymas, man atrodo, yra aiškus. Žmonės yra prislėgti šio viso melo, bet gyventi reikia. Juk gyventi kiekvienas nori. Vis dėlto tik labai maža lietuvių tautos dalis susidėjo su okupantais, tapo jų darbų vykdytojais. Jiems dabar jau kito kelio nebėra, nes vietoje prabangos turėtų pasirinkti persekiojimą, vietoje specialių gero gyvenimo privilegijų — gal nedarbą, kalėjimą, skurdą, pajuoką...

Iš kitos pusės, šauniausia, drąsiausia lietuvių tautos dalis atvirai, drąsiai, herojiškai priešinasi šiam baisiam blogiui, šiam dviveidiškam košmarui. **Tai yra tie, kurie dabar kenčia darbo stovyklose, kalėjimuose ir vad. KGB izoliatoriuose; tai tie, kurie rizikuoja savo ir savo šeimos gyvenimu; tie, kurie redaguoja ir leidžia pogrindžio leidinius; tie, kurie šiuos leidinius platina ir perrašinėja; tie, kurie rašo šimtus peticijų, kurie po šiomis peticijomis surenka dešimtis tūkstančių parašų; tai tie, kurie yra tremiami, grūdami į baisias psichiatrines ligonines, skelbiami bepročiais ir juokdariais, skelbiami visokiais nusikaltėliais, šmeižiami ir viešai niekinami.**

Tuo tarpu tam tikra tautos dalis, kaip visur, nėra nei išdavikai-prisiplakėliai,nei atviri kovotojai prieš rusų okupaciją. Nors jie širdyje trokšta laisvės, bet, verčiami žiauraus režimo sąlygų, kantriai velka šį primestą jungą, verčiasi kaip išmanydami, dažnai šį pilką, nuobodų ir beviltišką gyvenimą šiek tiek prasiskaidrindami labai gausiais priešrusiškais, prieškomunistiškais anekdotais... O tai puikiai žino Kremliaus valdovai. Ir tai jie labai gudriai išnaudoja savo tikslams.

Naikinama religija

Ir mes, ir Kremlius puikiai žino, kad didelė mūsų tautos dalis yra tikintieji. Bet tuo pačiu metu religijai pamažu tempiama mirties kilpa: vis daugiau ir daugiau kunigų išmiršta, vis daugiau ir daugiau šventovių lieka tuščios, kitos yra įvairiausiais pretekstais uždaromos, vis daugiau ir daugiau parapijų lieka be kunigo. (Prieš 10 metų apie 50 parapijų buvo be kunigo; 1984 m. Lietuvoje jau yra apie 140 parapijų, kurios nuolatinio kunigo neturi). Vis daugiau ir daugiau jaunimo — per mokyklas, per organizacijas, per grasinimus neleisti siekti mokslo — sulaikoma nuo pamaldų lankymo; vis žiauriau ir žiauriau persekiojami aktyvesnieji kunigai bei pasauliečiai. Jie visaip baudžiami, išjuokiami, niekinami, šmeižiami, pažeminami. **Ir tiktai labai giliai tikį, didžiai šventi ir didžiai tvirti žmonės gali tokį nuolatinį ir visuotinį spaudimą atlaikyti.** Juk mes gerai žinome, kad, anot Victor Hugo, net "tas, kuris nieko nebijo, bijo pajuokos".

O tuo tarpu Maskvos agentėliai ir jų padėjėjai pučia savo dūdą, net pasinaudodami senais lietuvių liaudies priežodžiais: "prieš vėją nepapūsi", "kieno suole sėdi, to ir giesmę giedi", "nereikia šiaušti prieš vėją" ir t.t. Kitaip sakant: tylėkime, kentėkime, neerzinkime ir taip jau piktos pamotės Maskvos.

Pagaliau niekas ir neturi teisės reikalauti, kad visi Lietuvos gyventojai taptų šventaisiais bei/ar herojais. Tai, deja, gyvenime neįmanoma. Tai labai puikiai supranta ir Lietuvos pogrindžio žmonės. Antai "LKBK" 59 nr. (1983.VIII.15) taip rašoma:

"Lietuvos Bažnyčios pastangos atgauti konstitucijos garantuotas teises, žmogiškai mąstant, atrodo beviltiškos. Valdžia nereaguoja į jokius protestus, neatsako į keliasdešimt tūkstančių pasirašytus pareiškimus, tikintieji diskriminuojami, kunigų gretos retėja, gausėja parapijų, kurios neturi kunigų (...) Visa šitai turint mintyje, ne vienam ateina mintis: ar to reikėjo? Ar nebuvo galima apsieiti be šitos aukos?"

Bet "LKBK" redaktoriai tuojau pat prideda:

"Atsiranda tokių, kurie už šią jų drąsą juos laiko neišmintingais. Galbūt kai kam taip atrodė ir tie, kurie caro priespaudos laikais rašė prašymus valdžiai, kad leistų lietuviams spausdinti knygas lotyniškomis raidėmis, ir tie mūsų knygnešiai, kurie tokias knygas nešė per sieną ir platino liaudyje, nes už tai nukentėjo ir daugelis savo dienas baigė Sibire".

Slopinama kultūra

Daug gudriau, daug sukčiau dorojamasi su lietuvių kultūros naikinimu.

Pirmiausia, sovietai stengiasi suniekinti lietuvių tautos istoriją ir lietuvių kalbą. Ir čia jie veikia labai apgalvotai, planingai.

Senoji Lietuvos istorija sovietų naujakalbėje yra labai gudriai suniekinama, susmulkinama, suniokojama. Lietuvos, lietuvių tautos istorija tada tampa lyg koks prielipas prie "didžiosios rusų tautos" istorijos. Mūsų senieji valdovai, karaliai bei didieji kunigaikščiai vaizduojami kažkokiais nerimtais žmonėmis. Mūsų kariuomenių laimėti mūšiai vaizduojami neaiškiais "kariaunų" nuotykiais; senosios Lietuvos valstybinės sutartys — kažkokių grupuočių padarinys; pati senoji Lietuva — kažkokia nesuvaldoma provincija...

Čia pat reikia pastebėti, **kad viskas čia neina vien tiesia linija.** Išleidžiama kartais ir viena kita labai gera knyga. Pasirodo kartais ir viena kita gerai parašyta studija arba knyga apie vieną kitą valdovą, apie vieną kitą mūšį, **nes komunistinė dialektika reikalauja opozicija sumulkinti, sumaišyti;** todėl ir pakišama viena kita tikrai vertinga studija, pasirodo viena kita vertinga knyga. Nors ir šiuo atveju dažnai lietuviško medaus statinėje rasime ir maskvinio deguto šaukštą ar kelis.

Ypač suktai vaizduojamas pats Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Pasak Maskvos "mokslo", Lietuvą 1918 m. atkūręs toks tai Vincas Kapsukas ir panašaus plauko Maskvos išperos, o Vasario 16-tosios Aktas — tai grupelės "bajorėlių", "eserų", "menševikų" ir jų prisiplakėlių padarinys...

Ir taip ta daina eina be galo per mokyklas, per spaudą, per filmus, per radiją, per televiziją, iš visų tribūnų ir per visus menus... (Žinoma, kai į Lietuvą nuvažiuoja mūsų Vasario 16 gimnazijos mokiniai apsilankyti, tai sovietinėje spaudoje niekuomet nepamatysi "Vasario 16-sios gimnazija" — jie to vardo bijo kaip velnias kryžiaus; ją vadina tik lietuvių gimnazija).

Savaime aišku, daugelis Lietuvos gyventojų netiki šiomis paskalomis, tačiau nieko kito negirdint ir nieko kito negalint girdėti, ugdoma tautoje tam tikra apatija, bent apatiškos tendencijos. **O čia ir glūdi tautinės kultūros, tautinės savimonės kapai: apatiška tauta savos kultūros negali kurti, o tai ir yra lietuvių kultūros naikinimas!** Apatiška, indiferentiška tauta negyvena savu gyvenimu, o tik vegetuoja, kar-

(Nukelta į 5-tą psl.)

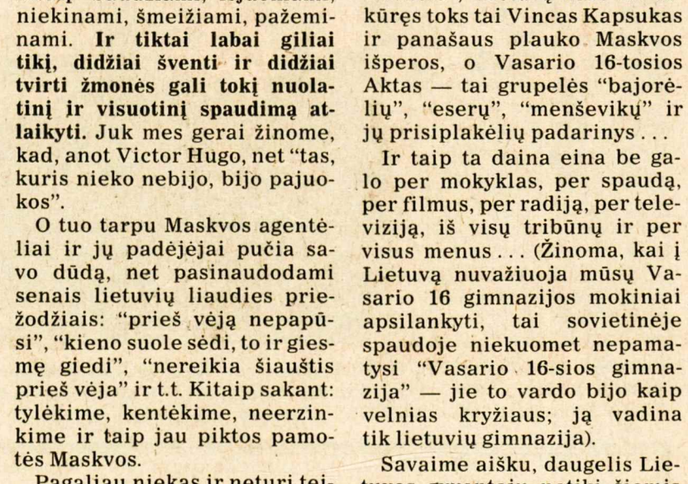

Įrašas ant dr. JONO BASANAVIČIAUS antkapinio paminklo Rasų kapinėse Vilniuje. Tekstas paimtas iš jo raštų. Nuotrauka daryta 1983 metais

Toronto miesto burmistras ART EGGLETON kalba Lietuvos vėliavos iškėlime Vasario 16 proga prie miesto rotušės. Kairėje – miesto tarybos narys BEN GRYS, KLB Toronto apylinkės pirm. dr. E. BIRGIOLAS ir kiti iškilmėje dalyvavę pareigūnai Nuotr. St. Dabkaus

Amerika sveikina lietuvius

Vasario 16 proga Lietuvos atstovas Vašingtone dr. Stasys Bačkis gavo oficialų sveikinimą-pareiškimą iš valstybės departamento sekretoriaus. Štai jo vertimas.

"GERBIAMASIS ATSTOVE
(Charge d'Affaires),

Su dideliu malonumu siunčiu Jums ir visiems lietuviams nuoširdžius sveikinimus bei linkėjimus 66-jų Lietuvos nepriklausomybės metinių proga.

Jungtinės Valstybės nepripažįsta neteisėto, prievartine ginklų jėga įjungimo Sovietų Sąjungon Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių. Kaip prezidentas Reaganas pareiškė savo kalboje, minint 1922 metais Jungtinių Valstybių pareikštą Baltijos valstybių pripažinimą, amerikiečiai "pritaria teisingam Baltijos valstybių siekimui valstybinės nepriklausomybės". Mes remiame jų teisę apspręsti valstybinį savo likimą be jokios išorinės prievartos. Esame giliai susirūpinę nuolatiniu žmogaus teisių bei laisvių pažeidimu Lietuvoje ir kitose dviejose Baltijos kaimynėse. Mes reiškiame savo užuojautą bei paramą tiems vyrams bei moterims ir jų šeimoms, kurie kenčia persekiojimą dėl religinių bei demokratinių-politinių įsitikinimų.

Lietuvių ir jų draugų kova už tėvynės išlaisvinimą buvo sunki ir greičiausiai tokia bus ateityje. Tačiau, kaip patriotų ir jų kolegų pastangos devynioliktajame šimtmetyje buvo vainikuotos nepriklausomybe, paskelbta 1918 metų vasario 16 dieną, taip ir dabarties lietuvių kova už apsisprendimą, viliamės ir tikime, gali būti pagrįstai sėkminga ateityje.

Nuoširdžiai Jūsų,
George P. Shultz"

Lietuva Kanados parlamente

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 66-jų metinių proga vasario 16 dieną parlamento atstovas ir parlamentinis transporto ministerio sekretorius **Jesse Flis** iš Toronto (lenkų kilmės) padarė pareiškimą parlamento posėdyje. Čia pateikiamas jo vertimas.

"P. pirmininke, lygiai prieš 66 metus buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Šis Lietuvos nepriklausomybės atstatymas yra plačiai lietuvių minimas Kanadoje, JAV-se ir daugelyje Europos miestų.

Lietuvai pavyko atstatyti savo nepriklausomybę 1918 metais, I D. karo pabaigoje, tačiau Lietuva vėl buvo okupuota 1940 metais, kai ginkluotos Sov. Sąjungos pajėgos įsiveržė į nepriklausomas šalis — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Taikingos, vakarietiškos Baltijos valstybės buvo sužlugdytos priešiško kaimyno ginklų jėga. Remdamasi ciniška Ribbentropo-Molotovo sutartimi, Sov. Sąjunga prievarta, beatodairiškai įjungė savo imperijon tas tris Baltijos respublikas.

Dabar baltiečių tautos kovoja už laisvę, kurią mes turime. Jos kenčia kalėjimus, tremtį, persekiojimą dėl savo politinių ir religinių įsitikinimų. Drąsūs Lietuvos vyrai ir moterys tebesigrumia už savo teises mąstyti, kalbėti ir tikėti pagal savo sąžines.

Viena iš Lietuvos ateities vilčių yra ta, kad naujoji karta yra atsistojusi priešakyje kovos, nukreiptos prieš sovietų užmojį sunaikinti lietuvių tautybę.

Aš skatinu Kanados vyriausybę tęsti nepripažinimą prievartinio Baltijos valstybių įjungimo Sovietų Sąjungon. Taip pat šia proga reiškiu nuoširdžią pagarbą daugeliui kovotojų dėl žmogaus teisių Lietuvoje ir lietuvių tautai, tęsiančiai kovą už laisvę ir demokratiją".

Šis pareiškimas išspausdintas oficialiame Kanados parlamento leidinyje "House of Commons Debates" vol. 127, nr. 35, 2nd session, 32nd parliament, Thursday, February 16, 1984.

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ
JUBILĖJINIS MEDALIS

Dail. P. Vaškio projektas "Franklin Mint" nukaltas 44mm. pločio. Sidabrinis – $45, bronzinis – $10 JAV (persiuntimas $1 už medalį). Užsisakantiems bronzinių 10 ar daugiau vienu adresu – 25% nuolaida.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA
351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA
Telefonas (212) 647-2434

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠIAULIŲ SUKAKČIAI

Artėjančiai Šiaulių miesto 750 metų sukakčiai buvo paskelbtas respublikinis dailės kūrinių konkursas. Vertintojų komisija dabar pateikė konkurso rezultatus ir surengė premijuotų kūrinių parodą. Konkurse dalyvavo 20 dailininkų, kurių didžioji pusė (12) buvo šiauliečiai. Pirmoji premija paskirta šiauliečiui E. Juchnevičiui už linograviūrų triptiką "Vladui Rekašiui atminti". Antrosios premijos paskirtos: A. Švažui – už triptiką "Šiaulių žemė", R. Buivydui – už eskizą "Šiaulių revoliucinė praeitis", V. Kisarauskui – už eskizus paveikslams "Balzakas Šiauliuose", K. Musteikiui – už eskizą "Saulės mūšiui pažymėti". Trečiąsias premijas laimėjo: J. Mackonis – už paveikslą "Šiaulių ekonomijos valstiečių sukilimas", A. Zokaitis – už eskizą paminklui "Saulės mūšiui atminti", S. Šimulynas – už skulptūros "Šiauliai" eskizą, N. Ošurkovienė – už eskizus gobelenams "Šiauliai", "Šiaulių jaunystė", E. Kasperavičienė – už medalius. Vertintojų komisija neišvengė kompartijai tarnaujančios propagandos, pirmąją premiją atiduodama E. Juchnevičiui už Vlado Rekašiaus atminimui skirtas linograviūras. Tas V. Rekašius (1893–1920) yra poetas, nuėjęs tarnauti kompartijai, Rusijos lietuvių seime Petrapilyje 1917 m. gegužės 10 d. trukdęs darbą su savo bolševikų deklaracija. Jis taipgi dalyvavo Spalio revoliucijos įvykiuose Maskvoje, įsijungė į kovas Lietuvoje Maskvos naudai, leido laikraštėlį "Žemaičių komunistas", žuvo kovodamas už komunizmą. Šiaulių miesto istorija apima 750 metų laikotarpį, priklauso visai tautai. V. Rekašiaus įjungimas tėra propagandinė duoklė Maskvai, dabar valdančiai okupotą Lietuvą.

SLIDŪS ŠALIGATVIAI

Slidžių šaligatvių problemas redakciniame "Tiesos" skyriuje "Dienos aidai" sausio 18 d. paliečia Viktoras Armalis. Esą žiemą šaligatviai dažnai būna slidoki: "Plikšala, lijundra, atlydžiai lyg stiklu apglaisto betono plokštes, ir pasijunti ant tokio šaligatvio kaip ant dailiojo čiuožimo arenos. O ten, kur slidu, netruksi ir pargriūti, jei tik būsi nepakankamai atsargus . . ." Miestuose šaligatviai pabarstomi smėliuku arba žvyru. Tačiau ir Vilniuje, ir kituose Lietuvos miestuose, rajonų centruose ne visur šaligatviai susilaukia smėlio arba žvyro. Ypač nerūpestingai pabarstomos troleibusų ir autobusų stotelės: "Žmonės dažnai paslysta, gali pakliūti po ratais. Matyt, prie stotelių sudėtingiau pabarstyti šaligatvį smėliu, nes ten nuolat stovi daug žmonių, o jiems ant kelnių nepilsi . . ." V. Armalis pateikia vienos poliklinikos vyr. gydytojo pavaduotojos K. Grigonienės liūdnus duomenis. Esą š. m. sausio 12-16 d. d. ten buvo atgabenti 178 vilniečiai, paslydę ir susižeidę gatvėse, 44 su lūžiais. Panaši būklė yra ir kitose Lietuvos vietovėse.

INKSTAMS PERSODINTI

Vilniuje, Santariškių mestelyje, užbaigtas modernus pastatas, kuriame įsikurs respublikinis inkstų persodinimo centras. Anksčiau čia pastatyta didžiausia respublikinė klinikinė ligoninė, turinti 1000 lovų. Su naujuoju pastatu užbaigiamos statybos. Inkstų persodinimo centras dabar koordinuos šias vis labiau plintančias operacijas, galės aptarnauti pacientus iš visos Lietuvos.

400.000 GYVENTOJŲ

"Tiesos" sausio 24 d. laidoje pranešama, kad Kaunas jau susilaukė 400.000 gyventojų. Tuo 400-tūkstantuoju gyventoju užregistruotas Alinos ir Alfredo Kajauskų šeimoje gimęs sūnelis. Skaitytojams primenama, kad Kaunas yra vienas seniausių Lietuvos miestų, istorijos šaltiniuose paminėtas XII š. Gyventojų surašyme XIX š. pabaigoje užregistruota 73.000 kauniečių. Kaunas prieš II D. karą turėjo 154.000 gyventojų. 1958 m. buvo užregistruotas 200-tūkstantasis gyventojas, 1969 m. — 300-tūkstantasis.

PAAUGLIŲ SIAUTĖJIMAS

P. Matukas "Valstiečių laikraščio" sausio 19 d. laidoje paskelbė pranešimą "Slidus kelias į nusikaltimą". Jis liečia du dvidešimtmečius Biržų rajono J. Biliūno kolchozo darbininkus – traktorininką Alfonsą Tamoliūną ir elektriką Robertą Skukauską bei nepilnametį Virginijų Miežį. 1983 m. spalio 3 d. jie pradėjo siautėti Vabalninko miestelyje. Iš Vabalninko sovchozo-technikumo moksleivio G. Pumpučio atėmė 10 rublių, nupirko vyno. Apvogto moksleivio nepaleido: "Jie vertė G. Pumputį gerti tą vyną, valgyti purvinus obuolius, tampė kartu po miestelį, pagaliau sumušė, suspardė jį. Šito įsisiautėjimo chuliganams buvo maža. Visą dieną girti šlitinėdami po miestelį, panašiais metodais jie atėmė pinigus dar iš kelių vaikinų . . ." R. Skukauskas ir V. Miežis už panašius nusikaltimus jau buvo kartą bausti. Dar didesnį kitą nusikaltimą sekančią dieną padarė A. Tamoliūnas, su J. Biliūno kolchozo darbininku Gediminu Atkočiūnu užėjęs į mechanines dirbtuves: "Čia pamatė kalvį Boleslovą Sribikę, palinkusį prie staklių ir begalandantį peilį, ir sumanė pasilinksminti. G. Atkočiūnas šliukštelėjo jam ant nugaros benzino, o A. Tamoliūnas švystelėjo ant jo degantį degtuką. Vaikinas apdegė pečius, nugarą, rankas ir visą mėnesį gulėjo ligoninėje. Dar laimė, kad netoliese buvo daugiau žmonių, kurie padėjo B. Sribikei nusiplėšti degančius drabužius . . ." Jaunieji nusikaltėliai nubausti, bet nepaliesti liko J. Biliūno kolchozo vadovai. Pasak T. Matuko, spalio 3-čioji buvo pirmadienis, eilinė darbo diena. Tad kaip tie jauni žmonės, užuot dirbę savo darbą, visą dieną niekeno netrukdomi galėjo girti švaistytis po miestelį?

V. Kst.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon Travel
nauju pavadinimu
***AUDRA** Travel*
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15 — Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS ⇨ Gegužės 21, Rugsėjo 10, Liepos 10, Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- *sutvarkant dokumentus iškvietimams*
- *nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje*
- *tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Tradicinę
UŽGAVĖNIŲ VAKARIENĘ-
blynų balių
ruošia KLK Moterų Draugijos Hamiltono skyrius.
*Labai maloniai kviečiame visus dalyvauti **š. m. k o v o 6, antradienį, 18.30 v., Jaunimo Centro salėje** — Valdyba*

Hamilton, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS, Hamiltono skyrius kviečia visus atsilankyti į ruošiamą Užgavėnių vakarienę — blynų balių kovo 6, antradienį, 18.30 v., Jaunimo centro salėje. Visų maloniai laukiame.

Rengėjos

PADĖKA

Tariu nuoširdžią padėką dr. A. Saunoriui už gerą priežiūrą namuose, dr. Greenspan ir visiems mane lankiusiems. Taip pat ačiū J. Liaugminui jo sesutei Jadvygai, p.p. Daliams ir p. Karaškai už pagalbą mano žmonai.

Su nuoširdžiu dėkingumu –

P. Šeirys

Windsor, Ontario

LIETUVOS ŠVENTĖ. Vasario 12 d. Windsoro lietuviai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines. Įprasta tvarka jie susirinko prie miesto rotušės vėliavos iškėlimui. Susitarus su miesto valdyba, Lietuvos vėliava plevėsavo visą dieną. Nuo miesto rotušės visi susirinko Šv. Kazimiero šventovėje pamaldoms.

Minėjimą salėje pradėjo KLB Windsoro apylinkės valdybos pirm. Paulius Kuras, pasveikindamas dalyvius ir apibūdindamas Vasario 16 reikšmę lietuvių ir anglų kalbomis. Buvo apie 60 dalyvių, kurių tarpe matėsi ir saujelė svetimtaučių, lankančių šią parapiją. Klebonas kun. K. Simaitis sukalbėjo invokaciją, po kurios sekė žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimas.

Minėjimo paskaitininkas — Arvydas Žygas iš Čikagos. Jis yra įsigijęs pirmąjį universitetinį laipsnį antropoligijos srityje ir toliau tęsia chemijos studijas Illinois universitete, siekdamas daktaro laipsnio. Jis yra jaunas, aktyvus visuomenininkas, pasižymėjęs ateitininkų organizacijoje ir jaunimo sąjungoje. Šiuo metu jis dėsto Čikagos Pedagoginiame lituanistikos institute.

Savo paskaitoje A. Žygas padarė išsamią apžvalgą lietuvių išeivijos gyvenimo, iškeldamas svarbiausius jos laikotarpius ir bruožus, didelę dalį savo paskaitos jis skyrė kiekvieno lietuvio pareigai savo tautos ir jos gyvastingumo išlaikymui. Paskaita baigėsi įdomiu skaidrių montažu, kurio pagrindinė tema buvo Tautos himno žodžiai, iliustruoti Lietuvos vaizdais, pagrindiniais istorijos laikotarpiais ir veidais, palydint klasikinei muzikai. Paskaitininkas savo mintims ir žodžiais pajėgė uždegti ne vieno tautinę liepsnelę ir atnaujinti tėvynės meilės jausmus.

Po paskaitos lietuvius sveikino latvių atstovas Banga. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Rasa Kurienė

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDĖLĖS programa iš Detroito pirmadieniais ir trečiadieniais nuo vasario 27 d. transliuojama 2 — 3 v.p.p. Penktadienio programų laikas lieka tas pats — nuo 6 iki 7 v.v. iš tautybių stoties WPON, AM banga 1460. **Pr.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	10¼%
santaupas	7½%	asmenines paskolas	12½%
kasdienines palūkanas		*Nemokamas pilnas*	
už santaupas	7%	*čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9½%	*Nemokama narių gyvybės*	
term. indėlius 3 m.	10%	*drauda pagal santaupų*	
reg. pensijų fondo	9¼%	*dydį iki $2.000.*	
90 dienų indėlius	9%	*Nemokama asmeninių*	
(minimum $5.000)		*paskolų drauda iki $10.000.*	

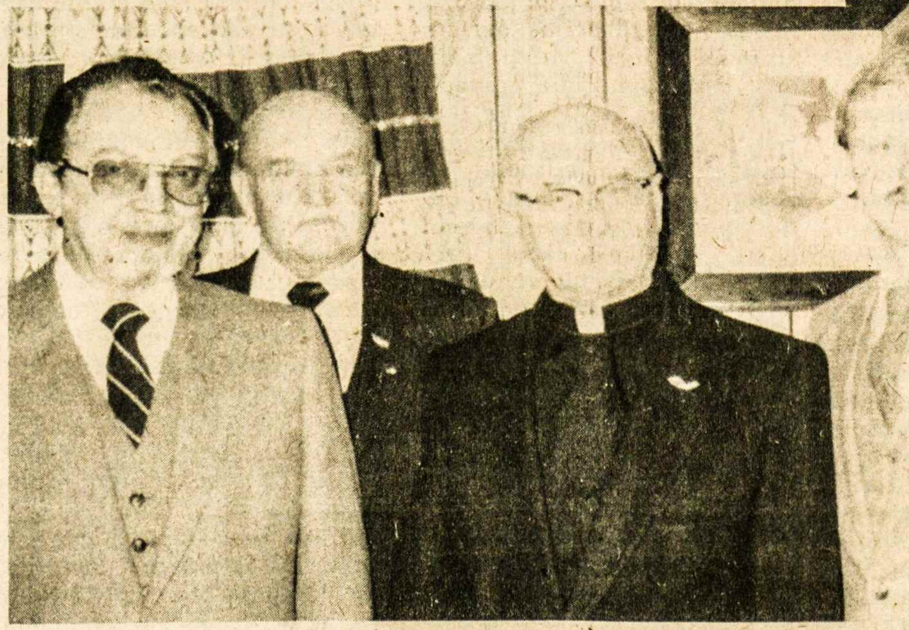

Windsoro, Ontario, lietuvių veikėjai, surengę Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Iš kairės: latvių atstovas DANGA, KLB Windsoro apylinkės valdybos ižd. M. KIZYS, klebonas kun. K. SIMAITIS, apylinkės valdybos pirm. P. KURAS, paskaitininkas A. ŽYGAS iš Čikagos, kalbėjęs apie išeivijos pareigas bei rodęs skaidres

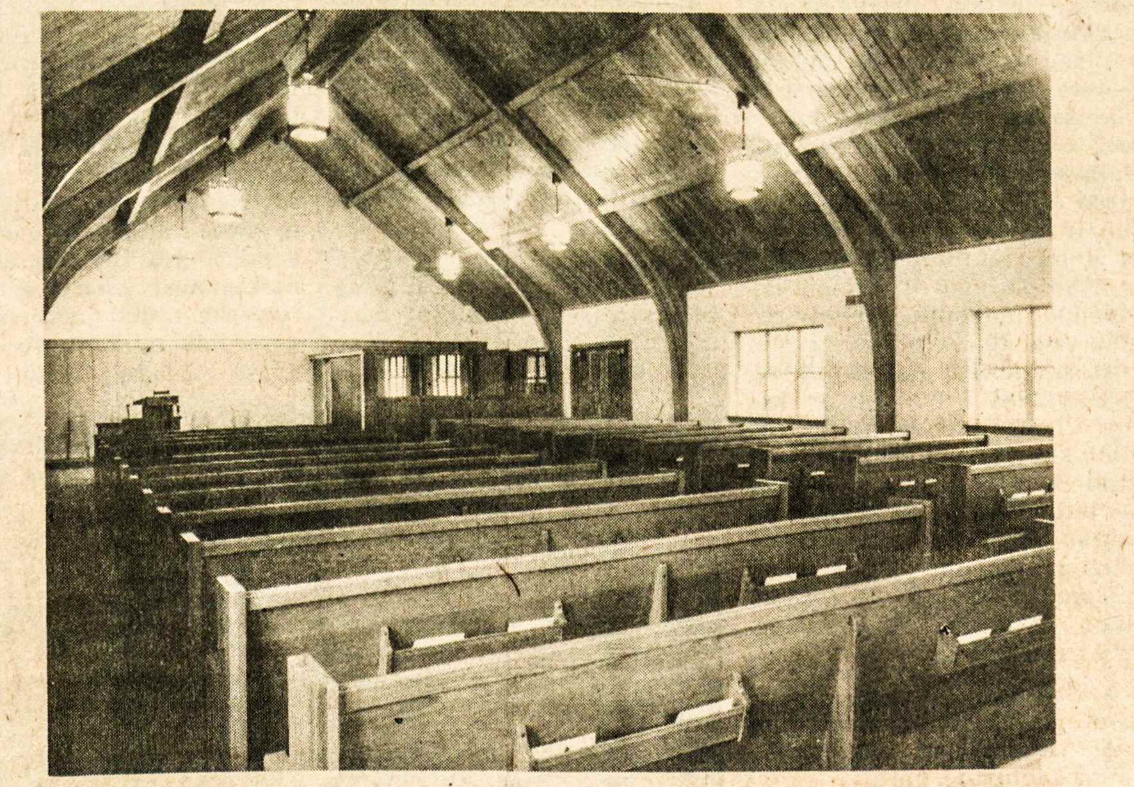

The Marlatt
The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East (East of Sanford)
laidotuvių namai ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių fronto bičiuliai korespondenciniu būdu išsirinko naują valdybą. Pasiskirstymas pareigomis įvyko sausio 22 d. posėdyje Čikagoje. Valdybą sudaro: pirm. Bronius Nainys, vicepirm. lėšų reikalams Juozas Baužys, vicepirm. informacijos reikalams Česlovas Grincevičius, sekr. Stasys Džiugas ir narys Vladas Sinkus.

Kun. Vytautas Bagdanavičius, parašęs 12 knygų, apie 1.000 straipsnių, deimantinės amžiaus sukakties proga sausio 29 d. pagerbtas Čikagoje, Jaunimo centre. Paskaitą apie jo šakotą veiklą skaitė prof. dr. V. Bieliauskas. Sukaktuvininką sveikino vysk. V. Brizgys, gen. Lietuvos konsulė J. Daužvardienė. Apie 70 sveikinimų buvo gauta raštu. K. Milkovaitis įteikė meniškai paruoštą sveikinimo albumą su visų dalyvių parašais. P. Petrutis pranešė, kad Lietuvių žurnalistų sąjunga sukaktuvininką yra išrinkusi savo garbės nariu. Dainų ir duetų programą atliko čikagiečiai solistai Margarita ir Vaclovas Momkai su jiem akompanavusiu pianistu M. Motekaičiu. Visi sukaktuvininkui sugiedojo "Ilgiausių metų". Po oficialios dalies prasidėjo vaišės Junimo centro kavinėje.

Iš "Amerikos balso" lietuviško skyriaus pasitraukė jame nuo 1955 m. dirbęs Juozas Vitėnas, sulaukęs 71 metų amžiaus. Jis priklausė 1945 m. Augsburge pradėtų leisti "Žiburių" steigėjų bei radaktorių gretoms. Vėliau tapo šio laikraščio leidėju ir vyr. redaktoriumi. JAV informacijos tarnyboje dirbo 28 su puse metų. Atsisveikinimą su pensijon išeinančiu J. Vitėnu "AL" lietuvių skyriaus tarnautojai surengė 1983 m. gruodžio 30 d. Jų vardu kalbėjo skyriaus viršininkas Alfonsas Petrutis, įteikęs visų pasirašytą kortelę, tris Br. Kviklio serijinio veikalo "Lietuvos bažnyčios" tomus. Kiti trys bus įteikti, kai juos Čikagoje išleis Lietuvių bibliotekos leidykla. Atsisveikiniman buvo atėjęs ir "AB" Europos divizijos viršininkas W. Diksonas bei kolegos iš kitų skyrių.

Argentina

Šv. Kazimiero iškilmių minėjimas Buenos Aires mieste bus pradėtas kovo 25, sekmadienį, lietuvių Aušros Vartų parapijoje. Po pamaldų numatoma akademija parapijos salėje.

Nauja SLA valdyba išrinkta Lanus mieste. Ją dabar sudaro: pirm. Juozas Stalioraitis, vicepirm. Antanas Mikučionis, sekretoriai — Alicija Mikučionytė ir Petras Barišauskas, iždininkai — Angelas Varela ir Jonas Bakaitis. Jos posėdyje nario mokestis šiems metams nustatytas: suaugusiems — 15 pezų, jaunimui ir pensininkams — 7,5. Po dvejų metų sunkaus darbo SLA pastato kieme buvo įrengtas maudymosi baseinas. Jį pašventino kun. J. Petraitis, MIC. Juostelę perkirpo kūmais pakviesti trys SLA garbės nariai — Jonas Misiūnas, Konstancija Kučinskienė ir Juozas Račkauskas. Iškilmė užbaigta vaišėmis.

Australija

Kun. Pranas Dauknys, MIC, savaitraščio "Tėviškės aidai" redaktorius, ilgesniam laikui buvo išvykęs Romon. Angelicum universitete vasario 3 d. jis gavo teologinių mokslų daktaro laipsnį, apgynęs disertaciją "Katalikų Bendrijos pasipriešinimas prieš religijos persekiojimą Lietuvoje".

Adelaidėje veikianti "Lietuvių moterų sekcija", įregistruota valdžios įstaigose, ruošiasi statyti bendrabutį pensininkų amžiaus lietuviams. Specialų organizacijų atstovų posėdį šiuo klausimu sušaukė ALB Adelaidės apylinkės valdybos pirm. Č. Zamoiskis. Sklypas jau yra gautas. Bendrabutis turės 10 butų, kiekvieną su 23 kv. metrų grindų plotu. Statyba kainuotų apie $150.000. Du trečdalius šios sumos tikimasi gauti iš valdžios, vieną trečdalį teks surinkti pačioms organizatorėms. Kiekvienas lietuvis, norintis apsigyventi bendrabutyje, turėtų įmokėti po $7.000. Pragyvenimo bei kitoms smulkioms išlaidoms būtų atskaitoma 85% iš gaunamos senatvės pensijos.

Britanija

Bradfordo lietuvių klube atšvęsta Jono Žalio 80 metų amžiaus sukaktis. Dalyvavo beveik visi Bradfordo lietuviai, iš Londono ir Skotijos atvykę bičiuliai. Sukaktuvininkas gimė 1903 m. spalio 22 d. prie Simno. I D. karo pradžioje, būdamas tik 11 metų amžiaus, žandarų buvo priverstas varyti gyvulius Rusijon. Iš šios vargingos kelionės jam pavyko grįžti į Simno apylinkes. Kaip vaikas netiko kariuomenei. Nepriklausomoje Lietuvoje, gyvendamas ūkyje, pramoko statybininko amato ir juo vertėsi iki II D. karo. Tada ir vėl pasikartojo panaši istorija — su vokiečių gurguolėms panaudotais arkliais ir vežimais atsidūrė Sovietų Sąjungoje. Ten buvo įjungtas į statybos batalioną, o baigiantis II D. karui, atsidūrė Jugoslavijoje, kur pasidavė amerikiečiams. Buvo uždarytas karo belaisvių stovykloje Austrijoje ir iš ten 1947 m. atvyko Britanijon. Pradžioje dirbo plieno liejykloje, vėliau persikėlė į Bradfordą, įsijungė tekstilės pramonėn, 1951 m. išėjo pensijon. Čia dalyvavo "Atžalyno" parengimuose, Bradfordo lietuvių klube atlikdavo remonto darbus. Sukaktuvines vaišes paruošė moterys. Klubo pirm. V. Gurevičius tarė sveikinimo žodį, kuriam J. Žalio žmona atsilygino neseniai iš Lietuvos gauta gražia staltiese. Pats sukaktuvininkas J. Žalys taip pat susilaukė daug dovanų bei sveikinimų iš kitų dalyvių.

Prancūzija

"Spoutnik" yra Sovietų Sąjungos leidžiamas prancūzų kalba mėnraštis, kuriame spausdinami atrinkti straipsniai iš sovietinės spaudos. Š. m. vasario mėnesio numeryje yra Jakovo Šadevičiaus straipsnis apie Trakus "Les chateaux de Trakai". Jame aprašyta Trakų praeitis, jų grožis, pridėta spalvotų nuotraukų su paaiškinimais, kartu primenant, kad Lietuva yra "federacinė" Sovietų Sąjungos respublika, turinti 3,2 milijono gyventojų ir 65.200 kv. kilometrų plotą. Kitas straipsnis, susilaukęs net 10 nuotraukų, yra skirtas mažai mergytei Rasai Parasavičiūtei, kuriai šenpjovė 1983 m. birželio 18 d. Vadaktų kolchoze nukirto abi kojytes. Jas Maskvoje prisiuvo chirurgas R. Diatišvilis. Apie šią nelaimę plačiai buvo rašyta "TŽ" 1983 m. 51-52 nr., nes tokios operacijos atliekamos ir lietuvių chirurgų Vilniuje. Pirmiausia ir buvo kreiptasi Vilniun, bet chirurgai ten buvo pradėję dvi ilgai truksiančias operacijas, mažosios Raselės, kuriai buvo reikalinga skubi pagalba, negalėjo priimti. Dėl šios priežasties ji ir buvo nuskraidinta laisviems chirurgams Maskvoje. Vienas rašinys "Spoutnike" yra skirtas kaunietės Stasės Samulevičienės lėlių menui.

Vokietija

A. a. Kasparas Stangvilius, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, sulaukęs 86 metų amžiaus, sausio 21 d. mirė Baden-Badeno ligoninėje. Būdamas 20 metų amžiaus, įsijungė Lietuvos kariuomenėn, dalyvavo nepriklausomybės kovose. Grįžęs namo, tėvą jau rado mirusį. Vedė, bet pirmoji žmona tragiškai žuvo po 8 metų. Teko sukurti antrą šeimą su Morta Kyselyte. 1941 m. repatriavo Vokietijon. Dirbo amunicijos fabrike, anglies kasyklose, atskirtas nuo šeimos. Pokaryje paaiškėjo, kad jo šeima iš Macklenburgo išvežta sovietų okupuoton Lietuvon. Velionis taip pat ten grįžo pas šeimą 1947 m. Dirbo kolchoze. 1959 m. su žmona ir dukromis buvo išleistas V. Vokietijon. Įsikūrė Rotenfelse, kur jam teko pasistatyti namą. Žmona mirė 1969 m. Palaidotas sausio 25 d. Rotenfelso kapinėse. Apeigas atliko ev. kun. Fr. Skėrys. Liko trys liūdinčios dukros su šeimomis, trys vaikaičiai ir dvi vaikaitės.

Lenkija

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Štetino skyriaus susirinkime sausio 22 d. dalyvavo 14 narių. Pirmiausia buvo prisimintas 1983 m. gruodžio 10 d. miręs veiklus Vroclavo skyriaus narys a. a. Stanislovas Žvėrela, daug iškentėjęs Sibiro tremtyje. Susirinkime apgailestautos paskalos, skleidžiamos apie kai kuriuos tautiečius, apsvarstyta Vasario 16 šventės programa. Draugijos suvažiaviman išrinkti atstovai — A. Marcinkevičius, J. Sanvaitis, M. Čyplys, J. Žemaitaitis, S. Kičmachovskienė, G. Krupenčikienė, J. Žaliapienis. Skyriaus komisijon rūpintis kultūrine veikla išrinkti: J. Žemaitaitis, M. Čyplys, J. Marcinkevičienė, S. Kosinskienė, B. Žaliapienytė, K. Pečiulis, S. Kičmachovskienė. Susirinkimui pirmininkavo J. Žaliapienis.

BALTIC TOURS

OBERAMMERGAU 1984

11 dienų BAVARIJA, AUSTRIJA IR KALNAI
Kelionė A-1: gegužės 19-29 ..... $1,549
Aplankysime: Miuncheną, Spitzingsee, Zalcburgą, Vieną, Insbruką ir Kristaus kančios vaidinimą Oberammergau vietovėje

10 dienų PILYS, KATEDROS IR REINAS
Kelionė B-2: birželio 30 — liepos 9 ..... $1,579
Keliausime: Reino upe per Ruedesheimą, Heidelbergą, Viurcburgą, Niurnbergą, Rotenburgą, Zalcburgą, Miuncheną į Kristaus kančios vaidinimą Oberammergau vietovėje.

5 dienos ILGŲJŲ SAVAITGALIŲ KELIONĖS
Jei keliausite po Europą arba baigsite lietuvių išvyką Frankfurte, galėsite pasinaudoti galimybe per tris ilguosius savaitgalius vykti į Miuncheną ir Kristaus kančios vaidinimą Oberammergau vietovėje.
Kelionė D-5: birželio 22-26; kelionė D-6: liepos 20-24; kelionė D-7: rugpjūčio 17-21 ..... $439
Nakvosime dvi naktis Oberammergau ir dvi naktis Miunchene.
Visos kelionės — "Lufthansa" lėktuvais iš JFK ir Bostono. Kainos — JAV doleriais.

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreiptis į
Baltic Tours
293 Auburn St.
Newton, MA 02166, USA
Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS

1984 METŲ KELIONĖS LIETUVON
9-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

Išvykstama iš Montrealio
Speciali 13 dienų kelionė — 11 naktų Lietuvoje (Du pilni savaitgaliai su giminėmis ir draugais).
Kelionė 314: kovo 14 — kovo 26 ..... $1,295
"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

9 dienos LIETUVA IR SUOMIJA
Kelionė 427: balandžio 27 — gegužės 5 ..... $1,225
Kelionė 511: gegužės 11 — gegužės 19 ..... $1,325
šešios dienos Vilniuje, 1 diena Helsinkyje
"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

10 dienų LIETUVA IR SUOMIJA
Kelionė 917: rugsėjo 17 — rugsėjo 26 ..... $1,355
Šešios dienos Vilniuje, dvi dienos Helsinkyje
"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

12 dienų LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
Kelionė 507: gegužės 7 — gegužės 18 ..... $1,385
Kelionė 604: birželio 4 — birželio 15 ..... $1,551
Kelionė 101: spalio 1 — spalio 12 ..... $1,385
Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje
"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

KELIONĖS IŠ JFK IR BOSTONO

18 dienų Kelionė 710B: liepos 10 — liepos 27 ..... $1,999
Kelionė 814B: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 31 $1,999
Vienuolika dienų Lietuvoje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, dvi — Helsinkyje
"Finnair" lėktuvais iš JFK

17 dienų LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 508B: gegužės 8 — gegužės 24 .... $1,769
Kelionė 612B: birželio 12 — birželio 28 ..... $1,899
Kelionė 918B: rugsėjo 18 — spalio 4 ..... $1,829
Šešios dienos Vilniuje, keturios — Rygoje, trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte
"Lufthansos" lėktuvais iš JFK ir Bostono

13 dienų LIETUVA, RUSIJA IR ITALIJA
Kelionė 429: balandžio 29 — gegužės 11 ... $1,699
Penkios dienos Vilniuje, penkios — Romoje, dvi — Maskvoje
"Alitalia" lėktuvais iš JFK

12 dienų LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 500A: gegužės 8 — gegužės 19 .... $1,379
***Kelionė 612A: birželio 12 — birželio 23 ..... $1,649**
***Kelionė 710: liepos 10 — liepos 21 ..... $1,649**
***Kelionė 807: rugpjūčio 7 — rugpjūčio 18 .... $1,649**
Kelionė 918A: rugsėjo 18 — rugsėjo 29 ..... $1,489
Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, viena — Frankfurte
"Lufthansos" lėktuvais iš JFK ir Bostono
*Oberammergau ir Miunchenas (pasirinktina penkių dienų kelionė) $439

12 dienų LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
Kelionė 710A: liepos 10 — liepos 21 ..... $1,639
Kelionė 814A: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 25 $1,639
Kelionė 904: rugsėjo 4 — rugsėjo 15 ..... $1,639
Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje
"Finnair" lėktuvais iš JFK

11 dienų LIETUVA IR LENKIJA
Kelionė 925: rugsėjo 25 — spalio 5 ..... $1,279
Šešios dienos Vilniuje, trys — Varšuvoje
"Alitalia" lėktuvais iš JFK

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į
Baltic Tours
293 Auburn St.
Newton, MA 02166, USA
Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Lietuva kovoje už savo egzistenciją

(Atkelta iš 3-čio psl.)

tais su nostalgija prisimindama "senus, gerus laikus".

Varžoma kalba

Labai suktai planuojama — per ilgą laiką, žinoma, gal per kelias generacijas — **sužlugdyti lietuvių kalbos išsivystymą, iškilimą.** Lietuvių kalbą norima padaryti tik kasdieninio gyvenimo kalba, o visoms aukštesnėms sferoms — mokslui, menams, politikai, ideologijai tinkanti tik rusų kalba.

Ir čia, kaip su istorija, viskas daroma planingai, pamažu, bet taip pat labai neatlaidžiai. Juk mes visi žinome, kad Vilniuje išleidžiama labai gerų knygų lietuvių kalba, apie lietuvių kalbą, svarbių veikalų iš lietuvių kalbotyros ir kt. Tai viena medalio pusė. Kita medalio pusė yra ta, kad, Maskvos įsakymu, nuolat didinama rusų kalbos įtaka. Ypač nuo 1979 m. Taškente įvykusios konferencijos nerusų tautose labai sustiprintas rusų kalbos dėstymas. Tepaminėsiu tik vieną pavyzdėlį. Anksčiau rusų kalbos pradėdavo mokyti antrajame skyriuje, o nuo 1979 m. rudens, kai kur vėliau, rusų kalbą turi dėstyti jau nuo vaikų darželio. Ir nuo to laiko per visą mokyklų sistemą, įskaitant ir aukštąsias mokyklas, rusų kalbos dėstymas labai sustiprintas. Iš šalies žiūrint, gal kai kam atrodo, kad čia jokio pavojaus lietuvių kalbai nėra. Net kai kurie lietuviai Lietuvoje dėl to, atrodo, per daug nesijaudina.

Pavyzdys. Viena lietuvė iš Kauno 1982 m. lankėsi JAV. Paklausta apie rusų kalbą vaikų darželiuose, ji tik numojo ranka, sakydama: "Ką ten ... Pamoko kelis sakinukus ... ir viskas".

Bet ilgametis Maskvos tikslas yra aiškus: a. pirmiausia visi lietuviai turės gerai išmokti rusiškai; b. vėliau visi jie turės tapti dvikalbiais; c. kada nors ateityje **viena kalba pradės dominuoti.** Žinoma, Maskva tikisi, kad ši dominuojanti kalba tada būsianti rusų, o lietuvių kalba liks antrine, vietine, namų kalba. (Panašiai, kaip kad kadaise įvyko Airijoje).

Ar šie planai Maskvai pasiseks, tai jau kitas klausimas, bet ji neatlaidžiai tai planuoja. Sakysime, ateityje visos mokslinės disertacijos — kandidato ir daktaro laipsniui gauti bus rašomos tiktai rusiškai. Tokiu būdu lietuvių kalbai būtų pamažu užkirstas kelias į mokslines, akademines aukštumas.

Lietuvos pogrindžio "Aušra" taip apibūdina šiuos pavojus:

"Broliai ir sesės! Nepamirškite, kad mūsų kalbos likimas — tai mūsų tautos likimas. Jei mes neatremsime šiandien mums likimo mesto iššūkio, Lietuva galės būti galutinai išbraukta iš tolesnės istorijos raidos. Padarykime viską, kas įmanoma, gimtajai kalbai apginti. Visais įmanomais būdais ignoruokite naująsias rusinimo priemones. Tegul mūsų šeimos virsta gimtosios kalbos puoselėjimo židiniais" ("Aušra", 1979 m. 15 nr.).

Žlugdoma etika

Kai kurie žmonės, neseniai atvykę iš Lietuvos, ypač iškelia dar vieną didelį pavojų: tautos etikos, giliosios lietuvių tautos paveldėtos etikos naikinimą. Iki Maskvos okupacijos, apskritai kalbant, lietuvių tautos etika buvo gana aukšta. Ji praktiškai reiškėsi dvasinio prado iškėlimu, vaišingumu, nuoširdumu, darbingumu, ypač nekerštingumu, bendruomeniniu savanoriškumu (plg. visokios rūšies talkas) ir pan. Lietuvos kaimo krikštynos, vestuvės, laidotuvės, atlaidai, talkos, gegužinės, pradainuoti vakarai buvo teigiamos savybės. Dabar visa tai beveik jau sunaikinta.

Viešajame gyvenime, neoficialiai, dažnai pasitaiko besaikis girtavimas, veidmainiavimas, tinginiavimas, pravaikštos, melas, dviveidiškumas, šiurkštumas. Ir liūdnų liūdniausia — nematyti tam galo.

Stiprėjanti atspara

O tačiau, atrodo, joks Maskvos spaudimas lietuvių tautos dar nepakirto. Dar yra tūkstančiai šaunių ir puikių jaunuolių, dar dažnai tebėra pilnos šventovės, jaunimas jau smarkiai pradeda kovoti prieš nuodijimąsi alkoholiu, visur jaučiamas tautos pasipriešinimo pakilimas: ir labai gausioje pogrindžio spaudoje, ir besipriešinančių drąsoje, ir jaunimo elgesyje. Jų idealas yra sveika, morali, lietuvių tauta, o ne koks "homo sovieticus", geriau pasakant, "homo russicus", kurį Maskva norėtų matyti.

Be abejonės, visam šiam lietuviškam idealui pradžią ir pagrindus davė Vasario 16 aktas, paskelbtas prieš 66 metus Vilniuje. Ir po to sekė 22 metai gražaus, laisvo, nepriklausomo gyvenimo. Teisybė, ne viskas buvo pasiekta, ne viskas buvo idealu, bet atsikūrusi Lietuva turėjo tik 22 metelius, o darbų buvo kalnai ... Tie idealai, kuriuos pradėjo Vasario 16-ji prieš 66 metus, ir dabar teikia lietuviams visame pasaulyje viltį, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. Tada tos Maskvos primestos negerovės išnyks kaip ryto rūkas ...

Mes gi čia, Vakaruose, kartais pavargstame, gal rankas nuleidžiame. Tačiau atsiminkime, kad ir mes turime, kiek galėdami, prie šios kovos prisidėti. Antai pogrindžio "Aušra" taip kreipiasi į mus:

"Tautiečiai, gyvenantys svetur, informuokite laisvąsias pasaulio tautas, visas pasaulio politines ir kultūrines institucijas, kokia skaudi drama šiandien vyksta Lietuvoje, kaip kėsinamasi į brangiausią tautos turtą, į jos gimtąją kalbą" (1979 m. 15 nr.).

(Paskaita Vasario 16 minėjime, įvykusiame Toronte-Mississaugoje 1984.II.19).

Dvejos laidotuvės šeimoje

Gausiai dalyvavo evangelikai ir katalikai

LONDON, ONT. Š. m. sausio 22 d. Londono lietuvių apylinkę sukrėtė skaudi žinia, kad praėjusią dieną širdies smūgio ištikta mirė veikli lietuvė Erna Gocentienė-Andriukaitytė, neseniai įžengusi į 54-uosius amžiaus metus. Ir to dar neužteko ... netrukus liūdna savaitė tapo dar tragiškesnė: kai gausūs lankytojai rinkosi į laidotuvių namus pasimelsti už Eriko Evaldo Gocento žmoną, mirė jo motina Agota, 85 m. amžiaus. Agota buvo gimusi lapkričio 2 d., o Erna — lapkričio 9 d. Trejeto dienų laikotarpyje tėvas ir sūnus neteko savo žmonų. Andriukaičiai kilę iš Marijampolės aps., velionė Agota — iš Tauragės aps., o Gocentai — iš Kretingos aps.

E. Andriukaitytė ir E.E. Gocentas, vos tik užsimezgus lietuviškai veiklai Londone, atėjo jai į talką. Jie šoko pirmojoje taut. šokių grupėje, stengėsi padėti visiems, kad tik lietuviška veikla klestėtų. Netrukus — vedybos. Užaugino gražią šeimą — sūnų ir dvi dukras. Išleido juos į mokslą ir iškėlė trejas vestuves. Bet po to — laimingų dienų malonius išgyvenimus aptemdė visiškas Ernos sveikatos sušlubavimas. Ji turėjo ribotis tik dalyvavimu savo parapijos chore ir pagalba artimui. Be savo neišvengiamų darbų, ji kasdien lankė sunkiai sergančią savo vyro motiną iki paskutinės savo gyvenimo dienos!

Žmonai sulėtinus dalyvavimą parapijos ir lietuviškoj veikloj, jos vyras jautė pareigą ją suintensyvinti. Jis tapo labai aktyviu nariu Išganytojo liuteronų parapijos komiteto ir statybos komiteto, pastatydinusio mūrinę menišką šventovę. Nemažesnį dėmesį jis skyrė ir lietuviškai veiklai. Jis — KLB Londono apylinkės vice-pirmininkas, 1970 m. įvykusių Kanados lietuvių dienų rengėjų komiteto narys, leidinio komisijos narys lėšų telkimo pareigoms ir t.t.

Gocentai — evangelikai, visada siekę glaudžių ir draugiškų santykių su katalikais. Iki Vilembrektų atvykimo, galima sakyti, Gocentai buvo vienintelis ryšys tarp evangelikų ir katalikų. Jie labai stengėsi, kad būtų viena lietuvių grupė, o ne dvi, tarp savęs nieko bendro neturinčios. Jų dėka abiejų tikybų lietuviai tapo viena apylinke, viena šeima. Steigiant katalikų parapiją ir įsigyjant šventovę, evangelikai stengėsi jiems ateiti į pagalbą ne tik darbu, bet ir aukomis. Kai buvo pirmas KLB krašto tarybos suvažiavimas Londone, įvyko bendros abiejų tikybų pamaldos. Evangelikams pirmoje eilėje atstovavo Gocentai.

Tie draugiški santykiai išsilaikė ir iki šios dienos. Jie atsispindėjo ir šiose dvejose laidotuvėse. Mirus Ernai katalikų klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, pranešė apie jos mirtį ir paprašė už ją pasimelsti. "Pašvaistės" choras retkarčiais gieda ir per evangelikų pamaldas jų šventovėje. Gocentai — tai reta pora, kurią visada būdavo malonu sutikti, su jais pasikalbėti, padiskutuoti lietuviškas problemas. Labai gaila, kad tokiai gražiai porai teko taip anksti išsiskirti.

Ernos perankstyvą mirtį apgailėjo ne tik jos vyras, vaikai, motina, 5 vaikaičiai, brolis, dvi seserys, uošvis ir kiti artimieji, bet ir visa Londono lietuvių apylinkė! Todėl ir laidotuvės buvo tokios, kokių iki šiol dar nėra buvę. Per mūsų laidotuves tiek nėra buvę žmonių nei laidotuvių namuose, nei tiek automobilių palydint į kapines, nors buvo vidurys savaitės — darbo dienos. Laidotuvių namuose buvo sklidinai užpildytos 4 patalpos vienoj pusėj ir viena kitoje pusėje. Iki šiol nieko panašaus nėra buvę! Jos karstas skendo gražiausių gėlių jūroje. Buvo pilna ir Išganytojo šventovė. Už ją kartu meldėsi evangelikai ir katalikai, lietuviai ir kanadiečiai. Tiek laidotuvių namuose, tiek ir Išganytojo šventovėje bei kapinėse visos apeigos ir maldos vyko anglų ir lietuvių kalbomis.

A.a. ERNA GOCENTIENĖ-ANDRIUKAITYTĖ

Išganytojo parapijos klebonas kun. dr. Mikelic apibūdino velionę kaip ypatingo pasišventimo moterį, iškeldamas jos didelę meilę artimui: "Jos pasiaukojimas, prižiūrint sunkiai sergančią vyro motiną buvo kilni paskata ir kitiems". Iš Toronto atvykęs ev. kun. A. Žilinskas savo pamoksle pabrėžė: "Ji paliko jums brangų palikimą — meilę. Meilė yra tiltas, jungiąs gyvuosius su mirusiais, kurio nė mirtis negali sunaikinti".

Gražios buvo ir motinos laidotuvės. Abi palaidotos toje pačioje ir gražioje vietoje Woodland kapinėse, Londone: žmona Erna — sausio 25 d., o motina Agota — sausio 27 d. Iš Mississaugos buvo atvykusi ir Ernos sesuo Lidija Lenauskienė su visa šeima bei kitais artimaisiais. Dalyvavo ne tik giminės, bet ir didelė minia draugų bei pažįstamų.

Abejose laidotuvėse dalyvavo ir E.E. Gocento tėvas — Agotos vyras Gustavas, arti 85 m. amžiaus. Ėjo tvirtais žingsniais, neprilaikomas ir be lazdos. Tai nepriklausomos Lietuvos savanoris-kūrėjas, vienintelis dar gyvas iš Londone gyvenusių savanorių! Iki šiol jis puikiai laikėsi, bet žmonos ir marčios mirtys ir jį pritrenkė. Visa Londono apylinkė jaučia jiems visiems nuoširdžiausią užuojautą. Šios dvi mirtys londoniškių bus ilgai atsimintos. **D.E.**

London, Ontario

Į KABARETĄ "SILUETAI" Šiluvos šventovės salėje veda visi keliai šį šeštadienį, kovo 3 dieną. Rengėjai — choras "Pašvaistė" su plačia, paslaptinga ir nuotaikinga programa, su priešgavėniniais šokiais tikisi daug svečių. Kitos panašios progos be metų gal išvis nebus. **P.**

AČIŪ AUKOTOJAMS. Londono lietuvių sporto klubo "Tauras" vajus beveik baigtas, tik kai kuriose vietose dar tęsiamas. Todėl pradedama skelbti dalimis aukotojus.

Floridoje — Leonas Statkus $100, Toronte — "Parama" $100, Rodnėje — S. J. Paketurai $50. Londone aukojo: $100 Butkų "Midas Muffler", po $50 — Sigita Dūdaitė-Huys ir Martin Huys, dr. R. ir N. Mitalai, P. M. Genčiai; po $20 — kun. I. Mikalauskas, OFM, M.D. Chainauskai, Grigelių šeima; $15 dr. E. ir R. Juodžiai; po $10 — dr. K. ir R. Viliai, J. M. Naruševičiai; po $5 — V. P. Kuzmai, R. Miškinienė, J. M. Jakaičiai, P. A. Stygos, V. S. Baliūnai, Gr. Mačienė, V. Vaitkus. Ačiū labai. Kiti bus paskelbti vėliau.

KOL KAS "TAURAS" LAIMI. Rungtynes prieš Kelogo (Kellogg) apystiprią komandą "Tauras" laimėjo 59:54. Kitas rungtynes prieš Lake Michigan — London Transportation Commission (autobusų tarnybos) komandą laimėjo užtikrintu santykiu 100:49. **D.E.**

A†A
JUOZUI BARYSUI
mirus,
jo žmoną BIRUTĘ, dukrą ALDONĄ, sūnų VIKTORĄ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
O. V. Jurkai
K. A. Ivanauskai

A†A
JUOZUI BARYSUI
mirus,
jo žmoną BIRUTĘ, sūnų VIKTORĄ, dukterį ALDONĄ ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
Diana, Edvardas,
Joana ir Stasys Bubuliai

A†A
A. SIDARAVIČIUI
mirus, velionies seserį REGINĄ KLEMKIENĘ, ALGĮ GVAZDAITĮ, ALDONĄ O'DONOHUE ir jų šeimas giliai užjaučiame –
Elzbieta ir Vladas Sonda *Dalia ir Rimvydas Sonda*
Leokadija ir Vytautas Civinskai

A†A
STASIUI SIMONAIČIUI
mirus Lietuvoje,
jo liūdintį brolį VLADĄ SIMONAITĮ su žmona ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame –
Bronius ir Marija Rickevičiai
Vladas ir Lina Rickevičiai su šeima

Močiutei
MARIJAI ANDRIUKAITIENEI
mirus,
pavyzdingąjį klubo narį EDĮ ANDRIUKAITĮ, jo tėvelius ir kitus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime –
London, Ont. *LLSK "Tauras" vadovybė ir nariai*

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo šventės minėjimas — kovo 3, šeštadienį, 7 v.v., lenkų salėje, 234 Main St. Delhi, Ont. Oficialioje dalyje: paskaitininkė Sigita Bersėnaitė, KL jaunimo s-gos pirmininkė. Meninėje dalyje — Toronto "Gintaras". Vėliau pasilinksminimas.

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ — kovo 4, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos savoje šventovėje bus 7 v. vakaro, dalyvaujant Londono vyskupui J. M. Sherlock ir apylinkės lietuvių kunigams, įskaitant "TŽ" red. kun. Pr. Gaidą. Pamaldų metu lietuviams kalbės dalyvaujantis vyskupas. Po pamaldų bus akademinė dalis parapijos salėje. Visi Delhi, Tillsonburgo, Simcoe ir kitų apylinkių tautiečiai kviečiami dalyvauti abiejose šventėse. **Apylinkės valdyba**

St. Catharines, Ont.

IŠRINKTA ŠIŲ METŲ APYLINKĖS VALDYBA: Adolfas Šetikas, Vanda Alonderienė, Pranas Gabrėnas, Virginija Žemaitienė ir Jonas Dervaitis.

TAUTOS FONDUI 1983 m. surinkta rekordinė suma — $1440. Tik keturios apylinkės visoje Kanadoje surinko daugiau už St. Catharines. Aukų rinkimas ypač pagerėjo fondo atstovo pareigas perėmus Jonui Dervaičiui. Pagal žmonių skaičių, mūsų bendruomenė surinktų aukų atžvilgiu stovi pirmaujančių eilėje.

ROYAL CANADIAN LEGION pakvietė ir lietuvių atsargos karių sąjungos "Ramovė" atstovus dalyvauti jo susirinkime legiono salėje Church St. **Kor.**

Sault Ste. Marie, Ont.

METINIS KLB S.S. MARIE APYLINKĖS susirinkimas įvyko 1983 m. gruodžio 10 d. Kadangi valdyba buvo išrinkta dvejiem metam, tad valdybos rinkimų nebuvo. Šiais metais valdyba taip persiorganizavo: pirm. Vyt. Skaržinskas, sekr. Vl. Mockus, ižd. J. Valas, parengimų vadovė R. Galinienė ir Tautos fondo atstovė J. Gasperienė.

Š. m. kovo 3 d. apylinkės valdyba kviečia visus tautiečius į Užgavėnių šokių vakarą (ukrainiečių salėje, 121 Pittsburgh St.). Pradžia — 6 v.v. Bilietas, įskaitant vakarienę, $10, studentams ir pensininkams — $8.

MEDŽIOTOJŲ-MEŠKERIOTOJŲ KLUBAS "BRIEDIS" Naujų metų sutikimo balių klubo nariams suruošė nemokamai Reginos Galinienės rezidencijoje.

1983 m. žuvavimo varžybose prie Echo ežero dalyvavo 22 žvejotojai. Pirmą premiją (taurę) laimėjo C. Humhries, II — Morozevičius ir III — dr. Solys.

Dabartiniu metu klubo "Briedis" valdyba yra sekančios sudėties: pirm. Vl. Mockus, ižd. St. Gronskis, žuvautojų-šaudytojų sekcijos vadovas J. Riauka ir parengimų vadovė R. Galinienė. **V. M.**

Red Deer, Alberta

A. a. JUOZAS ČESONIS mirė š. m. sausio 1 d. Red Deer ligoninėje, sulaukęs 82 m. Iš Lietuvos atvyko į Kanadą 1928 m. Jis buvo kilęs iš Vaiškūnų km., Užpalių vals. 1933 m. pirko ūkį Evergreen apylinkėje, Albertoje, ir ūkininkavo iki 1981 m. Juozas buvo ilgametis "Tėviškės žiburių" skaitytojas. Liko liūdinti žmona, sūnus ir dvi seserys Lietuvoje. Palaidotas sausio 7 d. Red Deer kapinėse. Ilsėkis ramybėje, Lietuvos sūnau. Žmonai ir sūnui reiškiame nuoširdžią užuojautą. **P. Devenis**

Miami Beach, Florida

V. VERIKAIČIO KONCERTAS. Miami lietuvių piliečių klubas, pakvietęs sol. V. Verikaitį paįvairinti Lietuvos nepriklausomybės minėjimo programą vasario 12 d., buvo maloniai nustebintas turtingu svečio dainų ir arijų rečitaliu.

Nors gausi publika buvo pavargusi nuo pamaldų ir iškilmingosios minėjimo dalies, V. Verikaičio išklausė su dideliu dėmesiu. Simpatinga solisto sceninė laikysena, kultūringas dainavimas, puiki Dalios Sakaitės piano palyda, geras kūrinių parinkimas vertė publiką pamiršti vėlinamą vakarienę ir pasinerti į solisto V. Verikaičio muzikinį pasaulį. Publiką labiausiai žavėjo Naujalio, Klovos ir Šimkaus dainos, ypač subtili Šimkaus "Kur bakūžė samanota". Toji daina, pasak žymiojo dirigento a.a. Leopoldo Stokowskio, esanti gražiausiai sukomponuota jo laikotarpio daina. V. Verikaitis, ją atlikdamas nostalgiško piano-mezzo piano rėmuose, išgavo švelnų spalvingumą. Neseniai gautos dainos iš Lietuvos aktualino programą, tačiau reiklioji publika karščiausiai plojo išgirdusi paties solisto žodžiais aranžuotą Dvoržako Largo ir Verdi bei Planquette operų arijas. Jose suspindėjo V. Verikaičio operinis dramatiškas pasiruošimas. Publika būtų pageidavusi daugiau arijų ir gal iškilios pianistės D. Sakaitės solo, bet, deja, tam nebeliko laiko. **D.N.**

Vašingtono lietuvių tautinių šokių grupės "Gabija" šokėjai. Iš kairės: Linas Rimkus, Danguolė Špokevičiūtė, Danelė Bieliauskaitė, Linas Kojelis
Nuotr. D. Bieliauskaitės

SKAITYTOJAI PASISAKO

"SPAUDOS DEZERTYRAI"

Norėčiau pareikšti vieną atgarsį į vedamąjį "Spaudos dezertyrai", kurį "TŽ" išspausdino 1984 m. 4 nr.

Esu studentas, kuris šiuo metu gauna iš viso penkis lietuviškus laikraščius ir žurnalus. Skaityčiau ir daugiau, bet kasmet, kai ateina laikas atnaujinti prenumeratas, tikrai turiu apsvarstyti, ar taip turėčiau daryti dėl lėšų.

Dažnai gaunu reklamas iš kitų žurnalų — siūlymus užsisakyti. Gruodžio mėnesį gavau du tokius pasiūlymus. Žurnalų tikslas ir turinys mane žavėjo, bet neužsakiau nei vieno, nei kito. Beveik neatnaujinau prenumeratų ir dviejų kitų žurnalų, nors jau kuris laikas gaunu. Vieno žurnalo kaina buvo $20 į metus, o kitas žurnalas iš manęs pareikalavo $40, nes esą keletą metų nemokėjau prenumeratos (to žurnalo redaktoriai prašo ir mano straipsnių). Be to, reikia paversti Kanados dolerius į amerikietiškus. Studentui tai jau nemažos išlaidos. Vis vien nutariau dar vienerius metus pratęsti visas prenumeratas ir nuspręsti sekančiais metais kuriuos toliau užsakyti.

"TŽ" vedomojo autorius turi atsiminti, kad daugelis iš mūsų studentų dar neturime jokios "profesijos", nesame "puikiai įsikūrę" nei įsigiję "erdvias rezidencijas", "vasarnamius", "laivus" bei "automobilius". Kai mums reikia už lietuvišką spaudą išmokėti maždaug $100 į metus, mūsų pinigėnės tai jaučia. Dažnai turime rimtai apsvarstyti, ar pajėgsime prenumeruoti tiek spaudos ar ne.

Jeigu vyresnei kartai rūpi išlaikyti lietuvišką spaudą ir nori, kad jaunimas ja domėtųsi bei bendradarbiautų, kodėl negalėtų papiginti prenumeratas studentams? Daug žymių anglų kalbos žurnalų, kaip "Time" ir "Newsweek" dažnai studentams duoda net iki 50% nuolaidos ar net daugiau. Kodėl lietuviška spauda negalėtų panašiai padaryti? Žinau, kad minėti angliški žurnalai yra turtingų bendrovių leidžiami dideliu tiražu, bet, antra vertus, organizacijos ir vienuolijos, kurios leidžia lietuviškus žurnalus bei laikraščius, irgi nėra vargšės. Be to, lietuviškos organizacijos galėtų tokiam tikslui surasti lėšų. Mes, kurie domimės lietuviška spauda — jaunimas ir senimas, turėtumėm apie tai pagalvoti.

Andrius Valevičius,
Montrealis

VERTA DĖMESIO PASTABA

E. Petrauskas iš Londono, Ont., "TŽ" 1984 m. 1 nr. pastebėjo, kad šiais laikais neįmanoma veikti bet kurioje bendruomenėje, jei tos geros veiklos nepalaiko kiti bendruomenės nariai. Tai teisinga pastaba, kurią galėtų įsidėmėti visi bendruomenių nariai ir ypač tie, kurie mėgsta padejuoti dėl lietuviškos veiklos silpnėjimo bei jos veikėjų skaičiaus mažėjimo.

Be to, dar reikėtų atsiminti ir pesimizmo plitimą mūsų visuomenėje. Neperseniausiai "Pasaulio lietuvis" savo vedamajame išreiškė neviltį, kad Amerika kada nors mums ir Lietuvai padėtų. Dabar gana dažnai tokių nevilties narkotikų galima užtikti ypač Amerikos lietuvių spaudoje. Prie tokios nuotaikos prisideda ir suskilusi JAV lietuvių veikla. Suskilimas yra žalingas. Kodėl VLIKui ir Bendruomenei reikėjo tiek ilgai lig kaklo bristi baloje? Kas atlygins visuomenei bei jos veikėjams už nervus ir sugaišintą laiką?

Bet juk sakoma: kas buvo — pražuvo. Pradėkime nuo pačių viršūnių. Iš jų turi sklisti entuziazmas. Tik tada pakils ir visos lietuvių veiklos entuziazmas.

S. Šetkus

IŠ AUSTRALIJOS

Man "TŽ" patinka, nes pateikia daug įvairių straipsnių ir žinių. Kartais gaunu "TŽ" nenormaliai — vėliau išleistą numerį gaunu anksčiau negu pirmiau išleistą. Bet tai pašto kaltė.

A. Kutka,
Rockdale, Australija

KANADOS PAŠTAS

Siunčiu $20 už 1983 m. prenumeratą. Jūsų skaidrų savaitraštį gaunu labai suvėlintą, kartais ištisus mėnesius nepasirodo. Tad apsisprendžiau užsisakyti kitą, rimtesnio krašto laikraštį. Žinau, kad ne Jūsų kaltė, kad perpuvusi Kanados paštija pažastyse perina kiaušinius, bet man 20 dolerių yra lyg ir rimtesnė sumelė, kurios pro langą nemetu (kaip Belgijoje sakoma).

Ed. Cinzas, Belgija

Septintoji tautinių šokių šventė

Iš šventei rengti komiteto pranešimo apie suplanuotus renginius, viešbučius, bilietus, lėšų telkimą

Septintoji laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 1984 m. liepos 1, sekmadienį, 2 v.p.p., Koliziejuje, Richfield, Ohio, 35 mylios už Klivlando. Ten telpa per 16.000 žiūrovų.

Šventės programą atliks 48 tautinių šokių grupės, 1800 šokėjų. Šokių programa rūpinasi Jadvyga Reginienė iš Ročesterio. Šokiams gros 59 asmenų orkestras, kai kuriem šokiam — kanklių orkestras, bus 250 asmenų choras. Dirigentai — A. Modestas, Br. Kazėnas, V. Verikaitis, R. Kasputis.

Šventės bilietai ($5, $7, $10, $14) bus pardavinėjami Koliziejuje, 2923 Streetsboro Rd., Richfield, Ohio 44286, tel. (216) 659-9100 ar per vietines "Ticketron" agentūras. Lietuvių visuomenės patogumui šventės ir kitų su švente susijusių parengimų bilietus bus galima gauti pas vietos platintojus ar bilietų platinimo komisijoje. Organizacijos, užsakančios bent 25 bilietus, gauna $2 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto kainos. Bilietų platinimo komisijos pirm. yra V. Žiedonienė. Užsakymus ar užklausimus siųsti jos adresu: 18706 Kildeer Ave., Cleveland, Ohio 44119, USA. Čekiai turi būti rašomi "Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc."

Šeštadienį, birželio 30, Klivlando Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., ruošiamas susipažinimo vakaras.

Šventės balius įvyks sekmadienį, liepos 1, 7 v.v., naujai perstatytoje "Stouffer's Inn on the Square", 24 Public Square, Klivlando miesto centre. Pakvietimai — $27 asmeniui. Tuo pačiu metu Lietuvių namuose ruošiamas balius jaunimui; vakarienė — $10 asmeniui. Pakvietimus į susipažinimo vakarą ir balių galima užsakyti kartu su šventės bilietais arba pas parengimų komisijos pirm. O. Jokūbaitienę, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, USA. Tel. (216) 481-7161.

Pamaldos lietuvių kalba — Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje, 18022 Neff Rd., 10 v.r., o Šv. Jurgio šventovėje, 6527 Superior Ave., 10.30 v.r.

Globos komisija susitarė su eile viešbučių, kuriuose bus rezervuojami kambariai atvykstantiems šokėjams. Ši komisija taip pat rūpinasi šokėjų transportacija tarp viešbučių, Koliziejaus ir pasilinksminimo salių. Svečiai kambarius turi užsisakyti patys. Komisija yra susitarusi su trimis viešbučiais, kurie pažadėjo šventės svečiams kambarius čia nurodytomis kainomis:

"Hollenden House Hotel", 610 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44114. Tel. 216-621-0700. Prie šventės banketo salės. 15 min. iki Klivlando Lietuvių namų. Kaina 42-72 dol. dienai. Vaikai ligi 18 metų nemokamai.

"Coliseum Holiday Inn", 4742 Brecksville Rd., Richfield, Ohio 44286. Tel. 216-659-6116. 7 min. nuo šokių šventės salės, 25 min. iki šventės banketo salės, 35 min. iki Klivlando Lietuvių namų. Kaina 36-46 dol. Vaikams nemokamai.

"Harley Hotel", 5300 Rockside Rd., Independence, Ohio 44131. Tel. 216-524-0700. 20 min. iki šokių šventės salės, 15 min. iki šventės banketo salės ir 25 min. iki Klivlando Lietuvių namų. Kaina 38-48 dol. parai.

Informacija nakvynių ir transportacijos reikalais — pas globos komisijos pirm. V. Jokūbaitį, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

Lietuviškoji visuomenė bus prašoma šventės rengimą paremti. Paaukoję bent $25 bus skelbiami šventės leidinyje. Mecenatai, paaukoję bent $500, gaus po du bilietus į šventę, priėmimą ir balių. Garbės rėmėjai, paaukoję bent $300, gaus po du bilietus į šventę ir priėmimą. Rėmėjai, paaukoję bent $200, gaus du bilietus į šventę. Pažymėtina, kad Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc., yra pripažinta išimtine organizacija, kuriai paaukotos sumos gali būti atskaitomos nuo federacinio pajamų mokesčio.

Sveikinimų ar skelbimų kainos šventės leidinyje: vienas puslapis — $200, pusė puslapio — $150, ketvirtis puslapio — $100, aštuntadalis puslapio — $60.

Lėšų telkimą, išskyrus Ohio apygardą, organizuoja dr. F. V. Kaunas, 1407 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Tel. (312) 652-1381. Lėšų telkime dalyvauja Amerikos ir Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos.

Loteriją organizuoja Br. Nainys, 18414 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 481-8472. Loterijoje bus galima laimėti vienos savaitės atostogas dviem asmenim Bahamose, $1,000 ir $500 pinigais, dviejų savaičių atostogas dviem asmenim Fisherman's Paradise, Wis., ir $400 vertės paveikslą.

Šventei rengti komitetas

Pianino technikas
A. BRIČKUS
gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.
Skambinti **255-9924** Toronte.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Į VII tautinių šokių šventės rengėjų komitetą įsijungė ir šie klivlandiečiai: V. STAŠKUS — visuomeniniams reikalams, G. KUDUKIENĖ — ryšiams su amerikiečių organizacijom, L. ŽIEDONYTĖ — jaunimo reikalams, BR. NAINYS — loterijai
Nuotr. V. Bacevičiaus

Metinė rašytojų premija

1983 m. grožinės literatūros premijai atrinkti vertintojų komisija sudaryta iš 3 (trijų) asmenų. Į ją sutiko jeiti Violeta Kelertienė (pirm.) ir dr. Rimvydas Šilbajoris. Trečias komisijos narys bus paskelbtas vėliau.

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba ir toliau laikosi principo — nepirkti knygų, išėjusių 1983 metais, savo lėšomis, o svarstyti tiktai tas, kurios bus atsiųstos jas išleidusių leidyklų ar autorių. Todėl maloniai prašomos leidyklos arba patys autoriai už jas atsiųsti žemiau nurodytu adresu **po 3 (tris) egz. kiekvienos knygos iki š. m. balandžio 1 dienos.** Knygos, išleistos su 1983 metų data ir atsiųstos iki nurodyto laiko, turi teisę į šių metų literatūros premiją. Knygas siųsti: Violeta Kelertas, P.O. Box 555, Richland Centre, WI 53581, USA.

Kasmetinės Lietuvių rašytojų draugijos premijos $2.000 mecenatas yra Lietuvių Fondas, Inc.

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba

Barono novelės konkursas

Lietuvių rašytojų draugija tęsia tradicinį Aloyzo Barono novelės konkursą ir skelbia 1984 m. premijai gauti taisykles:

1. Novelės temą autoriai pasirenka laisvai, tačiau pageidautina lietuviškas turinys ir personažai.

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėle rašytų laiškų formos popieriaus puslapių. **Terminas — 1984 m. gegužės 5 d.** (Pašto antspaudo data).

3. Rankraščiai, rašyti mašinėle su tarpais, pasirašomi slapyvardžiu; atskirai pridedamas užlipintas vokelis, pažymėtas tuo pačiu slapyvardžiu, o viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Nepremijuotų kūrinių slaptieji vokai nebus atidaromi ir, autoriams prašant, grąžinami kartu su novelėmis.

4. Trijų asmenų komisija, kurią sudaro dr. Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras, sprendžia balsų dauguma. Jei nerastų premijai tinkamo kūrinio, premija atidedama kitiems metams. Rankraščius siųsti šiuo adresu: St. Santvaras, 862 E. Third Street, So. Boston, MA 02127, USA.

5. Premija — $500, mecenatas — dr. Zigmas Brinkis, gyvenąs Los Angeles mieste.

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba

Olimpiniai žaidimai komunistiniame krašte

K. BARONAS

1914 m. liepos 28 d. Sarajevo m. abiturientas Gavrilo Princip nušovė Austrijos sosto įpėdinį Pranciškų Ferdinandą ir jo žmoną Sofiją. Po 68 metų ir 225 dienų viso pasaulio akys vėl nukrypo į šią Bosnijos-Hercogovinos vietovę, kurioje vasario 8 d. buvo pradėti XIV-ji žiemos olimpiniai žaidimai, stebint 50.000 žiūrovų stadione bei vienam milijardui televizijoje. Tuometinis pasikėsinimas Sarajeve iššaukė pasaulinį karą, pareikalaudamas 8 milijonų žmonių aukų. Žiemos žaidynės, kaip pareiškė tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas ispanas Juan Antonio Samaranch, turi tarnauti taikiam tautų bendradarbiavimui.

Ar vien tik gražiam tautų sugyvenimui? Tai klausimas, kurį kelia vokiečių spauda, televizijos ir radijo komentatoriai, pripažindami, kad olimpiniai žaidimai, įvairios tarptautinės varžybos yra kova už medalius ir taškus, ypač iš komunistinio pasaulio kraštų ir jų valstybės tarnautojų — sportininkų.

Tad ir iš anksto turiu pasakyti, kad ši aštri kova vyksta tarp Sov. Sąjungos ir rytinės Vokietijos, pridedant savo "penkis pirštus" gal dar skandinavams, austrams, šveicarams, amerikiečiams ir vakarų vokiečiams. Kaip ir Lake Placid, taip ir Sarajeve bent 50% visų laimėjimų nukeliaus į Sov. Sąjungą ir R. Vokietiją.

Baltiečių įnašas

Sov. Sąjungos sportininkų eilėse, be lietuvių, yra latviai ir estai ir tik šešių sovietinių respublikų atstovai. Be to, mano spėjimas (apie tai rašiau sausio mėn. "TŽ"), kad "rusiškos cigarinės" rogutės yra gaminamos Rygoje, pasitvirtino. Tai pažymėjo ir vilniškis "Sportas" š. m. sausio 24 d. trumpame pranešime "Rygiečiai čempionai". Jame paminėjo, kad Europos pirmenybėse Innsbrucke pirmą vietą laimėjo Janis Kipuras ir Aivaras Šnepstas (vokiečiai rašė "Sovietrussen") tėvynės gamybos "bobeis", pagamintais Rygos VEFo įmonėje. Estijoje gaminamos slidės. Taigi žiemos sportiniai įrankiai priklauso Baltijos valstybėms. Kiek man žinoma, buriniai laivai taip pat gaminami Estijoje.

Ledo ritulys

Ši sporto šaka rytuose priklauso lietuviams, nes kaip Vilniaus "Švyturyje" buvęs Lietuvos futbolo ir ledo ritulio rinktinės žaidėjas Juozas Klimas rašė, pirmas "abc" ledo ritulio raides parodė lietuviai, sužaisdami rungtynes prieš Rygą. Jis joms ir teisėjavo, išvertė tarptautines taisykles, paskolino lazdas. Šiandieną pasaulis stebisi sovietų žaidimu, tačiau Sov. Sąjunga niekur ir niekuomet nepareiškė, kad pirmus šios sporto šakos žingsnius rusams parodė lietuviai. Tik vieną kartą krepšinio treneris Gomelskis, ir tai tik "Sovetskij Sport" laikraštyje, pažymėjo, kad Baltijos valstybių žaidėjai, panaudoję rusų fizines jėgas, šiai sporto šakai davė puikią techniką. Tačiau užsienyje jis tylėjo, ir nepaminėjo nė Sabonio (jis Europoje trečias geriausias vidurio puolėjas) tautybės ar jo žaidžiamo miesto komandos.

Pradėjau olimpiniais žaidimais ir nuklydau į kitas sporto šakas. Tai padariau sąmoningai, nes norėjau parodyti, kiek daug prie sovietinių sportinių laimėjimų prisideda lietuviai, latviai ir estai, laimėdami Kremliui aukso medalius, meisterių titulus.

Sarajevas

Šie olimpiniai žiemos žaidimai vyksta pirmą kartą socialistiniame krašte, pirmą kartą Balkanuose. Iš matytų vaizdų dar prieš olimpinius žaidimus televizijoje, iš pasikalbėjimų su gyventojais susidariau vaizdą, kad šios vietovės gyventojai gyvena tarp vakarų ir rytų pasaulio, tarp mahometonų (matėsi mečetės) ir krikščioniško pasaulio, komunizmo ir kapitalizmo ir ... didelės policijos apsaugos. Visur jų pilna. Ginkluoti daugiausia automatiniais šautuvais. Privatūs automobiliai į miestą neįleidžiami. Ypač tikrinami automobiliai su vokiškais ženklais, nes bijoma Vokietijos kroatų teroristų. Prieš olimpinius žaidimus didesniuose V. Vokietijos kroatų telkiniuose buvo padarytos kratos.

Bendra vokiečių spaudos nuomonė apie Sarajevą yra gera. Nežiūrint ginkluotų pareigūnų, česnako kvapo, t e n matoma daugiau laisvės, linksmų veidų šalia kietagalvių ir užsispyrusių Maskvos rusų. Ten taip pat nejaučiama prislėgtos Montrealio žaidynių nuotaikos.

Gaila dolerių

Nežinau, ar teisybė, kad kanadiečių ritulio komandą remia "Labatt's" alaus darykla (taip rašė vokiečiai), paskyrusi 15 milj. dolerių. Man gaila tų pinigų, geriau būtų atidavę juos labdaros tikslams. Stebėjau rungtynes netolimame Mannheime prieš vokiečių rinktinę, vėliau televizijoje, kai kanadiečiai žaidė Garmisch-Partenkirchene ir Rosenheime. Man kilo klausimas: ko ši rinktinė jieško Sarajevo žaidynėse? Rašoma, kad treneris King nori ją išlaikyti iki 1988 m. olimpinių žaidynių Kanadoje. Ar jam pavyks, parodys ateitis. Tačiau nelabai tikiu.

Rašydamas apie ledo ritulį, dar norėčiau pažymėti, kad geras Sov. Sąjungos atstovas V. Bykovas, apsivogęs Stockholme, viešint rinktinei Švedijos sostinėje, buvo išbrauktas iš komandos sudėties. Nepastebėjau ir latvio Helmuto Balderio.

Vienuolija Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje

Kunigo dr. Viktoro Gidžiūno knyga apie pranciškonus-bernardinus Lietuvoje XV-XVI šimtmetyje

PAULIUS RABIKAUSKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

e. Lietuvių kalba

Įdomus skyrelis apie lietuvių kalbos vartojimą. Kai bernardinai atvyko į Lietuvą, jų apaštalavimo dirva, ypač provincijos miesteliuose ir kaimuose, buvo perdėm lietuviška. Pirmieji atvykusieji vienuoliai buvo lenkai, tačiau bent kai kurie iš jų turėjo išmokti ir lietuviškai, nes be lietuvių kalbos jau pačiame Vilniuje, dar daugiau Kaune, nedaug ką būtų galėję veikti.

Yra pagrindo tvirtinti, kad vienoje iš Kauno bernardinų vienuolyno išlikusioje pamokslų knygoje, išleistoje Niurnberge 1492 m., esąs įrašas "Pro cella praedicatoris Lithvanici in loco Coffnensi" ('Skirta Kauno vietovės lietuviško pamokslininko kambariui") yra iš XV a. pabaigos arba XVI a. pradžios. Išeitų, jog Kaune jau tuomet buvo skiriamas bernardinas kunigas reguliariai sakyti pamokslus lietuvių kalba.

Prieš 20 metų surastas pats seniausias ranka rašytas lietuviškas tekstas — XVI a. pradžioje į tuščią spausdintos knygos puslapį gotiškomis raidėmis įrašyti lietuviški poteriai taip pat aiškiai rišasi su Vilniaus bernardinais. Autorius net laiko galimu dalyku, jog aukščiau minėtasis T. Jonas Komorovskis, kurį laiką buvęs Vilniaus konvento gvardijonu, parūpino tą knygą, kurioje yra įrašytas lietuviškas tekstas; net greičiausiai jis pats bus įrašęs tuos poterius. Prielaida galėtų nesunkiai pasitvirtinti, jei pavyktų užtikti paties J. Komorovskio ranka rašytą kurios nors Kronikos tekstą arba kitą kokį jo autografą.

Nepastebėjau, kad V. Gidžiūnas būtų bandęs paliesti J. Komorovskio kilmės klausimą. Paprastai jis laikomas lenku, ir jis pats savo Kronikose, atrodo, labiau palaiko lenkus bernardinus negu lietuvius. Šaltiniuose jis visuomet vadinamas "de (a) Komorowo", tai reiškia iš tuo vardu vietovės. Kur gi yra toji vietovė? Dabartinės Lenkijos visų parapijų alfabetiniame kataloge yra panašiai skambančių vietovių pavadinimų: "Komorow" (Varšuvos arkiv-joje), "Komorowice" (Krokuvos arkiv-joje), "Komarow" (Liublino vysk-joje), "Komarowka" (Siedlce vysk-joje). Tačiau autentiška galūnė "-owo" daugiau rodo į vietovę Baltgudijoje. Iš tikrųjų V. A. Žučkevičiaus "Kratkij toponimičeskij slovar Belarussii" (Minskas 1974 m.), psl. 170, nurodo esant Breslaujos, Seno ir kituose rajonuose kaimų, vadinamų "Komarovo". Todėl galima bent save klausti, ar tas J. Komorovskis (arba Komarovskis; bajorų Komarų Lietuvoje buvo iki mūsų laikų) nebus kilęs nuo Breslaujos. Jei taip, tai jis galėjo jau iš namų mokėti lietuviškai. Tai dar labiau įtaigotų, kaip tik jį įrašius lietuviškus poterius į pamokslams ruošti naudotą knygą.

f. Apaštalavimas tarp stačiatikių

Mažiau buvo žinoma, kad Lietuvoje įsteigti bernardinai, tarp kitko, turėjo stengtis sugrąžinti katalikybėn stačiatikius, kurių didžiulė dauguma gyveno rytinėse DL kunigaikštystės srityse.

Kai 1439 m. Florencijoje buvo sudaryta su Rytų Bažnyčia unija, ir ten dalyvavęs Kijevo metropolitas Izidorius, pakeltas kardinolu ir paskirtas popiežiaus Eugenijaus legatu įvykdyti uniją Lenkijoje-Lietuvoje ir Rusijoje, grįžo į savo kraštą, — Vilniuje buvo nekaip priimtas, o Maskvoje net įmestas į kalėjimą. Vilniaus vyskupas Motiejus Trakiškis neleidęs kard. Izidoriui katedroje laikyti Rytų apeigomis Mišias.

Žinoma, tai įvyko dėl daug gilesnių motyvų ir ne vien dėl Vilniaus vyskupo priešingumo Rytų apeigoms, kaip galėtų atrodyti skaitančiam V. Gidžiūno studiją. Viena didžiausių kliūčių buvo ta, kad Lenkijoje-Lietuvoje įtakingesnieji vyskupai, tarp jų ir Vilniaus vysk. Motiejus, palaikė visuotinį Bazelio susirinkimą ir jo išrinktą antipopiežių Feliksą V (kard. Izidorius Vilniuje lankėsi 1440 m. rudenį). Popiežius Eugenijus IV jiems nebebuvo popiežium, todėl logiškai buvo nepriimtinas nė jo legatas.

Panašaus nusistatymo laikėsi ir Krokuvos vyskupas Zbignevas Olesnickis (1441 m. jis iš antipopiežiaus priėmė kardinolo skrybėlę), bet buvo lankstesnis bei diplomatiškesnis už vilniškį Motiejų ir leido kardinolui Izidoriui Krokuvoje paskelbti bažnytinę uniją. Tačiau nėra abejonės, kad Vilniaus vyskupai ir vėliau, priklausydami nuo Romos popiežiaus, darė daug kliūčių Bažnyčių susivienijimui. Jie ypač reikalavo, kad stačiatikiai, grįždami į Katalikų Bažnyčią, priimtų lotynų apeigas ir būtų iš naujo krikštijami.

g. Atmetė grįžtančiųjų krikštą

Autorius čia teisingai pabrėžia, kad bernardinai, laikydamiesi Florencijos susirinkimo nuostatų, tvirtai laikėsi nuomonės, jog stačiatikių krikštas yra tikras, kad jų grįžtančių Bažnyčios vienybėn, nereikia iš naujo krikštyti.

Ta proga aprašomi su šiuo klausimu susiję įvykiai Vilniuje ir kitur Lietuvoje, ypačiai paaštrėjusi situacija, kai didysis Lietuvos kunigaikštis Aleksandras 1494 m. vedė Maskvos kunigaikštytę stačiatikę Eleną. Net ir popiežius Aleksandras VI turėjo įsikišti ir krikšto klausimu aiškiai pabrėžti tai, ką skelbė Florencijos susirinkimas, o ne tai, ko reikalavo Vilniaus vyskupas ir kiti Lenkijos-Lietuvos Bažnyčios dignitoriai

Dėl bernardinų laikysenos rebaptizacijos diskusijose nekyla jokių abejonių, bet to negalima pasakyti apie Rytų apeigų palikimą katalikybėn perėjusiems stačiatikiams. V. Gidžiūnas tvirtina, kad "jie (bernardinai) leido jiems (Romos Bažnyčion grįžtantiems stačiatikiams) naudotis Rytų apeigomis, jiems suprantama senąja slavų kalba" (psl. 113). Ir faktas, kad bernardinai pradėjo rūpintis liturginėmis knygomis bažnytine slavų kalba ir jas spausdinti vienoje Krokuvos spaustuvėje, rodo jų ta linkme nusistatymą. Tačiau, įsikišus Lenkijos vyskupams, turėjo nutraukti knygų spausdinimą.

Ir to meto popiežių raštai, atrodo, numato, kad Bažnyčios vienybėn grįžtantys stačiatikiai turi priimti lotynų apeigas. Inocento VIII Lenkijos-Lietuvos bernardinams duota bulė "Ea quae per predecessores" (ne brevė, kaip klaidingai rašoma 115 psl.), tiesa, apie tai nieko nesako, bet ją gvildenęs istorikas O. Haleckis tvirtina, kad joje skatinamas individualus atsivertimas į lotynų apeigų katalikybę (From Florence to Brest, Roma 1958, psl. 110).

Visai aiškiai tai išreiškia pop. Aleksandro VI bulė "Altitudo divini consilii" (ir ji V. Gidžiūno klaidingai vadinama breve, psl. 116), įsakanti Vilniaus vyskupui "dėl švento paklusnumo" stačiatikius priimti į Bažnyčios vienybę be naujo krikšto. Čia pat pabrėžiama, jog tuo suprantami tie stačiatikiai, kurie iš Rytų apeigų nori pereiti į lotynų apeigas ("volentes a ritu Graeco ad ritum et morem Latinae et sanctae Romanae Ecclesiae venire"). Todėl tenka suabejoti, ar bernardinai jau taip visuomet ir pastoviai buvo nusistatę atsivertusiems stačiatikiams palikti jų apeigas. Antra vertus, nieko nežinoma, kad tuomet Lietuvoje būtų buvę bernardinų, kurie patys būtų vartoję Rytų apeigas.

h. Atsispyrimas protestantizmui

Paskutiniame skyrelyje nagrinėjama Lietuvos bernardinų veikla protestantizmui užplūdus. Autorius atkreipia dėmesį į tai, kad ordino vadovybė laiku pastebėjo naujojo mokslo pavojus ir jau 1520-21 m. perspėjo savuosius jų saugotis bei melstis, kad Dievas juos apsaugotų nuo Liuterio klaidų. Tai, be abejonės, imunizavo Lietuvos bernardinus nuo pasidavimo klaidinančioms naujovėms. "Iki šiol nėra užtikta žinių, — skaitome šioje studijoje, — kad koks nors Lietuvos bernardinas būtų tapęs protestantu" (psl. 123). Taip pat atitaisoma gan dažnai kartojama klaida, kad Vilniuje, bernardinams priklausiusioje Šv. Onos šventovėje, net keli paeiliui liuteronų pamokslininkai skelbę Vilniuje gyvenusiems vokiečiams Liuterio mokslą. Klaida atsirado iš to, kad jos skelbėjai sumaišė tuomet Vilniuje egzistavusias dvi Šv. Onos šventoves, vieną — pilies rajone, aptarnaujamą pranciškonų konventualų (ji dar vadinta šv. Barboros vardu ir vėliau visai nugriauta), antrą — netoli bernardinų vienuolyno. Pirmojoje, pilies teritorijoje buvusioje Šv. Onos šventovėje, ir buvo skleidžiamas Liuterio mokslas; bernardinai su ta šventove nieko bendro neturėjo.

Bernardinai atlaikė reformacijos antplūdį, bet mažai težinoma, kokiu būdu jie tą kovą kovojo. Daug archyvinių šaltinių žuvo gaisruose, apiplėšimuose. Ir vienuolių skaičius nebuvo didelis, ypač po 1530 m., kai lietuviai bernardinai buvo atsiskyrę nuo lenkų; plačios veiklos jie negalėjo išvystyti. Lietuvius bernardinus globoję didikai Gostautai netrukus išmirė, jų turtus paveldėjo Radvilai, kurie, kaip žinoma, tapo uoliausiais protestantizmo skelbėjais Lietuvoje. Be to, Vilniaus bernardinų konventas ir šventovė 1560 m. nukentėjo nuo gaisro, kurį sukėlė protestantai, o 1563 m. maskviečiai sunaikino Polocko vienuolyną ir nužudė penkis bernardinus.

Netrūko vargų ir vėliau. 1577 m. protestantai sumušė du Vilniaus vienuolyno bernardinus, o 1588 m., šv. Baltramiejaus šventėje, mišparų metu į jų šventovę įjojo ant arklių trys klaidatikiai; ištraukę kardus ir paleidę pavadžius, perlėkė kaire ir dešine tarp žmonių, keldami sąmyšį. Apie visa tai ir po to sekusį bylinėjimąsi ši studija duoda įdomių detalių.

"Nedaug bernardinų iš viso teliko, bet jie išlaikė gerą vardą (sono buone persone)" — galėjo 1579 m. rudenį rašyti iš Vilniaus į Romą popiežiaus nuncijus vysk. Jonas Andrius Caligari.

3. Išvados

Baigiant šią trumpą V. Gidžiūno studijos apžvalgą, tenka tik pasidžiaugti tokiu išsamiu ir daugelį dvasinių bei kultūrinių aspektų mūsų krašto istorijoje paryškinančiu aprašymu pranciškonų-bernardinų Lietuvoje įsikūrimo, gyvenimo ir veiklos iki 1600 m. Autorius kruopščiai surankiojo visa, ką tik rado iš tų laikų išlikus, ir tvarkingai išdėstęs paskelbė lotynų ir lietuvių kalbomis. Kitaip sakant, jis įdavė į rankas visiems, kurie norės tyrinėti Lietuvos praeitį, plačią ir patikimą bernardinų Lietuvoje istoriją.

Tikimės, kad autorius, kol jo sveikata leis, nepadės plunksnos į šalį. Sekantis jo žingsnis turbūt yra Jurgio Pabrėžos monografija. Bet gal pavyktų sykiu ir pradėtąją savo vienuolijos Lietuvoje istoriją kokiu šimtmečiu į priekį pavaryti. Žinome, kad nėra taip lengva imtis tokio atsakingo uždavinio, ypač kai XVII ir XVIII amžiai aplamai mūsų istorikų iki šiol beveik neliesti. Bet vis tiek būtų lengviau tam, kuris šioje srityje yra 'įsidirbęs', negu kam kitam, iš šalies ateinančiam.

Jei kada nors tektų šią studiją peržiūrėti ir naujai išleisti, būtų gera žvelgti į visą bernardinų veiklą kiek platesniu žvilgsniu, ją įstatant ir palyginant su kitų vienuolijų toje pačioje teritorijoje darbais. Taip pat reikėtų kai kur didesnio akylumo ir tikslumo. Pvz., kur kalbama apie nuncijų susirašinėjimą su Roma, keletą kartų yra minimas 'kard. Comense'. Daug kas palaikys tai esant pavardę, kai iš tikrųjų tik kasdieninėje kurijos kalboje vartotas išsireiškimas, nurodąs kardinolo kilmės vietą — Como miestą šiaurės Italijoje. Panašiai sakydavo ir Lietuvoje, kai tarp žmonių būdavo kalbama apie klebonus: 'plungiškis' tai pasakė, 'rietaviškis' tai padarė ir pan. Ir kardinolas St. Hozijus, kai gyveno Romoje, paprastai būdavo vadinamas "Varmiense". Bet apie jį rašant rimtame veikale reikėtų nurodyti tikrąją pavardę. Taip ir vietoje 'kard. Comense' reikėjo rašyti 'kard. (Ptolomėjus) Gallio' (kai kas rašo 'Galli', bet italų enciklopedijos vartoja tik 'Gallio').

Psl. 127 paminėtas XVI a. gale Vilniaus bernardinų tarpe buvęs pamokslininkas italas Mauras Saracėnas, kuris "sakė pamokslus (kokia kalba?), mokė katalikus . . ." Kiek toliau, psl. 129, vėl kalbama apie Fr. Maurą iš Foro Sempronio, bet jau kaip apie kažkokį nežinomą asmenį; autorius net nėra tikras, ar jis italas. Būtų užtekę pasidomėti, kur yra tas 'Forum Sempronium' ir būtų buvę aišku, jog tai tas pats T. Mauras iš Fossombronės, netoli Ankonos. Apie jį galima rasti žinių kiekvienoje itališkoje enciklopedijoje.

Kad reikia tiksliau skirti bules nuo brevių, jau nurodžiau. Be to, reikėtų lietuviškai rašyti ne 'Kalcedonija' (psl. 104), o 'Kalchedonas', ir ten minimas susirinkimas buvo ne 381, bet 451 m.

Kas nedirba, tas ir klaidų nedaro — sako priežodis. Netikslumai čia paminėti tam, kad į juos būtų galima atkreipti dėmesį. Jie tėra mažyčiai taškeliai dideliame ir visais atžvilgiais naudingame darbe.

LETA VAITONYTĖ, 1983 m. torontiškio "Vilniaus" paviljono karalaitė, perduoda savo pareigas naujai išrinktajai 1984 m. "Vilniaus" karalaitei DAINAI KALENDRAITEI Toronto Lietuvių namuose Ntr. St. Dabkaus

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Ilgesys

Pirštų galais, nakties kad neužgautų stygų,
ateina ilgesys.
Ant debesio sparnų mėnuo sapnuodamas užmigo,
užsidengė akis.

Pabiro sidabrinės, ilgapirštės šviesos
ant namo, ant langų.
Ties manim prisiminimų eilės tiesias
žvaigždėtuoju taku.

Menu aš žydrą dangų viršum marių,
lieknas pušis regiu . . .
Bangas myluoja be irklų baidarė
po vėjo sparneliu.

Pirštų galais, nakties kad nepaliestų stygų,
atbėga ilgesys.
Mėnuo danguj tarp debesų užmigo,
užgeso žiburys.

Aplink tamsu ir nyku, ir taip ilgu,
kad norisi nuskristi į marias,
jų lašeliu išdžiūvusias lūpas suvilgyt
ir apkabint bangas,

ir niekad, niekad jau nebesiskirti
nuo savo žemės prarastos.
Deja, svajonės, neišvydusios šviesos, privalo mirti,
neapkabinusios bangos,

negrįžusios į prarastąjį rojų,
sustojusios ties vartais užkeltais . . .
Tik nerami širdis dar plaka nenustojus.

Tamsios nakties gūdžioj vienatvėj
ji savo ilgesio skaudaus
nenuvarys į svetimą, negailestingą gatvę . . .

Kazimieriniai leidiniai

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos pastangomis buvo sudarytas specialus centrinis komitetas. Sukaktuviniai metai pradedami š. m. kovo 4 d. Romoje liturginėmis apeigomis, Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II vadovaujant. Metai bus baigiami rugsėjo 1 ir 2 d.d. Toronte, Kanadoje, religiniu pasaulio lietuvių katalikų kongresu ir sukakčiai specialiai sukurta opera-misterija.

Centrinis komitetas išleido šv. Kazimiero gyvenimo trumpas studijas lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis. Jas jau galima užsisakyti per Šv. Kazimiero sukakties komiteto būstinę, kuri veikia Religinės lietuvių katalikų šalpos patalpose. Prof. Simo Sužiedėlio lietuviškoji laida kainuoja 5 dol., plius 1 dol. už pašto išlaidas. Užsisakant 10 ar daugiau lietuviškų knygų, duodama 25% nuolaida. Angliška brošiūra, kurią paruošė Pilypas Skabeikis, gaunama už 50 centų. 25% nuolaida duodama tiems, kurie užsisako 100 egzempliorių ar daugiau. Vytauto Dambravos ispaniška knygutė apie šv. Kazimierą gaunama už auką.

Šie leidiniai suglaustai nušviečia vienintelio lietuvio oficialiai pripažinto šventojo bruožus. Jie praturtins kiekvieno susipratusio lietuvio biblioteką bei atliks svarbią publicistinę funkciją vietinių šv. Kazimiero minėjimų ruošoje.

Čekius už leidinius rašyti: LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID ir siųsti — 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, USA. **Inf.**

● **Laisva spauda gali būti gera ar bloga, bet be laisvės tikriausiai ji bus tik bloga (Albert Camus).**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kalifornietis kompoz. Bronius Budriūnas sukūrė giesmę į šv. Kazimierą, panaudodamas Irenos Fridamanaitės tekstą. Giesmės gaidas spausdinimui paruošė kun. Ladas Budreckas, išleidimą finansavo auksinę kunigystės sukaktį šventęs kun. Antanas Račkauskas. Ta giesmė, turinti du nedidelio formato puslapius, išleista 500 egz. tiražu. Kainuoja 50 ct. Gaunama Religinės lietuvių katalikų šalpos įstaigoje, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

Ingrida Blekytė vis stipriau įsitvirtina profesinių aktorių eilėse. Ji sėkmingai dalyvavo Kanados Stratfordo festivalyje, kitų teatrų pastatymuose, televizijoje, o šiemet atliko pagrindinį vaidmenį H. Ibseno veikale "Hedda Gabler" Čikagos universiteto teatre "Court Theatre". Apie lietuvaitės talentą gražiai atsiliepė dienraštis "The Chicago Tribune".

Šv. Kazimiero sukakčiai bus skirta dail. Adomo Galdiko sukurto jo paveikslo reprodukcija. Tas paveikslas buvo Tėvų pranciškonų vienuolyne Brukline. Didelio formato reprodukcijas atspausdins J. Kapočiaus spaustuvė Bostone, išleis JAV Lietuvių kunigų vienybė. Išleidimą suorganizavo centrinis šv. Kazimiero iškilmių komitetas.

Kai kurias JAV ir Kanados lietuvių kolonijas pernai su koncertais aplankė estrados sol. Nelė Paltinienė ir muz. Arvydas Paltinas, neseniai atvykę V. Vokietijon iš Lietuvos. Arvydas ten vadovavo estradiniam Klaipėdos ansambliui "Kopų balsai", o mezzosopranas Nelė buvo pagrindinė solistė. Koncertams į Š. Ameriką juos buvo pakvietęs "Margučio" vadovas Petras Petrutis. A. Paltinas dabar dirba muzikos mokytoju Vasario 16 gimnazijoje. Šį pavasarį Nelė ir Arvydas Paltinai vėl atvyks į JAV. Jų koncertai jau sutarti: balandžio 28 d. — Niujorke, gegužės 20 d. — Detroite, gegužės 27 d. — Čikagoje. Yra likusios dvi koncertams laisvos datos — gegužės 5-6 ir gegužės 12-13 d.d. Organizacijos, norinčios pasikviesti Nelę ir Arvydą Paltinus koncertams tuo laiku, prašomos kreiptis į "Margutį", 2422 W. Marquette Rd., Chicago IL 60629. Tel. 312-476-2242.

Lietuvių teatrų dienas 1983 m. gruodžio 28 – 29 Sydnėjaus lietuvių namuose surengė ALB krašto valdyba, sudariusi specialų šios šventės komitetą. Dalyvavo tik du saviveikliniai teatrai: Melburno "Aušra" suvaidino Keturakio trijų veiksmų komediją "Teta iš Amerikos", režisuotą Edvardo Šidlausko, Sydnėjaus "Atžala" — A. Domanto ir Sakalausko penkių veiksmų komediją "Pūkio pinigai", paruoštą rež. Juliaus Dambrausko. Atrodo, pirmą tokį renginį paskatino jau reguliariais tapę lietuvių teatrų festivaliai JAV ir Kanadoje. G. E. Kazokienė, komentuodama šį pirmąjį renginį Australijoje, siūlo įjungti jį į tarpinius tuščius metus tarp Australijos lietuvių dienų, kurios rengiamos kas antri metai. Tad ir teatralai savo šventėn įsijungtų kas antri metai. Tikimasi, kad šiai minčiai pritars kitos saviveiklinių teatrų grupės, bus įsteigta naujų, galėsiančių atstovauti visoms pagrindinėms Australijos lietuvių kolonijoms.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje sausio 15 d. šiltai buvo sutikta kompoz. kun. Bruno Markaičio, SJ, naujoji plokštelė "Pilnatis", kuriai pagrindą sudaro Bernardo Brazdžionio poezija. Apie jos turinį kalbėjo Rūta K. Vidžiūnienė, apie muzikinę kun. B.Markaičio, SJ, veiklą — Irena Tamošaitienė. Prabilo ir patys plokštelės bei kasečių autoriai kun. B. Markaitis, SJ, ir B. Brazdžionis. Sutiktuves surengė JAV LB Santa Monikos apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Vl. Velžos. "Pilnatis" yra šešias dalis turinti siuita. Jas atliko: "Aš čia — gyva" — solistės, "Mozaiką" — pianistė, "Nemuno tėvynėje" — ansamblis, "Tu man buvai, tu man esi" — ansamblis, "Valsą Miserere" — pianistė, "Lopšinę" — ansamblis. Ansamblį sudarė: Birutė Dabšienė ir Stasė Pautienienė — sopranai, Janina Čekanauskienė — mezzo-sopranas, Antanas Pavasaris — tenoras, Rimtautas Dabšys — bosas. Įrašan taipgi buvo įjungta pianistė Raimonda Apeikytė, profesinių instrumentalistų grupė. Dirigavo pats kun. B. Markaitis, SJ. "Pilnaties" plokštelių bei kasečių išleidimu rūpinosi šiam tikslui sudarytas komitetas.

Į pirmą savo tapybos darbų parodą vilniečius pakvietė dail. Pranas Gudaitis, Lietuvos dailės institutą Vilniuje baigęs prieš dešimtį metų. Parodai buvo sutelkti 1975-83 m. kūriniai — portretai ir peizažai Vilniaus bei Suvalkijos motyvais. Savita kompozicija išsiskyrė "Natiurmortas su telefonu". P. Gudaičio kūriniams yra būdingas ramus, dažniausiai šaltas koloritas, išgaunamas žalsvais kobalto tonais.

Prof. Juozo Lingio biblioteka atidaryta Klaipėdoje veikiančių Vilniaus konservatorijos fakultetų choreografijos katedroje. Baletmeisteris J. Lingys, dirbdamas "Lietuvos" ansamblyje, sukūrė bei išplėtė kelis šimtus šokių, tvirtai prigijusių profesinių bei saviveiklinių grupių repertuare. Jis taipgi parašė ne vieną knygą, sukaupė daug medžiagos apie lietuvių bei kitų tautų choreografijos raidą, etnografiją, šokių švenčių istoriją. Iš bibliotekos lobyno dabar žinias galės semti būsimieji šokių ansamblių vadovai.

Vilniaus operos ir baleto teatro baletininkų grupė vasario 8 d. pradėjo ilgas gastroles Švedijoje, truksiančias iki kovo 20 d. Bus aplankyta apie 30 Švedijos miestų, septyni baleto vakarai surengti Stockholme. Švedai susilauks L. Delibo baleto "Kopelija", kurį kelionės sąlygoms paruošė baletmeisteris V. Brazdylis. Kitas dvi koncertines programas sudaro jau Graikijoje atliktas vienaveiksmis R. Ščedrino "Anos Kareninos" variantas, antrasis A. Adamo baleto "Žizel" veiksmas, scenos iš S. Prokofjevo "Romeo ir Džiuljetos", P. Čaikovskio "Miegančios gražuolės", L. Minkaus "Pachitos", ištraukos iš J. Pakalnio "Sužadėtinės", J. Juzeliūno "Ant marių kranto", A. Rekašiaus "Amžinai gyvi".

Lietuvos kino studija į šiemetinius savo veiklos planus yra įtraukusi kelis vaidybinius filmus. Jau beveik baigtas dviejų serijų televizijos filmas "Komandiruotė į tylėjimo zoną", kuriamas debiutuojančio rež. I. Fridbergo pagal M. Sluckio romano "Saulė vakarop" motyvus. Kolchozinio kaimo problemoms yra skirtas rež. M. Giedrio filmas "Sūnaus palaidūno brolis". Jam scenarijų parašė kino dramaturgas P. Morkus, pasinaudodamas R. Kašausko apysaka "Žaliuojančios kalvos". Jaunasis rež. R. Banionis ruošia filmą "Pasaulis dviem", susilaukęs rašytojo R. Šavelio scenarijaus. Šiame filme paliečiami besimokantys ir pirmus savarankiškus žingsnius gyvenime žengiantys jaunuoliai, jų santykiai su mokykla, šeima, pažiūra į pasirinktą profesiją. Į propagandinių filmų eiles įsirikiuos scenaristo J. Grigorejevo ir rež. A. Simonovo "Būrys", vaizduojantis raudonarmiečių kovas Lietuvoje II D. karo metais. Filmas skiriamas sovietinio Lietuvos "išlaisvinimo" keturiasdešimtmečiui. Centrinės televizijos užsakymu filmą baletą "Čiurlioniana" kuria scenaristas P. Morkus, kompozitorius O. Balakauskas ir leningradietis baletmeisteris B. Eifmanas. Vaikams bus skirtas pirmas lietuviškas pieštinis filmas "Mįslė". Jį lietuvių liaudies pasakų motyvais ruošia aukštuosius režisierių kursus Maskvoje baigusi dail. N. Valadkevičiūtė.

Aštuoniolika jaunųjų aktorių šiais mokslo metais gyveniman išleis Vilniaus konservatorijos aktoriaus meistriškumo katedra, vadovaujama prof. I. Vaišytės. Diplomantų kursui vadovauja docentė Algė Savickaitė su dėstytojais dirbančiais aktoriais Robertu Vaidotu ir Ferdinandu Jakšiu. Į ketverių metų kursą buvo įtrauktas aktoriaus meistriškumas, sceninė kalba, šokis, fechtuotė, dainavimas, grimas. Diplomantų vakaras Aktorių namuose buvo surengtas 1983 m. lapkričio pabaigoje. Jame skambėjo liaudies dainos, buvo skaitoma poezija, suvaidintos ištraukos iš A. Čechovo pjesių. Pagrindinė vakaro tema — "Iš kur mes? Kas mes?" Į diplominius spektaklius yra įtrauka muzikinė komedija "Chanuma" A. Cagarelio pjesės motyvais, ištraukos iš indiečių epo "Šakuntala", I. Turgenevo "Bajorų gūžtos", F. Dostojevskio "Stepančikovo dvaro ir jo gyventojų", Č. Aitmatovo "Ilgos kaip šitmečiai dienos", V. Krėvės ir A. Vienuolio kūrinių. Savo repertuare diplomantai turi K. Binkio "Ąžalyną", televizijos spektaklį, kai kurie yra sukūrę vaidmenis televizijos filmuose. Būsimųjų aktorių ruošoje tebesilaikoma K. Stanislavskio sistemos. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais uždaryta	
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	8 1/2%
180-185 d. termin. ind.	8 3/4%
term. indėlius 1 metų	9 %
term. indėlius 2 metų	9 1/4%
term. indėlius 3 metų	9 1/2%
pensijų s-tą	10 %
spec. taup. s-tą	8 %
taupomąją s-tą	7 3/4%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 1/2%
mortgičius nuo	9 3/4-12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air
Handy-Man
Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronte tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigė namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite —
"Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR **1072 Bloor St. W.**
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 ***FILTSOS BROS***
Telefonai 533-8451, 533-8452

"Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimuose Toronto Lietuvių namuose vertintojai stebi kandidačių sugebėjimus įvairiose srityse. Iš kairės: adv. A. Pacevičius, E. Stepaitienė, dr. E. Birgiolas, A. Dargytė-Byszkiewicz, V. Dauginis Nuotr. K. Raudžio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mos susilaukė Kvebekas, kur Kanados parlamentan yra išrinkti 74 liberalai ir tik vienas konservatorius. Projektams Ontario provincijoje paskirta tik 27,2%. Ši provincija parlamente turi 51 liberalą ir 44 opozicinių partijų atstovus. Nors buvo teigiama, kad lėšų skirstyme pagrindinis dėmesys teko nedarbui, tokią išvadą sugriauna statistiniai duomenys. Nedarbas Kvebeke matuojamas 30,3%, Ontario provincijoje — 30,7%. Saskačevanas, neturintis nė vieno liberalo parlamente, tik 14 opozicinių partijų atstovų, gavo 2%.

Metropoliniame Toronte taip pat išryškėjo lėšų paskirstymas liberalų naudai. Jų atstovus turinčios rinkiminės apylinkės projektams susilaukė apie $4,8 milijono, konservatorius — $478.000. Vienai apylinkei su socialistu atstovu paskirta $80.000. Iš to fondo metropolinis Torontas yra susilaukęs daugiau kaip $18 milijonų, bet visos sumos paskirstymo neįmanoma tiksliai surūšiuoti apylinkėmis.

Parlamento rinkimų reikalą komplikuoja ministerio pirm. P. E. Trudeau neapsisprendimas. Šie metai yra penktieji nuo paskutiniųjų rinkimų, o penkeri metai yra galutinė riba. Tad parlamento rinkimai turi būti arba šį rudenį, arba sekantį ankstyvą pavasarį. Daug kas spėliojo, kad P. E. Trudeau, grįžęs iš Maskvos, paskelbs atsistatydinimą iš liberalų vado pareigų. Praėjusią savaitę sušauktas liberalų parlamentarų ir senatorių uždaras posėdis sutraukė būrį žurnalistų ir net CBC televizijos atstovų, pasiruošusių filmavimui. P. E. Trudeau betgi neatsistatydino. Išeidamas juokavo žurnalistams, kad jie tiksliai pasirinko mėnesį ir dieną, bet ne tuos metus. Patarė ateiti kitais metais. Vėliau iš posėdyje dalyvavusių kai kurių liberalų paaiškėjo, kad P. E. Trudeau jiems pažadėjo netrukus paskelbti savo sprendimą.

P. E. Trudeau kelionės taikos sustiprinimo reikalais nedaug jam teatnešė naudos rinkėjų eilėse, nes jų pagrindinis dėmesys dabar tenka ekonominėms krašto negerovėms. Tas keliones turbūt jau užbaigė dalyvavimas J. Andropovo laidotuvėse, susitikimas su naujuoju kompartijos vadu K. Černenka Maskvoje. Buvęs JAV valstybės sekr. H. Kissingeris, viešėdamas Vankuveryje, pritarė P. E. Trudeau pastangoms, bet sakėsi nemanąs, kad jos būtų sėkmingos. Pagrindinis P. E. Trudeau pasiūlymas — surengti penkių branduolinius ginklus turinčių valstybių vadų konferenciją H. Kissingeriui esąs neaiškus. Neįmanoma įsivaizduoti, kaip tie vadai elgtųsi prie konferencijos stalo ir apie ką konkrečiai galėtų kalbėti. Nobelio taikos premijos komitetas šiemetinei premijai jau susilaukė 75 pasiūlytų kandidatų. Ilgame kandidatų sąraše yra Indijos premjerė I. Gandi, Italijos prez. S. Pertini, Vienoje gyvenantis nacių gaudytojas S. Wiesenthalis ir Kanados ministeris pirm. P. E. Trudeau. Premijos komiteto sekr. J. Sverdrupas patvirtino gautą P. E. Trudeau kandidatūrą, tačiau atsisakė paskelbti siūlytoją. Prasitarė tik, kad pasiūlymas gautas iš vieno Kanados parlamentaro. Nobelio taikos premija bus paskirta spalio mėnesį.

Politinėse painiavose atsidūrė E. Broadbento vadovaujama NDP socialistų partija. Jos populiarumas yra visiškai nukritęs, siūlomos idėjos nesusilaukia pritarėjų. Partija vis dar remiasi turtingomis darbo unijomis. Tačiau ir jų paramoje atsiranda spragų. Unijas jungiantis Kanados darbo federacijos vadas D. McDermottas netikėtai prasitarė, kad Kanadai būtų šiek tiek geresnė konservatorių vyriausybė už dabartinę liberalų valdžią. Apie NDP socialistų vyriausybę jis nė neužsiminė, nors Kanados darbo kongresas oficialiai remia socialistus. Susidaro įspūdis, kad D. McDermottas, būdamas realistu, apie socialistų pergalę nė negalvoja, bet unijų nariams neoficialiai siūlo liberalų pakeitimą konservatoriais.

Prieš abortus kovojanti "Campaign Life" grupė sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose norėjo protestuoti prieš tuos kandidatus, kurie remia abortus. Tokį žingsnį betgi draudžia parlamento patvirtintas rinkimų įstatymo pakeitimas. Jam apeiti bus panaudota prieš porą metų Toronte įsteigta partija "Pro-Life Party". Ji tokiose apylinkėse, kur kandidatuoja abortų šalininkai, išstatys savo kandidatus, kurie turės teisę reikšti savo opoziciją negimusių kūdikių žudymui, viešai kritikuoti abortų rėmėjus.

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Etobicoke Recreations League krepšinio pirmenybėse vasario 16 d. Vincent Massey gimnazijos patalpose Aušros vyrai pralaimėjo lygoje pirmaujančiai Transportaction komandai 102:86 (39:49).

Aušros komandoje žaidė S. Žulys 24, R. Kaknevičius 26, R. Underys 5, K. Bartusevičius 7, V. Gataveckas 10, A. Valickas 8, V. Dementavičius 2, E. Norkus 2, A. Baziliauskas 2.

Toje pačioje lygoje vasario 23 d. Westway gimnazijos patalpose Aušros vyrai laimėjo prieš Peds komandą 90:87 (40:41). Aušros komandoje žaidė S. Žulys 22, R. Kaknevičius 24, R. Underys 4, V. Gataveckas 13, K. Bartusevičius 16, A. Valickas 9, V. Dementavičius 2, E. Norkus.

Antroji Aušros vyrų krepšinio komanda York B lygoje laimėjo dvejas rungtynes: vasario 13 d. George Harvey gimnazijos patalpose prieš OTHG komandą 90:86 (46:40), o vasario 20 d. — prieš Sports Support komandą 96:89 (45:43). **K.Š.**

Iki pasimatymo Kalgaryje!

Tarptautinio olimpinio komiteto pirm. Juan Antonio Samaranch, uždarydamas olimpines žiemos žaidynes Sarajeve, kreipėsi į viso pasaulio jaunimą, kviesdamas už 4 metų vėl susirinkti Kalgario mieste, Kanadoje. Čia 1988 m. įvyks 14-tosios olimpinės žiemos žaidynės.

13-tosios olimpinės žiemos žaidynės, pirmos Rytų Europoje ir pirmos komunistiniame krašte, praėjo sėkmingai ir buvo neblogai paruoštos. Trukdė tik gamta, kartais priversdama per daug sniego ar uždengdama kalnus migla.

Šiose žaidynėse sėkmingai dalyvavo ir Kanados sportininkai, nors kai kuriems trūko laimės ar teisėjai skriaudė. Iškiliausias Kanados sportininkas buvo Gaeton Boucher iš Kvebeko, kuris greitojo čiuožimo varžybose laimėjo du aukso ir vieną bronzos medalį. Gražiai pasirodė ir dailiajame čiuožime Brian Orser iš Ontario, kuris laimėjo sidabro medalį. Jis buvo geriausias čiuožėjas, tik silpnokas mokyklinis čiuožimas neleido jam laimėti aukso medalio. Nepasisekė Kanados šuolininkams, kalnų slidininkams ir kai kuriems čiuožėjams, kurie skundėsi teisėjų šališkumu.

Iškiliausia šių žaidynių sportininkė buvo R. Vokietijos Karin Enke, kuri greito čiuožimo varžybose laimėjo du aukso ir du sidabro medalius. Suomijos slidininkė laimėjo du aukso ir vieną bronzos medalį. Švedas Gunde Swan lygumos slidinėjime laimėjo du aukso ir vieną bronzos. Prie geriausiųjų priklauso ir Kanados G. Boucher.

Žaidynėse taip pat dalyvavo vienas lietuvis — Algimantas Šalna. Biatlono varžybose jis laimėjo aukso medalį. Sov. Sąjungos biatlono komanda, kurioje dalyvavo ir A. Šalna, laimėjo pirmą vietą ir aukso medalį. A. Šalna taip pat dalyvavo ir 10-ties km biatlono bėgime, tačiau atbėgo tik penktu. Šios rungties laimėtojo norvego E. Kvalfos laikas buvo 30:53,8, ketvirtos vietos — 31:19,7 ir A. Šalnos — 31:20,8.

Šiose žaidynėse taip pat buvo sportininkų iš Latvijos ir Estijos. **A. S.**

Ateitininkų žinios

Jaunųjų ateitininkų sąjungos vasaros stovyklos vadovų kursai įvyks balandžio 7 d. nuo 9 v.r. iki 8 v.v. Ateitininkų namuose, Lemont, Ill. Vyresnieji moksleiviai, kurie iki liepos mėn. jau bus sulaukę 16 metų amžiaus, ir studentai ateitininkai yra kviečiami šiuose kursuose dalyvauti. Kursams vadovaus Laima Šalčiuvienė, Marytė Gaižutienė ir Ramunė Račkauskienė. Norį vadovauti stovyklai ir dalyvauti parengiamuosiuose kursuose privalo iki kovo 31 d. užsiregistruoti adresu: Ramunė Račkauskienė, 10425 S. Kenton, Oak Lawn, Ill. 60453. Registracijos lape pažymėkit vardą, adresą, telefoną, amžių ir polinkius (sporte, mene, gamtos mokslui ir pan.). Registracijos mokestis — $10. Užsiregistravusiem bus išsiųsta medžiaga, kurią reikės perskaityti prieš atvykstant į kursus.

Ramunė Račkauskienė,
JAS cv pirmininkė

Studentų ateitininkų pavasario kursai

bus kovo 16-18 d.d. Dainavoje.
Tema: "Šv. Kazimieras" ir "Studentų perėjimas į jaunuosius sendraugius". **Registruotis nuo vasario 15 d. pas Algį Lukoševičių tel. (212) 849-6083 arba Ramintą Pemkutę tel. (312) 426-2120.**

Visoms studentų ateitininkų draugovėms

Naujoji centro valdyba nori sudaryti naują narių sąrašą. Prašome visas draugoves sudaryti sąrašą savo narių ir atsiųsti šiuo adresu:
Darius Kudžma
254-20 Pembroke Ave.
Great Neck, NY 11020, USA
Įrašykite narių vardus, pavardes, adresus, telefono numerius ir pažymėkite kurie nariai yra vadovai. Ačiū.

Skautų veikla

• Išvykoje į Romą dalyvauja v.s. fil. Liuda Rugienienė, kuri paskirta oficialia Lietuvių skautų s-gos atstove visose šv. Kazimiero iškilmėse.

• Kaziuko mugė — šį sekmadienį kovo 4, visose Prisikėlimo salėse. Visi kviečiami. Bus įdomi paroda, naujos dekoracijos, veiks valgykla.

• Kanados rajoną sveikina v.s. fil. B. Barkus iš Australijos ir linki gražių vasaros stovyklų.

• XXI-oji Romuvos stovykla bus liepos 28 – rugpjūčio 11 d.d. Jos organizavimu rūpinasi seserija, kuriai rajone vadovauja vadeivė ps. A. Baltakienė, 87 Hardale Cres., Hamilton, Ont. L8T 1Y1, tel. 1-385-5681.

• Šv. Kazimiero metų proga v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, paruošė 64 psl. leidinėlį "Rinkinėlis stovyklai". Jis skiriamas religinės programos vadovams. Č. S.

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $15.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term. indėl.	
8 3/4% už 6 mėn. term. indėlius	
9 % už 1 m. term. indėlius	
9 1/4% už 2 m. term. indėlius	
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
10 % už pensijų planą	
9 % už namų planą	
8 % už specialią taup. s-tą	
7 3/4% už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10 1/4%
2 metų	11 %
3 metų	12 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4 Tel. 537-3431 Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* *Raidžių rinkimo bendrovė.*
* *Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.*
Skambinkite ***Linai Kuliavienei*** *arba* ***Vidai Šiaučiulienei***

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — $32.50 arba $1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AMBER VIDEO PRODUCTIONS
Edvardas Gataveckas
Vestuvių iškilmės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.
Skambinti telefonu 242-4114 Toronte.
Norintiems parodomi pavyzdžiai.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

TORONTO

Metinis "Paramos" susirinkimas — kovo 25, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose. Kvietimai su 1983 m. apyskaita išsiųsti paštu visiems nariams. — Prašymai stipendijai gauti ($1000.00) priimami iki kovo 3 d. "Paramos" įstaigoje. — Už Registruoto pensijų plano indėlius "Parama" šiuo metu moka 10% palūkanų. Niekad nėra per vėlu pasinaudoti valdžios leistu būdu sumažinti pajamų mokesčiams ir gauti neapmokestinamoms palūkanoms. — "Paramos" valdyba vėl sumažino palūkanas už paskolas ir padidino už indėlius (žiūr. skelbimą 8 psl.).

Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose Otavoje įvyko vasario 22 d. Pagrindinę kalbą pasakė Kanados gynybos ministeris Jean Jacques Blais. Iš baltiečių pusės dabartinę politinę padėtį nagrinėjo Latvių federacijos Kanadoje pirm. T. E. Kronbergs. Vakaro programai vadovavo Joana Kuraitė-Lasienė, o meninę programą atliko estų ir latvių pianistai ir lietuvis sol. Vytautas Paulionis. Vakarienėje dalyvavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulai, 7 Kanados ministeriai, 14 senatorių ir 54 parlamento nariai.

Vasario 16 proga Toronte surinkta aukų Tautos fondui: Toronto Lietuvių namuose $290, Toronto lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" $620, Lietuvių ev. Išganytojo parapijoje $679, Tautos fondo Toronto atstovybėje gauta $1,120, Lietuvos kankinių parapijoje $1,178, Prisikėlimo parapijoje $4,397, Anapilio salėje $4,920. Iš viso $13,204. Už aukas Lietuvos laisvinimui, nuoširdžiai dėkojame.

Tautos fondo atstovybė Toronte

KLB Oakvillės apylinkė vasario 25 d. Anapilio Parodų salėje surengė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą — vakaronę. Dalyvavo apie 50 asmenų. Vadovavo apylinkės valdybos pirm. J. Žiūraitis. Pagrindinę kalbą lietuvių ir anglų kalbomis pasakė kun. J. Staškus. Apie dabartinę būklę Lietuvoje kalbėjo J. Žiūraitis, komentuodamas anglų kalba "LKB Kroniką". Sugiedojus Lietuvos himną, dalyviai vaišinosi ponių paruošta vakariene. Tautos fondui ir Bendruomenei surinkta apie $1000.00.

JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo apylinkės valdyba, dosniai remianti lietuvišką spaudą, atsiuntė "Tėviškės žiburiams" $25 auką per savo ižd. p. Zelbą.

Kanados konservatorių partijos vadas praneša, kad torontietis Paul Ariemma paskirtas partijos daugiakultūrių reikalų direktoriumi. Jis yra italas, persikėlęs Kanadon 1965 m. ir plačiai pasireiškęs italų bendruomenės veikloje.

LN vyrų būrelio metinis pobūvis — kovo 17, šeštadienį, Gedimino pilies menėje. Bus šilta vakarienė, meninė programa, vynas, muzika, loterija ir gėrimų bufetas. Nariai ir prijaučiantieji prašomi įsigyti pakvietimus pas V. Kulnį 769-1266 bet kuriuo laiku arba pas J. V. Šimkų 231-9425 vakarais. **(Sklb.)**

"TŽ" redakcijoje gautas Vatikano laikraštis "L'Osservatore Romano" (angliškoji laida 1984.II.13) skelbia, kad jau išleistas pašto ženklas šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti dviejų rūšių — 550 ir 1200 lirų vertės. Jų atspausdinta 950.000 su įrašu: "Primarius Lithuaniae Patronus S. Casimirus". Jo autorius — dail. R. Viesulas.

Pašto patarnavimas "Tėviškės žiburių" skaitytojams yra pagerėjęs Toronte, bet kitose vietovėse dar ne. Specialus pašto pareigūnas tyrinėja lėto pristatymo priežastis, bet kol kas pagerėjimo nematyti. Daug skundų ateina iš Europos, JAV ir kitų kraštų. Iki 1984 m. sausio 1 d. Kanados paštas antros klasės siuntas Europon gabendavo lėktuvais. Dėl per didelių išlaidų šis patarnavimas yra nutrauktas ir dėl to "TŽ" skaitytojai Europoje dabar gauna "TŽ" su dideliu pavėlavimu.

Alfonsas Gačionis vasario 9 d. atšventė savo 95 metų amžiaus sukaktį savo artimųjų ir bičiulių tarpe.

A.a. Vladą Kažemėką pagerbdami B. ir Z. Stonkai iš Hamiltono paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

A.a. Onos Jonaitienės atminimui dr. Antanas ir Sofija Pacevičiai paaukojo Tautos fondui $100.

A.a. Juozo Baryso atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20 Ona ir Vytautas Pulkauninkai.

A.a. Marijos Enzinienės atminimui Janina Pacevičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

A. a. Juliaus Puodžiuko atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" po $10: Andrius ir Ilona Paškauskai, Raimundas ir Irena Paškauskai, Jonas Zabulionis.

A.a. Gracijaus Jasevičiaus atminimui vietoj gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams" po $20: Elena Kairienė, A. K. Ratavičiai, K. Mikšys; $10: Olga ir Rūstulis Rožanskai.

Kanados istorijos draugija Otavoje, remiama federacinės vyriausybės, spausdina eilę knygelių apie tautines grupes, skirtas plačiajai visuomenei. Iki šiol yra išleistos šios knygelės: David Higgs, The Portuguese in Canada; W. Peter Ward, The Japanese in Canada; J. M. Bumstead, The Scots in Canada.

VERA MIKELĖNIENĖ (sėdi viduryje), atšventusi 75-tą gimtadienį 1983. XII. 17 tarp savo šeimos narių, vaikaičių ir giminių. Antroji iš kairės užpakalinėje eilėje – jos duktė **MARIJA V. SOUCIE** su vyru, dirbanti Ontario valdžios tarnyboje, trečias iš kairės – dr. **ALGIS MIKELĖNAS** su žmona, duktė **ALDONA ARCHER** su vyru. Sukakties proga V. Mikelėnienė gavo sveikinimus iš Ontario premjero W. DAVIS ir kitų aukštų pareigūnų

Spaustuvės mašinų vajus

"Tėviškės žiburių" skaitytojai bei rėmėjai, suprasdami lietuviškosios spaudos būklę, remia šį savaitraštį ne tik prenumeratomis, bet ir aukomis. Spaustuvės mašinų vajui paaukojo $250 **Vytautas Pulkauninkas** iš Oakvillės, Ont. $100 atsiuntė Šv. Kazimiero parapijos klebonas Montrealyje **kun. Stasys Šileika;** $50 atsiuntė Montrealio Šv. Kazimiero parapijos **Šv. Onos draugija;** $30 paaukojo **Aloyzas ir Justina Ramonai** iš Oakvillės, Ont.; $25 — **Marija ir Antanas Garkūnai** iš Dundas, Ont.; $20 — **Elena Senkuvienė** iš Toronto; po $10 — **Teresė Murauskienė** iš Hamiltono, **Albertas Jankūnas** iš Ancasterio, Ont.

Visiems aukotojams reiškiame nuoširdžią padėką.

Kanados finansų min. M. Lalonde atsiuntė laišką "TŽ" redakcijai, kuriame atkreipiamas dėmesys į naujojo biudžeto lengvatas nepasiturintiem pensininkam ($50 padidintas mėnesinis papildas). Tie pensininkai, kurie turi teisę tik į dalinę senatvės pensiją, galės taip pat gauti atitinkamą papildą (additional Guaranteed Income Supplement). Be to, naujasis biudžetas siekia pagausinti darbus bendromis valdžios, verslininkų ir darbininkų pastangomis.

A.a. Julius Puodžiukas, 72 metų amžiaus, staigiai mirė širdies priepuoliu vasario 23 d. Palaidotas vasario 27 d. lietuvių kapinėse Mississaugoje. Paliko liūdinčią žmoną, dvi dukras ir du sūnus gydytojus.

"Renascent Fellowship" organizacija atsiuntė "Tėviškės žiburams" laišką, kuriame praneša apie sėkmingo alkoholikų vyrų gydymo centrą (2245 Bayview Ave., Toronto, Ont., M4N 3K5, tel. 416-488-5176). Jame yra du skyriai — moterų ir vyrų. Šis centras veikia jau 14 metų. Apie jo darbą išleista speciali brošiūra "Alcoholism — a treatable disease". Iš jos matyti, kad moterų gydymo centro adresas yra skirtingas būtent 364 Spadina Rd., Toronto, Ont. M5P 2V4, tel. (416) 968-0449.

Kanados vyriausybė paskyrė 600 milijonus dol. tautinių mažumų kalbų mokymui. Ši suma pervedama provincinėms vyriausybėms trejų metų laikotarpiui. Nuo 1971 m. Otava išleido tam reikalui $1,8 bilijono. Išmokėjimai provincijoms apskaičiuojami pagal mokinių skaičių ir švietimo išlaidas atitinkamoje provincijoje.

Ontario bevardžių alkoholikų organizacijos (Alcoholics Anonymous) konferencija įvyks kovo 2, 3 ir 4 d.d. "Harbour Castle Hilton", viešbutyje. Konferencijos pradžia ir visuotinis susirinkimas, kurin kviečiami ir svečiai bei viešnios, bus kovo 2, penktadienį, 8 v.v. "Grand Metropolitan Ballroom" salėje. Reguliarios lietuvių grupės sueigos tą vakarą nebus.

"Toronto Star" 1984.II.20 sporto skyriuje išspausdino ilgą straipsnį apie žymųjį krepšinio žaidėją Leoną Rautinšą, kuris šiuo metu gydosi ir buvo atvykęs pas savo tėvus į Torontą. Straipsnyje sakoma, kad L. Rautinšas esąs iki šiol geriausias Kanados krepšinio žaidėjas, dabar priklausąs žymiajai krepšinio komandai "76" Filadelfijoje. Ten kol kas laikomas naujoku ir turįs stebėti tenykščių meisterių žaidimo meną. Dėl to jo žaidimas rungtynėse esąs ribotas. Tokia esanti komandos tradicija.

Dažytojas-dekoratorius

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieriavimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 663-9096

PRANEŠIMAS

Š. m. kovo 4, sekmadienį, 2 v.p.p., Vengrų kultūros centre, 840 St. Clair Ave. W., Toronte, įvyks

svarbus susirinkimas

Jame dalyvaus federacinės konservatorių partijos politikai ir kalbės temomis, liečiančiomis baltiečių ir Rytų Europos tautų bendruomenes bei atsakys į klausimus. Pagrindinis kalbėtojas – parlamento narys ***Michael Wilson,*** *P.C.* Kviečiame ir jus dalyvauti.

HOME *Taupyk laiką ir pinigus*

INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma

2290 Bloor West, Toronto, Ontario, – *pigios kainos* — telefonas 769-4558

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Gegužės	24 – 1	Rugpjūčio	16 – 24
Birželio	21 – 29	Rugsėjo	6 – 14
Liepos	19 – 27	Spalio	4 – 12
Liepos	9 – 31	Vilnius ir Ryga	

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupes gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydėsiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. ***Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.***

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

A†A

JUOZUI BARYSUI

staiga mirus,

velionies žmonai BIRUTEI, dukrai ALDONAI, sūnui VIKTORUI ir giminėms Lietuvoje reiškiame g i l i ą užuojautą –

Marytė Raškauskienė *Mikas Žaliauskas*

Adelė ir Juozas Raškauskai

BRANGIAI MAMYTEI

mirus,

jos dukrai LIDIJAI LENAUSKIENEI, jos šeimai, giminėms ir artimiesiems reiškiame giliausią užuojautą –

Alvina ir Augustinas Sukauskai
Alma ir Juozas Stukai
Marytė ir Alfonsas Marciai
Marytė ir Vacys Vaitkai

Daytona Beach, Florida

Baigiami statyti "Atlantic Villas"

(Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiais balkonais, dviejų automobilių garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visas Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

3764 South Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32019, USA

Skambinti vakarais ir savaitgaliais **(904) 761-5671** arba Čikagoje **(312) 425-7160.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ont. L9C 2M3

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

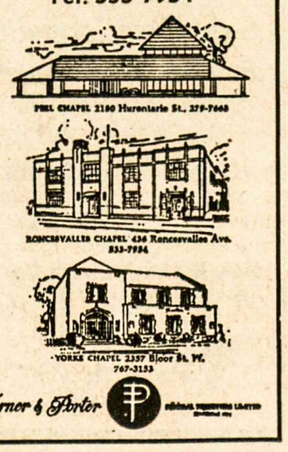

A. E. LePAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East 431-5462

Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos **(416)231-4138**
namų **848-0234**

Perkant ar parduodant namus

***skambinti* ANTANAS GENYS**

231-2839

Frank Barauskas Ltd. Realtor–3828 Bloor St.W., ISLINGTON

A & L Windows

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

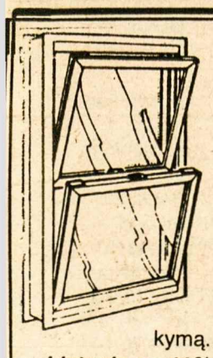

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

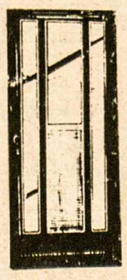

Lietuviams 10% nuolaida **Skambinti telefonu**

(416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. **(Savininkas Balys Maskeliūnas)**

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER **INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS**

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Tikinčiosios Lietuvos diena paminėta vasario 26 specialiomis Mišiomis, kun. klebono J. Staškaus pamokslu ir rinkliava religinei Lietuvos šalpai.

— Vasario 26 po 11 v. Mišių sesuo O. Mikailaitė Anapilio salėje kalbėjo apie Šv. Raštą, be to, buvo parodytos skaidrės, iliustruojančios kardinolo Carterio kalbą apie pasiruošimus Šv. Tėvo apsilankymui.

— Vasario 23 įvyko parapijos tarybos posėdis, kuriame buvo priimtas parapijos statutas ir tarybos pirmininku trejų metų laikotarpiui perrinktas Jonas Andrulis, o sekretore — Vida Valiulienė. Aptarta visa eilė parapiją liečiančių klausimų.

— Jaunimo rengta slidinėjimo išvyka vasario 18 neįvyko dėl nepalankaus oro.

— Vasario 23 palaidotas a.a. Arūnas Sidaravičius, 68 m. amžiaus, gyvenęs Vankuveryje.

— Pradėtas vajus Anapilio salei reikalingam pianinui įsigyti.

— Pakrikštyta Jono ir Lynne (Baker) Arštikaičių dukrelė Jennifer-Agnietė.

— Gavėnios rekolekcijas balandžio 5-8 d.d. ves kun. V. Pikturna iš JAV.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — balandžio 29 d.

— Klebonas kun. J. Staškus kovo 1 d. išvyko Romon į šv. Kazimiero iškilmes. Grįš — kovo 17 d.

— Mišios kovo 4, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Tomą ir Praną Užupius, 11 v.r. — lietuvių tautos intencija.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas kovo 4, sekmadienį, 11.15 v.r. laikys kun. P. Dilys.

— Konfirmacijos pamokos — pirmadieniais, 6.30 v.v., parapijos salėje.

— Choras renkasi pirmadieniais, 7.30 v.v., parapijos salėje. Kovo 5 ir 12 d.d. repeticijų nebus.

— Šv. Rašto apmąstymai — ketvirtadieniais — kovo 1, 8, 15 d.d., 7 v.v., parapijos salėje.

— Parapijos taryba: Valteris Drešeris — pirmininkas, kun. P. Dilys — einantis klebono pareigas, Emilis Bartminas ir Gytis Šernas — vicepirmininkai, Marija Dambarienė ir Vanda Norvaišienė — sekretorės, Kristina Dambaraitė — jaunimo reikalams, Edmundas Pamataitis — šventovės pastato globėjas, Irena Pamaitaitytė — seniūnė, Ernestas Steponas — iždininkas, Asta Šernaitė — jaunimo reikalams, Ema Šturmienė — šventovės prievaizdė, Irma Šturmienė — visuomeniniams ir socialiniams reikalams.

— Naujoji išrinktoji moterų draugijos valdyba: pirm. Marija Dambarienė, vicepirm. Irena Dauginienė ir Ona Langienė, ižd. Galina Maurušaitytė, parengimų vad. Vilma Steponienė, spec.-reikalams Edita Šernienė, sekr. Jieva Pūkienė.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba vasario 23 d. posėdyje nutarė St. Jagėlos $1000 palikimą Lietuvių namams perkelti į "Labdaros" švietimo fondą, o jo vardą įrašyti į garbės aukotojų lentą, kartu su kitais švietimo fondo mecenatais.

— Paskirta $625 auka KLB Toronto apylinkei "Vilniaus" karalaitės baliaus išlaidoms padengti ir $500 "Speak-up" laikraščiui paremti.

— Priimti nauji nariai: R. Juzukonytė-Jaglowitz ir Kanados lietuvių filatelistų draugija.

— Svetainė "Lokys" sekmadieniais veiks iki 8 v.v.

— LN Užgavėnių karnavale vasario 25 d. dalyvavo 14 grupių. Popietinės dalies programoje dalyvavo seselių vadovaujamas vaikų darželis, "Gintaro" ir "Atžalyno" šokėjai, "Aitvaro" deklamatoriai ir Maronio mokyklos choras. Šią programos dalį pranešinėjo naujai išrinkta "Vilniaus" karalaitė D. Kalendraitė. Premijos už paviljonus paskirtos "Atžalynui", "Gintarui" ir studentams ateitininkams. Vakarinėje dalyje — kaukių baliuje programą atliko "Atžalynas", "Gintaras", "Aitvaras" ir "Aro" choras. Buvo premijuotos 6 kaukės. Pranešėja buvo "Vilniaus" princesė V. Stirbytė.

— LN lankėsi B. ir V. Popelinskai iš Australijos, V. Jasiulionis iš Hamiltono, J. ir B. Taorai iš St. Petersburgo ir PLB pirm. V. Kamantas iš JAV.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mūsų šventovėje Šv. valanda ir Mišios 7 v.v.; "Vilnius Manor" namuose Mišios — kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį, 5 v.p.p.

— Vasario 23 d. palaidotas a.a. Juozas Barysas, 69 m. amžiaus; vasario 27 d. palaidotas a.a. Julius Puodžiukas, 73 m. amžiaus.

— Šį sekmadienį — Tikinčiosios Lietuvos diena ir šv. Kazimiero šventė. Per 10.15 v. Mišias giedos "Volungė", o 11.30 v. — parapijos choras.

— Metinė parapijos vakarienė — kovo 25 d. Per vakarienę bus traukimas loterijos bilietų, kuriuos platina parapijos tarybos jaunimo sekcija.

— Trečiojo ordino šios parapijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas kovo 1 d., 10 v.r.

— Virimo kursai, kuriuos rengia KLK moterų dr-jos šios parapijos skyrius, prasidės vasario 28 d., 7.30 v.v., parapijos kavinėje. Registruotis pas B. Čepaitienę 621-2343 arba klebonijoje.

— Rekolekcijos moterims — kovo 23-24 d.d. seselių patalpose. Jas ves kun. A. Saulaitis, SJ, ir seselė Ignė.

— Metinės parapijos rekolekcijos, kurias ves. kun. dr. F. Jucevičius, įvyks balandžio 8-15 d.d.

— Parapijai aukojo: L. G. Matukai $250, O. Dobaitienė $120, R. D. Sondos $100; po $50 — H. V. Radėnai, A. R. Jokubaičiai, J. B. Stankaičiai, St. B. Prakapai, V. Šalna, S. Vaitekūnienė, S. J. Poškai, A. Z. Pušinskai, J. I. Milkintai, A. T. Šiliai; klierikų fondui — E. Matušaitienė $400, S. Vaitekūnienė $50, O. Dobaitienė $50; religinei šalpai — S. Vaitekūnienė $50, O. Dobaitienė $30.

— Mišios kovo 4, sekmadienį, 8.30 v.r. — už kazį Gontą, 9.30 v.r. — už Antaną Murauską ir Murauskų mirusius, 10.15 v.r. — už Tomą Prakapą, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už Kazimierą ir Oną Šandrus.

Tikinčiosios Lietuvos diena ir šv. Kazimiero šventė — kovo 4, sekmadienį. Tai maldos diena už Lietuvą. Visose lietuvių katalikų šventovėse tą dieną laikomos specialios pamaldos ir daromos rinkliavos religinei Lietuvos šalpai. Ta proga "The Catholic Register" 1984.II.25 laidoje išspausdino Vidos Žalnieriūnaitės straipsnį "Day of prayer to honor Lithuanians". Jo autorė yra šio savaitraščio redakcijos narė.

A.a. Antano Kavaliūno atminimui Lydija Novogrodskienė paaukojo Tautos fondui $20.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVAITĖ STUDENTĖ, studijuojanti dvikalbiškumą (bilingualism), jieško mažų vaikų, kalbančių tik lietuviškai (mažai ar visai nekalbančių angliškai). Taip pat jieško mokyklinio amžiaus vaikų, kalbančių abi kalbas, bet neskaitančių lietuviškai. Pasikalbėjimas su vaiku užtruktų apie pusę valandos. Atvažiuotų į namus Toronte arba apylinkėje. Tėvai, sutinkantys padėti šiame studijiniame darbe, prašomi skambinti Laimai Krivaitei tel. 769-6659 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.

Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos **25-tas tradicinis**

ŠUPINYS

kovo 6, antradienį, 7 valandą vakaro, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Įėjimas — $10.00 (vakarienė su vynu). Įdomi programa, turtinga loterija. Visus dalyvauti maloniai kviečia —

RENGĖJOS

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 4, sekmadienį

- Skautiškos veiklos paroda
- Tėvų komiteto valgykla
- Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžia — 9,30 valandą ryto

Rengia ir kviečia

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

Toronto filatelistų draugijos rūpesčiu gautas Kanados pašto sutikimas antspauduoti laiškus specialiu antspaudu, primenančiu šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį. Norintieji gauti tokius laiškus su specialiu voku ir antspaudu prašomi kreiptis į V. Stabą tel. 766-7384 arba į pašto skyrių Kaziuko mugėje Prisikėlimo salėse kovo 4, sekmadienį. Kanados pašto ženklais turi pasirūpinti iš anksto patys siuntėjai. Anksčiau įsigiję adresuotus kazimierinius vokus su priklijuotais atitinkamais Kanados pašto ženklais gali įmesti pašto dėžutėn Kaziuko mugėje Toronto Prisikėlimo salėje.

Politinių mokslų studentų draugija Yorko universitete kovo 5, pirmadienį, 3-4 v.p.p., paskaitų salėje "Curtis E" (Keel a. Finch) rengia viešą paskaitą, kurią skaitys lietuvių visuomenei gerai žinomas politinių mokslų bei teisės specialistas dr. A. Štromas iš Britanijos. Jo tema: "Continuity and Change in Soviet Politics Since Brezhnev". Kviečiami dalyvauti ir lietuviai. Įėjimas nemokamas.

Romo Kalantos šaulių kuopa iš Floridos St. Petersburgo paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25. Kuopos pirmininkas — Ant. Gudonis, sekr. A. Aidukas.

Galerijos "Jarmain"

direktorė Ilona Stanaitis

maloniai kviečia Jus sutikti Čikagos dailininkę

Marytę Strasevičiūtę

jos darbų parodos atidaryme

š.m. kovo 3, šeštadienį, nuo 2 v.p.p. iki 6 v.p.p.

galerijoje "Jarmain", 33 Hazelton Avenue, Yorkville, Toronte

Tel. 961-3125

1984 m. kovo 4, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose *Ed. Pamataitis,* *B. Comm.,*

skaitys aktualią paskaitą tema

"KANADOS PAJAMŲ MOKESČIAI"

Po paskaitos vyks diskusijos ir prelegentas atsakys į klausimus. VISUOMENĖ KVIEČIAMA DALYVAUTI.

ĮĖJIMAS NEMOKAMAS.

Rengėjai — Lietuvių namų kultūrinės veiklos komisija

Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

praneša, kad visuotinis metinis narių susirinkimas yra šaukiamas 1984 metų kovo 18, sekmadienį, 2 valandą po pietų, Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College Street, Toronto, Ontario.

Dalyvaujančių registracija prasidės 1.30 v.p.p. Prašome atsinešti nario knygelę.

Finansinius metus užbaigėme su $23,888,897 balansu. **Aktyvai** 1983 metais padidėjo $2,976,317. Tai rekordinis paaugimas nuo mūsų veiklos pradžios. **Pajamų** buvo gauta $2,296.072. **Palūkanų** nariams už santaupas išmokėta $1,737,829.

Aukų mūsų lietuviškai veiklai paremti įvairioms organizacijoms bei kultūriniams vienetams iš 1983 metų pajamų paskirta $16,700.

Gryno pelno, sumokėjus mokesčius liko $226,716.

Finansiniai rezervai, pridėjus 1983 m. pelną, pasiekė $796,128.

Šie gražūs rezultatai pasiekti per 21-rius mūsų veiklos metus visų mūsų narių pasitikėjimo ir lojalumo dėka. Dėkojame ir kviečiame visus įsijungti į mūsų kooperatyvo narių eiles ir pasinaudoti įvairiais patarnavimais.

Iki pasimatymo metiniame susirinkime!

Valdyba

Toronto Lietuvių namų švietimo fondo STIPENDIJOS

1982 m. lapkričio 6 d. Lietuvių namų 30 metų sukakčiai pažymėti buvo įsteigtas švietimo fondas, kurio pradinį kapitalą sudarė "Labdara Foundation" su $30,000.00 įnašu. Vėliau prie šio fondo prisidėjo šie mecenatai bei rėmėjai:

Jurgis ir Birutė Strazdai $1000.00
Vytautas ir Angelė Kulniai 500.00
Lietuvių namų vyrai 500.00

1983 m. sausio 30 d. Lietuvių namų švietimo komisija, susidedanti iš 3 LN valdybos narių – V. Kulnio, dr. A. Pacevičiaus ir T. Stanulio, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovės – J. Uleckaitės ir Toronto lietuvių kooperatyvo "Parama" atstovo V. Aušroto, paskirstė stipendijas: po $500 – M. Balaišytei, D. Skukauskaitei; po $300 – L. Kazakevičiui, M. Lipui, Rasai Mažeikaitei; po $200 – L. Daukšai, A. Kalinauskui; po $150 – L. Krivaitei, Z. Prakapaitei, V. Slivinskaitei; po $100 – R. R. Ciplijauskui, E. Macijauskui, R. Prakapui, A. Rašymui, A. Slapšiui, A. Stundžiai.

Stipendijos bus įteiktos metiniame Lietuvių namų narių susirinkime 1984 m. kovo 18 dieną, 3.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. West, Toronte.

Lietuvių namų švietimo komisija

PASTABA: M. Balaišytė ir M. Lipas yra Vasario 16 gimnazijos mokiniai; L. Kazakevičius — disidentas, šiuo metu gyvenantis Belgijoje.

ASMENINIUS ir KOMERCINIUS

PAJAMŲ MOKESČIUS

(INCOME TAX)

patikimai ir tiksliai Jums apskaičiuos ir užpildys mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Geras užpildymas visada apsimoka.

Dėl informacijos skambinkite tel. 537-3508 (lietuviškai).

MONTREAL QUE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas buvo pradėtas vasario 19 d. iškilmingomis pamaldomis abiejose šventovėse. AV šventovėje pamaldas laikė kun. St. Kulbis, SJ, ir pasakė šventei pritaikytą pamokslą. Giedojo parapijos choras, diriguojamas muz. A. Stankevičiaus. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

3 v.p.p. Verduno katalikų gimnazijos salėje įvyko bendras visų montrealiečių rengtas šventės minėjimas. Jį pradėjo šio renginio pranešėja Daiva Piečaitytė, pakviesdama įnešti vėliavas ir sugiedoti Kanados himną. Vieninteliam (iš trijų gyvenančių Montrealyje) kūrėjui-savanoriui K. Sitkauskui buvo prisegta gėlė ir minutės susikaupimu pagerbti žuvę kovose dėl Lietuvos laisvės.

Pagrindinis kalbėtojas Č. Senkevičius iš Toronto savo 45 min. paskaitoje palietė lietuvių senimo ir jaunimo veiklą bei jų santykius išeivijoje.

Sveikinimus pradėjo parlamento narys R. Savard lietuvišku pasveikinimu. Jis perskaitė vasario 16 d. Kanados parlamente padarytą pareiškimą, skatinantį Kanados valdžią ir toliau nepripažinti Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą. Po to sveikino Baltiečių federacijos, latvių, estų, ukrainiečių ir lenkų organizacijų atstovai. Negalėję minėjime dalyvauti atsiuntė sveikinimus: Kvebeko imigracijos min. G. Godin, Montrealio miesto vykdomojo komiteto pirm. Y. Lamarre ir La Salle burmistras dr. M. Leduc.

Po sveikinimų pranešėja perskaitė rezoliuciją, kurią visi susirinkusieji priėmė. R. Savard pažadėjo pirmadienį perduoti ją ministeriui pirm. P. E. Trudeau.

Po to Montrealio lietuvių choras padainavo tris dainas. Dirigavo muz. A. Stankevičius, akompanavo Vilija Lukoševičiūtė.

Po 10 min. pertraukos pasirodė Montrealio "Gintaras" su penkiais šokiais ir dviem dainom.

Prieš pabaigą KLB Montrealio apyl. pirm. Arūnas Staškevičius perskaitė KLB kultūros komisijos aktą, kuriuo "už didelį darbą ir lietuviško tautinio sąmoningumo vystymą savo aplinkoje" Julijai Adamonytei skiriama $200 premija. Čia pat ta premija ir buvo įteikta.

Apylinkės pirmininkas padėkojo visiems svečiams, paskaitininkui, meninės dalies vadovams, programos dalyviams bei visiems atsilankiusiems. Minėjimas baigtas Tautos himnu bei vėliavų išnešimu. Himnams pritarė pianinu M. Ruffo.

Minėjimą rengė KLB Montrealio apylinkė.

Sol. Gina Čapkauskienė išskrido poilsio į Bahamas, o sol. Ant. Keblys — į Pietų Ameriką. Pastarasis numato koncertuoti Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas kovo 11 d. tuoj po pamaldų ruošia pietus AV par. salėje. Kviečia visus montrealiečius savo atsilankymu paremti mokyklą.

"Pavasario" mergaičių choras kviečia visus atsilankyti į Užgavėnių kaukių balių kovo 3 d., 7 v.v., AV salėje. Bus linksma programa, užgavėniniai valgiai, premijuojamos kaukės.

A.a. Antanas Vilimas, 80 m. amžiaus, mirė vasario 13 d. Palaidotas vasario 16 d. iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona Sofija ir sūnus Jonas su šeima. **B.S.**

Savaitraštis "Lundi" 1984.I.28 laidoje net du puslapius paskyrė filmų aktorei "Ann Jura Nausėda", t.y. Nausėdaitei, žinomai Ann Jillian vardu.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Iškilmingos buvo nepriklausomybės šventės Mišios vasario 19 d. Su procesija buvo atneštos Kanados, Lietuvos, ateitininkų ir Kvebeko vėliavos. Už Lietuvos laisvę žuvusiems prie altoriaus buvo padėtas gyvų gėlių vainikas. Pamoksle klebonas prisiminė kenčiančius bei kovojančius tautiečius. Ypač graži buvo klebono St. Šileikos sukurta malda už Lietuvą. Rinkliava buvo skirta Tikinčiosios Lietuvos šalpai. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu ir vėliavų išnešimu. — Choristas Juozas ir Ona Skėriai vasario 19 d. atšventė 40 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Šeštadieninės mokyklos surengtas Vasario 16 minėjimas įvyko St. Henri mokyklos salėje. Mokytoja J. Adamonytė pakvietė visus atsilankiusius sugiedoti Lietuvos himną. Kun. J. Aranauskas kalbėjo mokiniams apie Lietuvoje esančius vaikus ir reikalingumą išmokti lietuvių kalbą. Stud. A. Valevičius kalbėjo apie Lietuvą ir šv. Kazimierą; parodė skaidres iš įvairių Lietuvos miestų, laukų, sodybų, upių, pilių ir šventovių. Mokiniai, pradedant nuo mažiausių, deklamavo dienai pritaikytus eilėraščius, dainavo ir šoko. Visi mokiniai buvo įjungti programon, kurią paruošė jaunos mokytojos: J. ir M. Adamonytės, L. Staškevičius, L. Rutkauskienė.

Sveikiname Juliją Adamonytę, laimėjusią KL Bendruomenės skirtą veikliam jaunimui $200 premiją, kuri jai buvo įteikta per Vasario 16 minėjimą. Ji veikli ir sumani, visur dalyvaujanti. Be šeštadieninės mokyklos vedėjos pareigų, dar priklauso "Gintarui" ir par. jaunimo sekcijai, studijuoja McGill universitete. **Sk.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus 1 m.	9 %	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.5 %	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000
180 – 364 d.	8 %	
30 – 179 d.	7.5 %	
Trumpalaikiai indėliai $20,000 ar daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč. ..... 9.00 – 3.00	4.00 – 8.00
Ketvirtadieniais ..... 12.00 – 8.00	2.00 – 6.00
Penktadieniais ..... 10.00 – 6.00	

Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 – 12.30

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

IŠNUOMOJU 3 didelius kilimais išklotus kambarius, virtuvę bei prausyklą arti Prisikėlimo šventovės Toronte. Skambinti Jonas tel. 536-3891.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.